

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

ISSN-1857-9779

БИЛТЕН

НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Број 1307

Скопје, 15 мај 2024 година

**Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Бул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје**

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

**Уредник на издавачката дејност на УКИМ:
проф. д-р Биљана Ангелова, ректор**

**Уредник на Билтенот:
Илија Богоевски**

**Лектори:
Весна Илиевска-Цветановска
Соња Попоска**

**Техничко уредување:
Зоран Кордоски**

СОДРЖИНА НА БИЛТЕН БРОЈ 1307 ОД 15 МАЈ 2024 ГОДИНА

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: организација и економика во градежништвото и водостопанството и организација, технологија и менаџмент во градежништвото, на Градежниот факултет – Скопје (вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска).....5-25
2. Преглед на одобрена тема за изработка на докторска дисертација (м-р Бујар Јашари).....26
3. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Александар Манчев, Бојана Поп-Анастасова, Дарио Цакоски, Елена Скембарис Мирковиќ, Филип Младеновски, Гордан Митревски, Маја Трифуновска Јорданоска, Сара Стојкова, Славчо Мицевски).....27-28

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Модел на имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент** од м-р Марина Бадаровска, пријавена на Економскиот факултет – Скопје.....29-37
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Марија Андоновска, Румеса Селвери, Сања Стратрова).....38

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот **Мускулоскелетни тумори – практичен пристап во дијагнозата и третманот** од авторите: Милан Самарџиски, Игор Стојковски, Ненад Атанасов, Антонио Гавриловски, Нерон Поповски, Александар Трајановски, Вилхелм Велковски, Теодора Тодорова, Станислав Рајковиќ, Никола Богосављевиќ и Никола Граматниковски.....39-45
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Влијанието на инфекциите со *Ureaplasma spp.* и *Mycoplasma spp.* врз локалната синтеза на азотниот оксид во вагината кај предвремените породувања** од д-р Јована Албиг, пријавена на Медицинскиот факултет – Скопје.....46-56
3. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (Ули Ахметај, Фитим Бадали, Наим Скендери).....57
4. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (Александра Стевчевска, Ружица Ангелеска, Билјана Петреска, Марина Комненовиќ, Дарко Марковски, Адриана Богдановска Тоскиќ, Ана Ивчева, Александра Татабитовска, Љупчо Чакар).....58-59
5. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (Мери Лазарова).....60

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област граѓанско материјално право, на Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје (проф. д-р Елена Игновска).....61-76
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (м-р Стефан Андоновски, м-р Енвер Саљиџи).....77
3. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Маја Стојановска, Стефани Јакимоска, Теодора Тодорова, Боби Блажевски, Ахмеда Мустаfoва, Искра Митановска, Ива Милеска, Јулијана Поповска Боцевска, Ридван Бајрами, Мила Басаровска, Лора Захаријевска, Стефан Алексов, Живко Чуруковски, Љупка

Апостоловска, Кристијан Јовановски, Бојан Ристовски, Бојан Стоилков, Илија Димовски).....	78-82
ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ	
1. Рецензија (на македонски и на англиски јазик) за оцена на докторската дисертација Поврзаност на генетски и околни фактори со развојот на прекумерна тежина: анализа на млади лица во Северна Македонија од м-р Зимере Саити Муслији , пријавена на Технолошко-металуршкиот факултет – Скопје.....	83-97
ФАКУЛТЕТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР	
1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) дрвени композитни материјали на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје (вонр. проф. д-р Виолета Јакимовска Поповска).....	98-117
2. Преглед на одобрена тема за изработка на докторска дисертација (м-р Ана-Марија Стаменкоска).....	118
ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ	
1. Рецензија на ракописот Оптимални управувачи и опсервери од авторките Весна Ојлеска Латкоска и Тајјана Колемишевска Гугуловска	119-123
ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА	
1. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (Дарко Тишовски).....	124
ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ	
1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Карајанова Виолета, Сила Хајрула, Пужик Мила, Хидри Бурим, Таири Арбер, Гаштаровска Ана, Костурски Јани, Боројевиќ Ленка).....	125-126
ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ	
1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Перица Трпевски, Дарко Костовски).....	127
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Иван Малцев, Рубинчо Ристески, Билјана Блажевска, Мартин Христов, Анџело Симик).....	128
ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ	
1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) менаџмент во аграрот, на Економскиот институт – Скопје (д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска).....	129-143
ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА	
1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област општа социологија на Институт за социолошки и политичко-правни истражувања – Скопје (д-р Иван Блажевски).....	144-159

Прилој бр. 2

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: Организација и економика во
градежништвото и водостопанството И Организација, технологија и менаџмент во
градежништвото,
НА Градежниот факултет Во Скопје**

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Градежен факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 13.3.2024 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: организација и економика во градежништвото и водостопанството и организација, технологија и менаџмент во градежништвото, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02/2-153/101, донесена на 9.5.2024 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Љупчо Петковски, редовен професор на Градежниот факултет во Скопје, д-р Милош Кнежевиќ, редовен професор на Градежниот факултет во Подгорица и д-р Ненад Иванишевиќ, редовен професор на Градежниот факултет во Белград.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: организација и економика во градежништвото и водостопанството и организација, технологија и менаџмент во градежништвото, во предвидениот рок се пријави вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска, дипл. град. инж.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска е родена на 22.3.1981 година во Тетово. Средно образование завршила во гимназијата „Кирил Пејчиновиќ“ во Тетово, на природно-математичката насока, во 1999 година. Со високо образование се стекнала на Градежниот факултет во Скопје, на хидротехничката насока. Дипломирала на Градежниот факултет во Скопје, во 2005 година, со просечен успех 9,2. За постигнатите одлични резултати за време на студирањето во учебните 2001/2002 и 2002/2003 година била прогласена за најдобар студент на Градежниот факултет во Скопје.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2005/2006 година се запишала на магистерски студии на Градежниот факултет во Скопје. Студиите ги завршила со просечен успех 10,0. Во јули 2010 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Оптимизација на механизираниот процес при градба на насипни брани“, со што се стекнала со звањето магистер на технички науки.

Докторска дисертација пријавила на Градежниот факултет во Подгорица, Универзитет во Црна Гора. Дисертацијата на тема: „Моделирање на управувањето на градежни проекти со примена на фази-невронски мрежи“ ја одбрала на 17.10.2014 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Милош Кнежевиќ (ментор), редовен професор на Градежниот факултет во Подгорица, проф. д-р Живојин Прашчевиќ, редовен професор во пензија на Градежниот факултет во Белград, проф. д-р Мери Цветковска, редовен професор на Градежниот факултет во Скопје, проф. д-р Ненад Иванишевиќ, редовен професор на Градежниот факултет во Белград и д-р Снежана Рутешиќ, доцент на Градежниот факултет во Подгорица. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на технички науки од научната област менаџмент и технологија во градежништвото.

На 1.2.2006 година, кандидатката била избрана за помлад асистент, на 26.11.2008 била повторно избрана за помлад асистент, на 30.11.2010 година била избрана за асистент, а на 16.9.2014 била повторно избрана за асистент на Катедрата за технологија и организација на градењето на Градежниот факултет во Скопје. На 30.12.2014 година е избрана во звањето доцент на Градежниот факултет во Скопје, во областа технологија и организација на градењето.

На 13.9.2019 година, кандидатката е избрана во звањето вонреден професор на Градежниот факултет во Скопје, во областа организација и економика во градежништвото и водостопанството, организација, технологија и менаџмент во градежништвото.

Во моментот е вонреден професор на Катедрата за организација, технологија и менаџмент во градежништво, на Градежниот факултет во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1196 од 15.7.2019 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 952, бр. 995, бр. 1083, бр. 1090 и бр. 1196, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, на Градежниот факултет во Скопје, кандидатката вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска изведува настава (предавања и вежби) на прв, втор и трет циклус студии на студиската програма Градежништво и на прв циклус студии на студиската програма Геотехника. Кандидатката вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска изведува настава и на прв циклус студии на интегрираната студиска програма на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Кандидатката била ментор на 1 дипломски труд, а учествувала и како член во Комисија за оцена и одбрана на 36 дипломски и 28 магистерски труда.

Кандидатката е автор на рецензиран учебник под наслов: „Планирање во градежништво“.

Конкретните активности на кандидатката, од последниот избор до денот на пријавата, се наведени во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска има објавено вкупно 25 научни трудови од областа на градежништвото, од кои 1 научен труд во научно списание со импакт-фактор (фактор на влијание), 5 труда во меѓународни научни списанија, 3 труда во меѓународни научни публикации и 16 труда во зборници од научни собири.

Вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска била раководител на 1 национален научноистражувачки проект, а учествувала и како член во 1 научен проект.

Кандидатката бил ментор на 10 магистерски и 1 докторски труд.

Кандидатката има рецензирано научни и стручни трудови на повеќе конференции со меѓународен уредувачки одбор и во списанија.

Називите на трудовите, проектите и сл. се наведени во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Факултетот. Врши стручна ревизија на проектна документација и изработува проекти, елаборати и стручни мислења за широк спектар на градежни објекти.

Кандидатката д-р Маријана Лазаревска остварила експертски активности во изработка на 16 вешти наоди и мислења, супервештачења од областа на градежништвото, изработка на 57 ревизии, елаборати и проекти од областа на организација и технологија на градење, заштита при работа и предмер-пресметка, како и изработка на 13 проектни програми за државни патишта. Кандидатката била рецензент на 3 учебници за средно образование.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес.

Кандидатката д-р Маријана Лазаревска била продекан за наука и меѓународна соработка на Градежниот факултет во Скопје, во периодот од 2019 до 2021 година.

Во периодот од 2019 до 2021 година, кандидатката е главен и одговорен уредник на меѓународното научно списание „Scientific Journal of Civil Engineering SJCE“, чиј издавач е

Градежниот факултет во Скопје, а од 2021 година е главен и одговорен уредник на стручното списание „Пресинг“, во издаваштво на Комората на овластени архитекти и овластени инженери.

Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Градежниот факултет во Скопје, Комората на овластени архитекти и овластени инженери и во други тела на државни и други органи:

- раководител на наставно-научен колегиум за втор циклус студии на Градежниот факултет во Скопје, од 2019 до 2021 година;
- член на наставно-научен колегиум за втор циклус студии на Градежниот факултет во Скопје, од 2022 до 2024 година;
- Изборна комисија за спроведување на избор за претседател и членови на Факултетското студентско собрание, 2019, 2020 и 2021;
- Конкурсна комисија за спроведување на постапка по Конкурс за запишување студенти на втор циклус на студиските програми на Градежниот факултет, од 2019 до 2021 година и од 2022 до 2024 година;
- Комисија за одрување и ажурирање на веб-страницата на Градежниот факултет во Скопје;
- Комисија за категоризација на предметните програми од првиот циклус студии на Градежниот факултет во Скопје;
- Комисија за унапредување на научноистражувачката дејност и меѓународната соработка на Градежниот факултет во Скопје, од 2022 година;
- раководител на Катедрата за организација, технологија и менаџмент во градежништвото, од 2022 до 2024 година;
- Комисија за промоција на Градежниот факултет во Скопје;
- избран делегат во Одделението за градежништво при Комората на овластени архитекти и овластени инженери;
- Комисија за решавање на спорови и избран пресудувач од областа на градежништвото во Министерство за транспорт и врски.

Д-р Маријана Лазаревска активно е вклучена во работата на Комисијата за издавачка дејност на УКИМ.

Член е на Македонскиот комитет за големи брани (ЗМКГБ) и на Друштвото за градежни конструктори на Македонија (ДГКМ), а била и дел од организационен или програмски одбор на неколку меѓународни научни и стручни собири.

Кандидатката учествувала во уредувачкиот одбор за издавање на монографија за 20 години од *Инженерски прсиен*.

Била член на 1 рецензентска комисија за избор на лице во наставно-научно звање.

Во изборниот период, д-р Маријана Лазаревска учествувала во изготвување и пријавување на 2 научноистражувачки проекта.

Конкретните активности на кандидатката се наведени во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска во сите претходни години, по изборот за вонреден професор, добива позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Градежниот факултет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Маријана Лазаревска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во наставно-научните области: организација и економика во градежништвото и водостопанството и организација, технологија и менаџмент во градежништвото.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, вонр. проф. д-р Маријана Лазаревска да биде избрана во звањето **редовен професор** во наставно-научните области: организација и економика во градежништвото и водостопанството и организација, технологија и менаџмент во градежништвото.

**Членовите на Рецензентската комисија изјавуваат дека го разбираат и го познаваат македонскиот јазик.*

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Љупчо Петковски, с.р.
Проф. д-р Милош Кнежевиќ, с.р.
Проф. д-р Ненад Иванишевиќ, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Маријана Томче Лазаревска

Институција:

Градежен факултет – Скопје

Научна област:

организација и економика во градежништвото и водостопанството, организација, технологија и менаџмент во градежништвото

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,20. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10,00.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: организација и економика во градежништвото и водостопанството; организација, технологија и менаџмент во градежништвото. Поле: градежништво и водостопанство. Подрачје: техничко-технолошки науки.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Thermal Science 2. Назив на електронската база на списанија: Science Citation Index Expanded, Journal Citation Reports/Science Edition, Scopus, EBSCO, Web of Science 3. Наслов на трудот: Chimneys' Influence on Fire Risk of Solid Wood Structures in Residential Buildings in Rural Balkan Settlements</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: 2021	
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Scientific Journal of Civil engineering</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 19 членови, 7 од Македонија, 1 од Австрија, 3 од Словенија, 1 од Турција, 1 од Србија, 2 од Црна Гора, 2 од Хрватска, 1 од Франција, 1 од Холандија</p> <p>3. Наслов на трудот: Risk Assessment of Road Construction Projects using Expected Value Model</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	ДА
3.3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Scientific Journal of Civil engineering</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 19 членови, 7 од Македонија, 1 од Австрија, 3 од Словенија, 1 од Турција, 1 од Србија, 2 од Црна Гора, 2 од Хрватска, 1 од Франција, 1 од Холандија</p> <p>3. Наслов на трудот: An Approach for Tunnel Risk Management</p> <p>4. Година на објава: 2021</p>	ДА
3.4	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Scientific Journal of Civil engineering</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 24 членови, 1 од Португалија, 6 од Македонија, 1 од Австрија, 1 од Кина, 1 од Швајцарија, 3 од Србија, 1 од Данска, 1 од Италија, 1 од Чешка, 2 од Црна Гора, 1 од Словенија, 1 од Хрватска, 1 од Германија, 1 од Франција, 1 од Турција, 1 од Холандија</p> <p>3. Наслов на трудот: Assessment of Risks in a Road Tunnel Construction using Tree Analysis</p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	ДА
3.5	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: GNP Proceedings</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	2. Назив на меѓународниот собир: International Conference Civil Engineering – Science & Practice 3. Имиња на земјите: Грција, Велика Британија, Португалија, Хрватска, Романија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Полска, Косово, Шпанија, Полска, Чешка, Црна Гора, Словенија, Србија, Италија, Северна Македонија, Бугарија, Австрија, Германија, Албанија, Словачка, Холандија, Кина 4. Наслов на трудот: Application of Precedence diagramming for planning of a local road reconstruction 5. Година на објава: 2024	
3.6	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: GNP Proceedings 2. Назив на меѓународниот собир: International Conference Civil Engineering – Science & Practice 3. Имиња на земјите: Грција, Велика Британија, Португалија, Хрватска, Романија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Полска, Косово, Шпанија, Полска, Чешка, Црна Гора, Словенија, Србија, Италија, Северна Македонија, Бугарија, Австрија, Германија, Албанија, Словачка, Холандија, Кина 4. Наслов на трудот: Organizational structure of construction companies in the fnction of their efficient operation 5. Година на објава: 2024	ДА
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира 1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: Планирање во градежништво 2. Место и година на објава: Скопје, Република Северна Македонија, 2024	ДА
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: 15.7.2019, бр. 1196	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

*Членовите на Комисијата за избор изјавуваат дека го разбираат и го познаваат македонскиот јазик.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Љупчо Петковски, с.р.
Проф. д-р Милош Кнежевиќ, с.р.
Проф. д-р Ненад Иванишевиќ, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Маријана Томче Лазаревска

Институција: Градежен факултет – Скопје

Научна област: организација и економика во градежништвото и водостопанството, организација, технологија и менаџмент во градежништвото

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
I	Одржување на настава	115,08
	Учебна 2019/2020 година	22,88
	Настава на прв циклус студии:	
1	Организација и технологија ГТ/ 3+3 (3*15*0,04+3*15*0,03)	3,15
2	Основи на менаџмент во градежништво ГР/2+2 (2*15*0,04+2*15*0,03)	2,10
3	Организација и менаџмент на инвестициска изградба АФ 2+1 (2*15*0,04+1*15*0,03)	1,65
4	Пракса ГР/0+4 (4*15*0,03)	1,80
	Настава на виор циклус студии:	
1	Одбрани поглавја од менаџмент во градежништво 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
2	Прогнозно моделирање при проектирање и изведба на градежни објекти 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
3	Управување со ризици – зимски семестар 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
4	Управување со ризици – летен семестар 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
5	Проектирање на пасивни објекти (3*15*0,05+2*15*0,03)/2	1,58
	Учебна 2020/2021 година	24,85
	Настава на прв циклус студии:	
1	Технологија на изградба ГФ/3+2 (3*15*0,04+3*15*0,03)	3,15
2	Одбрани поглавја од планирање во градежништво ГФ 3+2 (3*15*0,04+2*15*0,03)	2,70
3	Организација и менаџмент на инвестициска изградба АФ 2+1 (2*15*0,04+1*15*0,03)	1,65
4	Пракса ГФ 0+4 (4*15*0,03)	1,80
5	Организација и технологија ГТ 3+3 (3*15*0,04)	1,80
6	Менаџмент во градежништво / Основи на менаџмент во градежништво 3+2 (3*15*0,04+2*15*0,03)	2,70
	Настава на виор циклус студии:	
1	Одбрани поглавја од менаџмент во градежништво 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
2	Проектирање на пасивни објекти 3+2 (1,5*15*0,05+1*15*0,03)	1,60

3	Управување со ризици – зимски земестар 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
4	Управување со ризици – летен земестар 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
Учебна 2021/2022 година		29,40
Настава на прв циклус студии:		
1	Технологија на изградба ГФ/3+2 (3*15*0,04)	1,80
2	Одбрани поглавја од планирање во градежништво ГФ-зимски 3+2 (3*15*0,04)	1,80
3	Одбрани поглавја од планирање во градежништво ГФ-летен 3+2 (3*15*0,04)	1,80
4	Организација и менаџмент на инвестициска изградба АФ 2+1 (2*15*0,04)	1,20
5	Пракса ГФ 0+4 (4*15*0,03)	1,80
6	Организација и механизација ГТ 3+3 (3*15*0,04+3*15*0,03)	3,15
7	Основи на менаџмент во градежништво ГР 2+2 (2*15*0,04+2*15*0,03)	2,10
Настава на вториот циклус студии:		
1	Одбрани поглавја од менаџмент во градежништво 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
2	Управување со ризици при реализација на градежни проекти/зим 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
3	Управување со ризици при реализација на градежни проекти 3+2/лет (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
4	Прогнозно моделирање при проектирање и изведба на градежни објекти 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
5	Управување со ризици 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
Учебна 2022/2023 година		24,45
Настава на прв циклус студии:		
1	Технологија на изградба ГФ/3+2 (3*15*0,04+2*15*0,03)	2,70
2	Одбрани поглавја од менаџмент во градежништво ГФ 3+2 (3*15*0,04+2*15*0,03)	2,70
3	Основи на менаџмент во градежништво ГФ/3+2 (3*15*0,04+2*15*0,03)	2,70
4	Организација и менаџмент на инвестициска изградба АФ 1+2 (1*15*0,04+2*15*0,03)	1,50
5	Пракса ГФ 0+4 (4*15*0,03)	1,80
6	Организација и технологија ГТ 3+3 (3*15*0,04)	1,80
7	Одбрани поглавја од планирање во градежништво ГР 3+2 (3*15*0,04)	1,80
Настава на вториот циклус студии:		
1	Одбрани поглавја од менаџмент во градежништво 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
2	Управување со ризици при реализација на градежни проекти 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
3	Прогнозно моделирање при проектирање и изведба на градежни објекти 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
Учебна 2022/2023 година – зимски семестар		13,50
Настава на прв циклус студии:		
1	Одбрани поглавја од менаџмент во градежништвото (3*15*0,04+2*15*0,03)	2,70
2	Организација и технологија ГТ 3+3 (3*15*0,04)	1,80

3	Основи на менаџмент во градежништвото ГФ/3+2 (3*15*0,04+2*15*0,03)	2,70
Насџава на виџор циклус стџуди:		
1	Одбрани поглавја од менаџмент во градежништво (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
2	Управување со ризици при реализација на градежни проекти 3+2 (3*15*0,05+2*15*0,03)	3,15
II	Консултации со студенти	1,63
	813*0,002	
III	Подготовка на нов предмет	2,50
1	Одбрани поглавја од планирање во градежништвото	0,50
2	Технологија на изградба	0,50
3	Прогнозно моделирање при проектирање и изведба на градежни објекти	0,50
4	Услови на договори за градење на објекти	0,50
5	Економски аспекти за избор на градежни машини	0,50
IV	Интерна скрипта за предавања	20,00
1	Организација и менаџмент на инвестициска изградба	4,00
2	Одбрани поглавја од планирање во градежништво	4,00
3	Технологија на изградба	4,00
4	Управување со ризици при реализација на градежни проекти	4,00
5	Услови на договори за градење на објекти	4,00
V	Пакет материјали за предмет	2,00
1	Одбрани поглавја од планирање во градежништвото	1,00
2	Технологија на изградба	1,00
VI	Ментор на дипломска работа	0,20
	1*0,20	0,20
VII	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд	8,40
	28*0,3	8,40
VIII	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа	3,60
	36*0,1	3,60
IX	Позитивно рецензиран универзитетски учебник	8,00
	автор	8,0
	Вкупно (НО)	161,41

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
I	Ментор на докторски труд	5,00
1	1*5,00	5,00
II	Ментор на магистерски труд	20,00
1	10*2,00	20,00
III	Научни проекти	9,00
1	Раководител на научноистражувачки проект со наслов: „Геометриско деградирање на колосекот кај железничките пруги и нивно одржување”, главен истражувач, 2022 – 2023 година	6,00
2	Учесник во национален научноистражувачки проект со наслов: „Извлекување на знаење од податоци во транспортната инфраструктура преку користење на техники од машинско учење”, истражувач соработник	3,00

IV	Научно-стручни трудови	88,58
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Scince, Journal Citation Report, SCImago, Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	5,98
1	Laban M., Cvetkovska M., Trombeva Gavriloska A., Draganic S., Lazarevska M., Dzolev I. (2021): “Chimneys' influence on fire risk of solid wood structures in residential buildings in rural Balkan settlements”, Journal Thermal Science, vol. 25, No. 3A, pp. 1689-1702, Original scientific paper, https://doi.org/10.2298/TSCI190525138L , ISSN 03549836, Publisher: Vinca Inst Nuclear Sci, IF=1.971	5,98
	Трудови со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Scince, Journal Citation Report, SCImago, Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	9,00
1	Zafirovski Z., Gacevski V., Lazarevska M., Ognjenovic S. (2019): “Procedures for risk analysis and management in tunnelling projects”, E3S Web of Conferences 135, 01001 (2019), ITESE-2019, https://doi.org/10.1051/e3sconf/201913501001	3,00
2	Zafirovski Z., Nedevska I., Gacevski V., Lazarevska M., Ognjenovic S. (2024): “Methodology for managing railway projects”, AFE 2022, Fundamental and applied scientific research in the development of agriculture in the Far East, Lecture Notes in Networks and Systems, vol. 733, pp. 209-218, Springer https://doi.org/10.1007/978-3-031-37978-9_20 , Print ISBN 978-3-031-37977-2, Online ISBN 978-3-031-37978-9	3,00
3	Dimevska L., Cvetkovska M., Trombeva Gavriloska A., Lazarevska M., Knezevic M. (2021): “Assessment of current state of Modernist building heritage of Skopje in terms of sustainability, energy efficiency and authentic appearance degradation”, IOP Conference Series: Earth and Environmental Science, 656 (2021) 012001, People, Building and Environment 2020, https://doi.org/10.1088/1755-1315/656/1/012001 , IOP Publishing	3,00
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	18,50

1	Naumovski M., Lazarevska M. (2020): “Risk Assessment of Road Construction Projects using Expected Value Model”, Scientific Journal of Civil Engineering, Vol. 9, Issue 2, pp. 65-71, December 2020	4,50
2	Gacevski V., Lazarevska M., Zafirovski Z., Nedevska I. (2021): “An Approach for Tunnel Risk Management”, Scientific Journal of Civil Engineering, Vol. 10, Issue 1, pp. 17-22, July 2021	3,00
3	Gacevski V., Zileska Pancovska V., Lazarevska M. (2022): “Assessment of Risks in a Road Tunnel Construction using Tree Analysis”, Scientific Journal of Civil Engineering, Vol. 11, Issue 1, pp. 7-11, July 2022	4,00
4	Naumovski M., Lazarevska M., Dimkovski D. (2022): “Comfort as an aspect of Life Cycle Assessment (LCA) analysis towards sustainable buildings”, Scientific Journal of Civil Engineering, Vol. 11, Issue 1, pp. 41-53, July 2022	4,00
5	Nedevska I., Zafirovski Z., Lazarevska M., Ristov R., Gacevski V. (2022): “Track geometry degradation and maintenance of the railways”, Scientific Journal of Civil Engineering, Vol. 11, Issue 1, pp. 55-60, July 2022	3,00
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји (5 поени)	51,50
1	Cvetkovska M., Zafirovski Z., Lazarevska M., Trombeva Gavriloska A. (2020): “Fire resistance of concrete lining in road tunnels”, 6 th International Conference on Road and Rail Infrastructure CETRA 2020, May 2021, Zagreb, Croatia, DOI: 10.5592/CO/CETRA.2020.1236 , pp. 341-347	3,00
2	R. Ristov, I. Nedevska, Z. Zafirovski, V. Gacevski, M. Lazarevska (2022): “Process of designing an access road and a windmill plateau in Bogdanci”, 8th international conference "CIVIL ENGINEERING – SCIENCE AND PRACTICE" GNP, Kolasin, Montenegro, March, 2022.	3,00
3	Gacevski V., Zafirovski Z., Lazarevska M., Nedevska I., Ristov R., Ognjenovic S. (2022): “Approach for risk analysis at railway tunnels”, 19 th International Symposium of the Macedonian Association of Structural Engineers MASE, pp. 1196-1201.	3,00
4	Lazarevska M., Gacevski V. (2022): “Fuzzy engineering”, 19 th International Symposium of the Macedonian Association of Structural Engineers MASE, pp. 1240-1247.	4,50
5	Lazarevska M., Gacevski V. (2022): “Fuzzy network planning”, International Symposium of the Macedonian Association of Structural Engineers MASE, pp. 1248-1267.	4,50
6	Zafirovski Z., Nedevska I., Gacevski V., Ristov R., Ognjenovic S., Lazarevska M., Kostadinovski S. (2023): “An Approach for Railway Project Management”, 16-th International Scientific Conference Integration, Novelty, Design, Interdisciplinarity, Sustainability iNDiS 2023, ISBN 978-86-6022-615-2, pp.436-443.	3,00
7	Ristov R., Nedevska I., Zafirovski Z., Gacevski V., Lazarevska M. (2022): “Process of designing an access road and a windmill plateau in Bogdanci”, The 8 th International	3,00

	conference “Civil Engineering – Science and Practice” GNP 2022, Kolashin, Montenegro, pp. 627-634.	
8	Naumovski M., Lazarevska M. (2023): “Environment as an aspect of life cycle assessment towards sustainable buildings”, 20 th International Symposium of the Macedonian Association of Structural Engineers MASE, September 2023, Skopje, North Macedonia	4,50
9	Lazarevska M., Gacevski V. (2023): “Determination of critical path in fuzzy network diagrams”, 20 th International Symposium of the Macedonian Association of Structural Engineers MASE, September 2023, Skopje, North Macedonia	4,50
10	Zafirovski Z., Cvetkovski P., Gacevski V., Nedevska Trajkova I., Ristov R., Ognjenovic S., Lazarevska M. (2024): “Stability analysis of portals in tunnels”, 9 th International Conference “Civil Engineering – Science and Practice” GNP 2024, ISBN 978-86-82707-36-3, Kolasin, Montenegro	3,00
11	Kedioski V., Lazarevska M., Gacevski V., Ristov R. (2024): “organizational structure of construction companies in the function of their efficient operation”, 9 th International Conference “Civil Engineering – Science and Practice” GNP 2024, ISBN 978-86-82707-36-3, Kolasin, Montenegro	3,00
12	Gacevski V., Lazarevska M. (2024): “Application of network planning technique in building construction”, 9 th International Conference “Civil Engineering – Science and Practice” GNP 2024, ISBN 978-86-82707-36-3, Kolasin, Montenegro	4,50
13	Lazarevska M., Gacevski V., Zafirovski Z. (2024): “Ranking of total time reserves for determination of the critical path in fuzzy network plan”, 9 th International Conference “Civil Engineering – Science and Practice” GNP 2024, ISBN 978-86-82707-36-3, Kolasin, Montenegro	4,00
14	Lazarevska M., Gacevski V., Zafirovski Z. (2024): “Application of Precedence diagramming for planning of a local road reconstruction”, 9 th International Conference “Civil Engineering – Science and Practice” GNP 2024, ISBN 978-86-82707-36-3, Kolasin, Montenegro	4,00
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји (3 поени)	3,60
1	Gacevski V., Nedevska I., Lazarevska M., Zafirovski Z. (2021): “Methodology for risk assessment at existing hydrotechnical tunnels”, 5th Congress on Dams, Struga, N. Macedonia, 30.09-2.10.2021;	1,80
2	Z. Zafirovski, V. Gacevski, M. Lazarevska, I. Nedevska: Application of failure mode and effect analysis for tunnel risk assessment, Fifth symposium of the Macedonian Association for Geotechnics, Ohrid, N. Macedonia , June, 2022;	1,80
V	Учество на научен/стручен собир со реферат (постер)	1,00
1	GNP 2022	0,50
2	MASE 2022	0,50

VI	Рецензија на научен/стручен труд	3,20
1	16*0,2	3,20
	Вкупно (НИ):	126,78

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
I	Експертски активности: вешти наоди и мислења	16,00
1	Вешт наод и мислење од областа на градежништвото за предмет бр. МАЛВП 52/20, 2020 год.	1,0
2	Вешт наод и мислење од областа на градежништвото за проектот Целосна реконструкција на мост на река Брегалница, село Зрновци, 2020 год.	1,0
3	Вешт наод и мислење од областа на градежништвото за предмет ВПП2-109/15, 2021 год.	1,0
4	Дополнување на Вешт наод и мислење од областа на градежништвото за предмет ВПП2-109/15, 2023 год.	1,0
5	Супервештачење од областа на градежништвото за предмет бр. ТС1-9/19, ОС Битола, 2021 год.	1,0
6	Супервештачење од областа на градежништвото за предмет бр. XVII П4-77/18, Основен граѓански суд Скопје, 2021 год.	1,0
7	Дополнување на супервештачење од областа на градежништвото за предмет бр. XVII П4-77/18, Основен граѓански суд Скопје, 2022 год.	1,0
8	Вешт наод и мислење од областа на градежништвото за предмет бр. ПО 131/20, за ОЈО Велес, 2021 год.	1,0
9	Вешт наод и мислење од областа на градежништвото за предмет бр. ПО 420/20, за ОЈО Велес, 2021 год.	1,0
10	Вешт наод и мислење од областа на градежништвото за предмет бр. ПО 211/22, за ОЈО Велес, 2023 год.	1,0
11	Дополнување на вешт наод и мислење од областа на градежништвото за предмет бр. ПО 131/20, за ОЈО Велес, 2023 год.	1,0
12	Дополнување на вешт наод и мислење од областа на градежништвото за предмет бр. ПО 420/20, за ОЈО Велес, 2023 год.	1,0
13	Дополнување на вешт наод и мислење од областа на градежништвото за предмет бр. ТСЖ-120/22, Апелационен суд во Битола, 2023 год.	1,0
14	Супервештачење од областа на градежништвото за предмет бр. П1-225/19, Основен суд Охрид, 2021 год.	1,0
15	Супервештачење од областа на градежништвото за предмет бр. К-315/17, Основен кривичен суд во Охрид, 2021 год.	1,0
16	Вешт наод и мислење од областа на градежништвото за предмет бр. КО бр. 50/22, за Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, 2024 год.	1,0
II	Основни проекти, студии, елаборати, ревизии и стручни мислења	88,00
1	Проект за идентификување и мапирање на потенцијални идни проекти финансирани од Владата на Обединетото Кралство, за поддршка на Владата на Република Македонија, Извештај за опсег на активности за подобрување на реализацијата на инфраструктурните проекти во Република Северна Македонија	2,0

2	Изведбен проект за брана „Речани“ на Орizarска Река со придружни објекти, фаза градежништво, Организација, механизација и технологија за градење на брана и придружни објекти: 8 книги (Брана со геосинтетички екран, Узводен загат, Опточен тунел, Инјекциона галерија, Преливен орган, Темелен испуст: зафатна кула, бетонски чеп и затворацница, Пристапен мост од зафатна кула, Инјекциона завеса)	8,0
3	Ревизија на предмер и пресметка за реконструкција со проширување на регионалниот пат Р1109, делница „Понов мост-влез во Богданци“, 2023 год.	1,0
4	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за за државен пат А3, делница Битола - граничен премин Меџитлија, подделница 1: патен јазол „Могила“ - патен јазол „Новаци“ од км.0+000,00 до км. 9+800,00, 2023 год.	1,0
5	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за за државен пат А3, делница Битола - граничен премин Меџитлија, подделница 2: патен јазол „Новаци“ - граничен премин Меџитлија од км.9+800,00 до км. 22+620,00 - нова траса на ниво на експресен пат, 2023 год.	1,0
6	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за за рехабилитација на државен пат А2, обиколница Крива Паланка, 2023 год.	1,0
7	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за за изградба на нова траса на обиколница на Тетово преку клучка Требош до Непроштено, фаза 1, 2023 год.	1,0
8	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за за државен пат Струмица-Валандово од излез на Струмица до спој со А1, делница 1 од излез на Струмица до пред с. Костурино, 2023 год.	1,0
9	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за за државен пат Струмица-Валандово-спој со А1, делница 2, од обиколка на с. Костурино до с. Раброво (патен јазол раброво), 2023 год.	1,0
10	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за за државен пат Струмица-Валандово-спој со А1, делница 3, обиколка Валандово со потребна врска до Валандово, 2023 год.	1,0
11	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за за државен пат Струмица-Валандово-спој со А1, делница 4, обиколка Валандово до спој со А1 кај с. Марвинци, 2023 год.	1,0
12	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за рехабилитација на државен пат А3, делница Подмоље-Струга-Кафасан, 2021 год.	1,0
13	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за рехабилитација на државен пат Р1305, спој со Р1306-Кичево, 2021 год.	1,0
14	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за рехабилитација на државен пат А4, делница Скопје-Блаце, 2021 год.	1,0
15	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за рехабилитација на државен пат Р1305 делница с. Лопатица-спој на Р1305 и Р1306, 2021 год.	1,0
16	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за рехабилитација на државен пат Р1306, делница Кривогаштани-Крушево, 2021 год.	1,0

17	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за рехабилитација на државен пат Р1306, делница Крушево-спој со Р1305, 2021 год.	1,0
18	Ревизија на предмер и пресметка за основен проект за рехабилитација на автопатот А1, 2021 год.	1,0
19	Ревизија на предмер и пресметка за Основен проект за изградба на државен пат Р2246, делница Гарски мост – Ехловец (Извор), 2021	1,0
20	Ревизија на предмер и пресметка на работите за доизградба на клучка Брвеница на автопатот Скопје-Гостивар, 2022 год.	1,0
21	Ревизија на предмер и пресметка на работите од основен проект за рехабилитација на Автопат А4, делница: Миладиновци-клучка Хиподром, книга 5.1: денивелирани крстосници ПЈ ТИРЗ, 2021 год.	1,0
22	Ревизија на предмер и пресметка на работите од основен проект за рехабилитација на Автопат А4, делница: Миладиновци-клучка Хиподром, книга 5.2: денивелирани крстосници ПЈ Илинден, 2021 год.	1,0
23	Ревизија на предмер и пресметка на работите од основен проект за рехабилитација на Автопат А4, делница: Миладиновци-клучка Хиподром, книга 5.3: денивелирани крстосници ПЈ Белви, 2021 год.	1,0
24	Ревизија на предмер и пресметка на работите од основен проект за рехабилитација на Автопат А4, делница: Миладиновци-клучка Хиподром, книга 4: траса (десен и лев коловоз), 2021 год.	1,0
25	Ревизија на предмер и пресметка на работите на основен проект за рехабилитација на државен пат Р1212 (Р409), делница Маврови Анови-с. Жировница, 2020 год.	1,0
26	Ревизија на предмер и пресметка од техничка документација Основен проект за рехабилитација на делница Битола – Мецитлија, државен пат А3, 2020 год.	1,0
27	Ревизија на предмер и пресметка од техничка документација Основен проект за рехабилитација на делница Битола – Мецитлија, државен пат А3, 2021 год.	1,0
28	Ревизија на предмер и пресметка од техничка документација Основен проект за рехабилитација на „Велес-Градско-Неготино-Демир Капија“ од државен пат Р1102, делница 1 “Велес-Градско”, 2020 год.	1,0
29	Ревизија на предмер и пресметка од техничка документација Основен проект за рехабилитација на „Велес-Градско-Неготино-Демир Капија“ од државен пат Р1102, делница 2 “Градско-Неготино-Демир Капија”, 2021 год.	1,0
30	Ревизија на предмер-пресметка како дел од проектна документација Основен проект за рехабилитација на патна делница спосј со регионален пат Р1109 до влезот на Богданци, 2021 год.	1,0
31	Ревизија на предмер-пресметка како дел од проектна документација Основен проект за реконструкција на државниот пат А4, делница Струмица-Дабиле, книга 9.2 – рехабилитација на траса, делница 2, 2020 год.	1,0
32	Ревизија на физибилити студија за државен пат А3, делница Битола - Граничен премин Мецитлија, нова траса на ниво на експресен пат, тех. број 107/2020	1,0

33	Ревизија на проектна документација за Основен проект за реконструкција на државен пат Р1109, делница: Обиколница на Богданци – Секција 1, фаза – рекапитулар предмер и пресметки	1,0
34	Ревизија на проектна документација за Основен проект за реконструкција на државен пат Р1109, делница: Обиколница на Богданци – Секција 2, фаза – рекапитулар предмер и пресметки	1,0
35	Ревизија на предмер и пресметка од техничка документација Основен проект за рехабилитација на автопат А1, Делница Граничен премин Табановце – Патен јазол Табановце (книга 4: Траса)	1,0
36	Техничко-економска анализа за оправданост за изградба на Коридор 8 и коридор 10-д	2,0
37	Ревизија на елаборат за заштита при работа за изградба на нова траса на обиколница на Тетово преку клучка Требош до Непроштено, фаза 1, 2023 год.	1,0
38	Ревизија на елаборат за заштита при работа за санација на мост на државен пат А2 кај Тасина чешма на км 149+050, 2023 год.	1,0
39	Ревизија на елаборат за заштита при работа за реконструкција и адаптација на постоечка наплатна станица Желино, на коридор 8, 2023 год.	1,0
40	Ревизија на елаборат за заштита при работа за реконструкција и адаптација на постоечка наплатна станица Глумово, на коридор 8, 2023 год.	1,0
41	Ревизија на елаборат за заштита при работа за основен проект 20 kV вод ТС 110/20/6 kV Бучим-ТС20/6/0.4 kV Боров дол, книга 1 надземен вод, комплекс на градби со намена Г1 тешка индустрија за експлоатација на минерална суровина бакар на локалитет Боров Дол, 2022 год.	1,0
42	Ревизија на елаборат за заштита при работа за основен проект 20 kV вод ТС 110/20/6 kV Бучим-ТС20/6/0.4 kV Боров дол, Книга 4 - Трансформаторски станици, комплекс на градби со намена Г1 тешка индустрија за експлоатација на минерална суровина бакар на локалитет Боров Дол, 2022 год.	1,0
43	Ревизија на Елаборат за заштита при работа како дел од проектната документација основен проект за рехабилитација на државен пат А2, обиколница Крива Паланка, 2023 год.	1,0
44	Ревизија на Елаборат за заштита при работа како дел од проектната документација Основен проект за реконструкција со проширување на регионалниот пат Р1109, делница Понов мост-влез во Богданци, 2023 год.	1,0
45	Ревизија на Елаборат за заштита при работа како дел од проектната документација Основен проект за државен пат Р2236 “Св. Николе-Неокази”, далница “Св. Николе-Куково”, 2022 год.	1,0
46	Ревизија на Елаборат за заштита при работа, како составен дел од Основен проект за проширување на вијадукт бр. 4 и вијадукт бр. 5 на магистралниот пат А2, делница Крива Паланка – граничен премин Деве Баир, 2022 год.	1,0
47	Ревизија на Елаборат за заштита при работа, како составен дел од Основен проект за брана Конско со придружни објекти, 2022 год.	1,0
48	Ревизија на Елаборат за заштита при работа, како составен дел од Основен проект за санација и реконструкција на мост бр. 5 на река Треска и уредување на речното корито во зона на мостот на регионалниот пат Р1303, влез во Македонски Брод	1,0

49	Ревизија на Елаборат за заштита при работа, како составен дел од техничка документација Основен проект за државен пат Струмица-Валандово-спој со А1, делница 1: од излез на Струмица до с. Костурино, 2021 год.	1,0
50	Ревизија на Елаборат за заштита при работа, како составен дел од техничка документација Основен проект за државен пат Струмица-Валандово-спој со А1, делница 2: обиколка на с. Костурино до с. Раброво (патен јазол Раброво), 2021 год.	1,0
51	Ревизија на Елаборат за заштита при работа, како составен дел од техничка документација Основен проект за државен пат Струмица-Валандово-спој со А1, делница 3: Обиколка на Валандово со потребни врски до Валандово, 2021 год.	1,0
52	Ревизија на Елаборат за заштита при работа, како составен дел од техничка документација Основен проект за државен пат Струмица-Валандово-спој со А1, делница 4: Обиколка на Валандово до спој со А1, 2021 год.	1,0
53	Основен проект за надградба на постоечки објект Терминал за стоково царинење, граничен премин Делчево, с. Звегор-Делчево, Елаборат за заштита при работа, одговорен проектант, 2022 год.	4,0
54	Основен проект за реконструкција на граничен премин Делчево, с. Звегор-Делчево, Елаборат за заштита при работа, одговорен проектант, 2023 год.	4,0
55	Основен проект за воведување на кружен тек во сообраќајот на Р1107, надвор од опфат, пред влез во град Кавадарци во општина Кавадарци, Елаборат за заштита при работа, одговорен проектант, 2023 год.	4,0
56	Ревизија на Елаборатот за заштита при работа од техничката документација Основен проект за изградба на државен пат р2246 (р415), делница Гарски мост – Ехловец (извор)	1,0
57	Ревизија на Елаборатот за заштита при работа од техничката документација Основен проект за изработка на техничка документација за реконструкција на државен пат р1109, делница: Обиколница на Богданци	1,0
58	Проектна програма за изработка на техничка документација на ниво на Основен Проект за државен пат Ничпур-Стрезимир-Р. Косово, дел Заштита при работа	1,0
59	Проектна програма за изработка на техничка документација на ниво на Основен Проект за државен пат Р1109 Обиколка на Богданци, дел Заштита при работа	1,0
60	Проектна програма за изработка на техничка документација на ниво на основен проект за државен пат Тетово-граница со р. Косово, дел Заштита при работа	1,0
61	Проектна програма за изработка на проектна документација за проширување и подобрување на безбедноста во сообраќајот на државен пат р2234, делница: „Кондово – Радушa – Јегуновце“ и изградба на обиколница на с. Свиларе, дел Заштита при работа	1,0
62	Проектна програма за изработка на проектна документација на ниво на урбанистички проект за инфраструктура за изградба на обиколница на с. Свиларе како дел од државниот пат р2234 делница: „Кондово – Радушa – Јегуновце“, дел Заштита при работа	1,0

63	Проектна програма за изработка на техничка документација на ниво на проект за инфраструктура и основен проект за патен јазол Брвеница на државен пат А2, делница: Тетово исток – Тетово југ, дел Заштита при работа	1,0
64	Проектна програма за изработка на техничка документација на ниво на проект за мост преку река Вардар кај Башино село, дел Заштита при работа	1,0
65	Проектна програма за изработка на техничка документација на ниво на Основен проект за државен пат А2, делница Букојчани-Кичево втора фаза, подделница Долно Строгомиште-Црвивци	1,0
66	Проектна програма за Основен проект за контролен центар за тунел за државен пат А2, делница Букојчани-Кичево втора фаза, подделница Долно Строгомиште-Црвивци	1,0
67	Проектна програма за изработка на проектна документација на ниво на основен проект за рехабилитација и проширување на државниот пат р2235, Брана Маврово-Белички Канал (фаза: Елаборат за заштита при работа)	1,0
68	Проектна програма за изработка на проектна документација на ниво на основен проект за рехабилитација и проширување на државниот пат р2235, Бунец-Леуново-Никифорово (фаза: Елаборат за заштита при работа)	1,0
69	Проектна програма за изработка на проектна документација на ниво на основен проект за рехабилитација на државниот А2 од влез во Крива Паланка исток до излез од Крива Паланка запад (фаза: Елаборат за заштита при работа)	1,0
70	Проектна програма за изработка на техничка документација на ниво на Основен проект за девијација на државен пат р2133 кај с. Лопате за премостување на железнички пруги кон Крива Паланка и кон Скопје	1,0
III	Рецензент на учебник за средно или основно образование	1,50
1	Рецензент на учебник за предметот Нормирање, планирање и менаџмент во високоградба, IV година, струка/сектор: градежно-геодетска/градежништво и геодезија	0,50
2	Рецензент на учебник за предметот Планирање и менаџмент во градежништвото (изборна програма), III година, струка/сектор: градежно-геодетска/градежништво и геодезија	0,50
3	Рецензент на учебник за предметот Планирање и менаџмент (задолжителен), III година, струка/сектор: градежно-геодетска/градежништво и геодезија	0,50
Вкупно:		105,50
Дејности од поширок интерес		
I	Продекан	4,00
1	Продекан за наука и меѓународна соработка на Градежен факултет – Скопје, од 2019 до 2021 година	4,00
II	Уредник на меѓународно научно/стручно списание	5,00
1	Главен и одговорен уредник на меѓународно научно списание „Scientific Journal of Civil Engineering SJCE”, во периодот од 2019 до 2021 година	3,00
2	Главен и одговорен уредник на стручно списание „Пресинг”, од 2021 до 2025	2,00
III	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	1,00

1	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно списание „Scientific Journal of Civil Engineering SJCE”	1,00
IV	Учество во комисији и тела на државни и други органи	3,80
1	Член на Македонски комитет за големи брани (ЗМКГБ)	1,00
2	Член на Друштво за градежни конструктори на Македонија (ДГКМ)	1,00
3	Учество во Комисија за решавање на спорови и избран пресудувач од областа на градежништвото во Министерство за транспорт и врски	1,00
4	Избран делегат во Одделението за градежништво при Комората на овластени архитекти и овластени инженери на РСМ, од 2021 до 2025 година	0,30
5	Член на уредувачки одбор на монографија за 20 години од <i>Инженерски прсшен</i>	0,50
V	Учество во промотивни активности на Факултетот	2,00
1	Комисија за промоција на Факултетот, 2019/2020	0,50
2	Комисија за промоција на Факултетот, 2020/2021	0,50
3	Комисија за промоција на Факултетот, 2021/2022	0,50
4	Комисија за промоција на Факултетот, 2022/2023	0,50
VI	Член на факултетска комисија	9,00
1	Раководител на Наставно-научен колегиум за втор циклус студии на Градежен факултет – Скопје, од 2019 до 2021 година	0,50
2	Член на Наставно-научен колегиум за втор циклус студии на Градежен факултет – Скопје, од 2022 до 2024 година	0,50
3	Член на Комисија за одрување и ажурирање на веб-страницата на Градежен факултет – Скопје, од 2019 до 2021 година	0,50
4	Изборна комисија за спроведување на избор за претседател и членови на Факултетското студентско собрание, 2019, 2020 и 2021 (0,50*3)	1,50
5	Член на Конкурсна комисија за спроведување на постапка по Конкурс за запишување студенти на втор циклус на студиските програми на Градежен факултет, од 2019 до 2021 година	0,50
6	Член на Конкурсна комисија за спроведување на постапка по Конкурс за запишување студенти на втор циклус на студиските програми на Градежен факултет – Скопје, од 2022 до 2024 година	0,50
7	Член на Комисија за категоризација на предметните програми од првиот циклус студии на Градежен факултет – Скопје, од 2020 година	0,50
8	Член на Комисија за унапредување на научно-истражувачката дејност и меѓународната соработка на Градежен факултет – Скопје, од 2022 година	0,50
9	Раководител на Катедра за организација, технологија и менаџмент во градежништвото, од 2022 до 2024 година	3,00
10	Член на универзитетска Комисија за издавачка дејност, од 2023 и тековно	1,00
VII	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	5,00
1	Прв македонски конгрес за патишта, 2019 – Научен одбор	1,00
2	V конгрес на брани, 2021 год.	1,00
3	Second Slocold-Macold symposium on topic “Water reservoirs – an active measure in adapting to climate change”, 2020.	1,00
4	13-th Conference on water economy and hydrotechnics, 2023	1,00

5	Втора конференција за хидројаловишта, 2022	1,00
VIII	Член на комисија за избор во звање	0,20
	Член на Комисија за избор во звање, 2023 година	0,20
	Вкупно:	30,00
	Сè вкупно:	135,50

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	161,41
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	126,78
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	135,50
Вкупно	423,69

**Членовите на Комисијата за избор изјавуваат дека го разбираат и го познаваат македонскиот јазик.*

Членови на Комисијата

Проф. д-р Љупчо Петковски, с.р.
Проф. д-р Милош Кнежевиќ, с.р.
Проф. д-р Ненад Иванишевиќ, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНА ТЕМА ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА НА
ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ
на 537. СЕДНИЦА НА ННС 9.5.2024

Ред бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Бујар Јашари дипл. инж. дрв. инд	<i>Експериментално и аналитичко истражување на греди од масивно лејено дрво</i>	Experimental and analytical research of solid glued timber beams	проф. д-р Кирил Граматиќов - ментор	14.5.2024 02-2/153-113

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ МАГИСТЕРСКИ ТЕМИ НА ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ Скопје, УКИМ
 - 537. седница на ннс од 9.5.2024г.

Р. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Александар Манчев дипл. град. инж.	<i>Анализа на просторна стабилност на конструктивни системи на згради со различна катност</i>	<i>Analysis of spatial stability of constructive systems of buildings with different storeys</i>	вонр. проф. д-р Денис Поповски	13.5.2024 0202/153-104
2	Бојана Поп-Анастасова дипл. геод. инж.	<i>Администрирање со земјиште во регионите со применети стандарди од UNECE</i>	<i>Land administration in the regions with UNECE standards applied</i>	проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев	13.5.2024 0202/153-105
3	Дарио Цакоски дипл. геод. инж.	<i>Евалуација на методите за далечинска аквизиција на просторни податоци</i>	<i>Assessment of remote spatial data acquisition methods</i>	доц. д-р Филип Касаповски	13.5.2024 0202/153-106
4	Елена Скембарис Мирковиќ дипл. инж. арх.	<i>Национални и меѓународни пристапи за проценка при вредносна трансформација на градежно земјиште</i>	<i>National and international approaches of assessment value for transformation of building land</i>	проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев	13.5.2024 0202/153-107
5	Филип Младеновски дипл. геод. инж.	<i>Референтни модели на податоци условени од пристапите за проценка при утврдување вредности на недвижности</i>	<i>Reference data models based on valuation approaches in determining the real estate value</i>	проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев	13.5.2024 0202/153-108
6		<i>Стандардизиран модел за администрирање со земјиште</i>	<i>A standardized land administration domain</i>	проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев	13.5.2024 0202/153-109

	Гордан Митревски дипл. геод. инж.	<i>како дел од информационата инфраструктура</i>	<i>model as part of the information infrastructure</i>		
7	Маја Трифунуска Јорданоска дипл. град. инж.	<i>Погобрување на долен сирој со примена на зрбан асфалт</i>	<i>Improvement of the sub structure by applying recycled asphalt</i>	вонр. проф. д-р Златко Зафировски	13.5.2024 0202/153-110
8	Сара Стојкова дипл. град. инж.	<i>Аналиничко и In situ определување на топлинска спроводливост на вентилирани фасади</i>	<i>Analytical and In situ determination of thermal conductivity of ventilated facades</i>	проф. д-р Тодорка Самарџиоска	13.5.2024 0202/153-111
9	Славчо Мицевски дипл. град. инж.	<i>Споредба на квалитет на хоризонтална сигнализација на автостради според МКС EN 1436:2018</i>	<i>Comparison of the quality of horizontal highway signalization according to the MKS EN 1436: 2018</i>	проф. д-р Горан Мијоски	13.5.2024 0202/153-112

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„МОДЕЛ НА ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ ПРОМЕНИ ВО
ФУНКЦИЈА НА ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА УСПЕШНОСТА НА ВРВНИОТ МЕНАЏМЕНТ“
ОД М-Р МАРИНА БАДАРОВСКА,
ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет бр. 02-749/23 од 8.4.2024 година, а врз основа на член 110 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 82/18 и бр. 178/21), како и член 63 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 530/20), а согласно со предлогот на Советот на студиската програма Организациски науки и управување (Менаџмент), Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 29.3.2024 година, формираше Комисија за оцена на докторскиот труд поднесен од кандидатката м-р Марина Бадаровска, под наслов „Модел на имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент“, во состав: проф. д-р Леонид Наков (ментор), проф. д-р Љубомир Дракулевски (претседател), проф. д-р Стојан Дебарлиев (член), проф. д-р Биљана Ангелова (член) и проф. д-р Љупчо Ефтимов (член).

Комисијата во наведениот состав, со опстојно внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Марина Бадаровска, со наслов „Модел на имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент“, содржи 381 страница компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 126 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги и национални прописи, како и 85 интернет-извори на податоци.

Трудот е структуриран во пет (5) глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на докторската дисертација, изложени се актуелноста на истражуваната проблематика, предметот и целите на истражувањето, методологијата за изработка на трудот и планот за презентирање на материјата. *Предмет* на истражување на докторската дисертација е моделот на имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент. Во рамките на дефинираниот предмет на истражување, кандидатката претендира да даде одговор на следниве прашања: 1. Каков е карактерот на организациските промени и нивното влијание врз менаџерската ефективност и ефикасност? 2. Начинот на зголемување на ефикасноста на врвниот менаџмент? 3. Што го прави ефективен менаџерот на промени? 4. Кои се техниките за ефективно управување со промени? 5. Кои се основни фази за ефективен процес на управување со промени? 6. Начинот на подобрување на перформансите од организациските промени, а не само на процесите? 7. Кои се ефективните менаџери кои ги менуваат стратегиите на воведување на организациските промени? и 8. Како да се инкорпорира организациската култура која е важен дел од ефективните менаџерски промени?

Врз основа на дефинираниот предмет на истражување се поставува и **општата хипотеза на истражувањето**, која претпоставува дека воведувањето на организациските

промени зависи од низа интерни и екстерни фактори кои имаат влијание врз вкупните организациски перформанси, успешноста на врвниот менаџмент, успешното менување на организациската култура и сл.

Целта на истражувањето во докторската дисертација се однесува на идентификување на предизвиците со кои се соочуваат менаџерите при имплементирање на организациските промени и начинот на зголемување на ефективност и ефикасноста на врвниот менаџмент.

Кандидатката укажува дека при истражување на теоријата и практиката во однос на темата на дисертацијата, предвидена е употреба на повеќе методи. Методите кои се користени при истражувањето во рамките на докторската дисертација со наслов: „Модел на имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент“, вклучуваат: дескриптивен метод, метод на анализа, метод на синтеза, дедуктивен метод, компаративен, квантитативен и математичко-статистички метод. Методолошкиот пристап за прибирање и анализа на емпириски податоци вклучува и примена на методите на прашалник (анкета) и интервју, со генерални менаџери.

Првата глава од докторската дисертација, со наслов: „Анализа на факторите за определување на успешноста во современите бизниси“, е посветена на анализа на бизнис-успехот, како и на факторите (интерни и екстерни) кои влијаат врз него, на клучните претприемачки фактори за успех на бизнисот, на општите причини за бизнис-неуспех, како и начинот на мерење на факторите за бизнис-успех/неуспех. Во оваа иницијална глава на докторската дисертација се елаборираат и методите за мерење на бизнис-успех, механизмите за менаџирање со успешноста од гледна точка на фазите на животен циклус и степенот на развој на менаџерски способности. Во завршниот сегмент од правата глава се истражуваат вештините потребни за бизнис-успех, факторите кои влијаат на континуирани организациски промени, како и критериумите на одржливост кои ја определуваат успешноста на бизнисите.

Втората глава од докторската дисертација, насловена „Природата на организациските промени и нивното влијание врз менаџерската ефективност и ефикасност“, вклучува согледување на основните разлики помеѓу ефективен лидер и ефикасен менаџер, ефективниот менаџер на промени во функција на зголемена ефикасност на процесите и односите, како и меѓусебното влијание на ефективност и ефикасноста. Дополнително, кандидатката ги анализира и лидерската одговорност при менаџирањето на промените, принципите на ефективно управување со промените, нивото на анализа на ефикасност во современиот бизнис и мерењето на успешноста на организациската ефективност. Издвоено внимание во овој сегмент се посветува на истражување на придонесот на организациските промени кон ефикасноста, влијанието на ефикасноста врз квалитетот на организациските промени, видовите организациски промени за зголемена ефикасност, како и бариерите за ефикасност на организациските промени. Во рамките на оваа втора глава се елаборира и процесот за зголемена ефикасност од организациските промени (според карактерот на дејноста, според моделот на односи со потрошувачот и според планските очекувања), стратегиите и тактиките за ефикасни организациски промени, како и процесот за имплементација на организациска ефикасност.

Третата глава од докторската дисертација, со наслов „Модел за зголемување на ефикасноста на врвниот менаџмент“, е посветена на анализа на системите за развој на менаџерите и нивното влијание врз ефективност и ефикасност, нивоата на анализа на ефективност и ефикасноста (организациско, групно/тимски и индивидуално) креирањето на модел на ефективна имплементација (интеграција на ефективност и ефикасност), како и улогата на иновативноста на менаџерот врз ефектите од нивната работа. Во рамките на оваа, трета глава се елаборираат и функцијата на ставовите на лидерството во насока на нивното влијание врз менаџерската ефикасност, проактивниот, интегративниот и компензираниот систем на менаџерска ефикасност, методите за развој на менаџерска ефикасност (ориентирани кон системските стеги на бизнисот, ориентирани кон бихевиористичките менаџерски тренинзи и

ориентирани кон менаџирање со организациски тимови), како и етичките аспекти и нивното влијание врз менаџерската ефикасност.

Четвртата глава од докторската дисертација, со наслов „Компаративна анализа на емпириска употреба на менаџерските техники за ефективност во современите пазарни економии“, во себе ги интегрира анализата на меѓународните аспекти и искуства за зголемена ефективност кај мултинационални корпорации, менаџерските практики за раст на индивидуалната ефикасност кај менаџерите и лидерите, анализата на методи за развој на капацитетите на менаџерите (ефективна селекција, обука, воведување на менаџерски позиции, промоција и унапредување и вреднување на ефектите од менаџерската работа). Одделно истражувачко внимание во четвртата глава кандидатката посветила и на истражување на влијанието на концептите на адаптивност и емоционална интелигенција во функција на менаџерската ефективност, нивоата на ефективно однесување во функција на управување со времето, тимовите и тимското работење, како и менаџирање со стресот и последиците од стресот. Во завршниот сегмент на четвртата глава се анализираат и меѓународните искуства поврзани со етичките практики како последица на ефективните промени во Европа, САД и Јапонија.

Петтата глава на дисертацијата, насловена „Креирање модел на раст на менаџерската ефикасност на врвниот менаџмент во македонските трговски друштва“, е посветена на фундаментално и критично истражување на импактот и поврзаноста на организациските промени со зголемувањето на ефикасност на врвниот менаџмент. Во рамките на оваа завршна глава на докторското истражување, детално се опишува постапката на спроведување на емпириското истражување на примерок од 55 врвни менаџери во македонски трговските друштва од областа на HORECA-сегментот, со цел детализирано претставување на резултатите од статистичката анализа на емпириски добиените одговори. Анализата на резултатите од емпириското истражување укажува дека промените во структурата на организациониот тим, имплементацијата на новата технологија и начините на влијание на лидерот се статистички сигнификантно поврзани со моделот на раст на ефикасноста на врвниот менаџментски тим и се клучните предуслови за негова имплементација. Дополнително, дескриптивната статистика укажува дека највисоко рангираните интерни фактори кои влијаат врз успехот на бизнисот се добрите менаџерски практики, вработените, диверзификацијата на пазарот и иновациите.

Во **заклучните согледувања**, кандидатката м-р Марина Бадаровска на систематизиран и аргументиран начин ги презентира клучните поенти од дескриптивната анализа на податоците од емпириското истражување, од резултатите од корелационата и регресионата анализа, вклучително и теоретските претпоставки и постулати кои не се емпириски потврдени со спроведената изворна анализа. Во овие рамки, кандидатката м-р Марина Бадаровска фокусирано истакнува дека:

- Анкетираните испитаници го рангирале начинот на кој се мери успехот/неуспехот на бизнисот и дека според нивното мислење, прворангиран и најдобар начин на мерење на успехот/неуспехот на бизнисот е задоволството на потрошувачите со 24 %, второ рангиран е профитот со 20 %, на трето место е задоволството на вработените со 18 %, потоа следуваат постојаните и новите потрошувачи со 15 %, јавниот имиџ со 13 % и на крајот е задоволството на сопственикот со 9 %. При тоа, се согледува и дека:
 - Профитот како метод за мерење на успехот на бизнисот го користат најмногу, односно 42 % од испитаниците, како помалку користен метод го употребуваат 20 %, а како најмалку користен метод го применуваат 7 % од анкетираните трговски друштва.
 - Индикаторите на продажба како метод за мерење на успехот на бизнисот многу го користат претежен дел од испитаниците (27 %), помалку го користат 25 %, а само 5 % од испитаниците малку ги користат индикаторите за продажба како метод на мерење на успехот на бизнисот во однос на другите методи за мерење.
 - Задоволството на вработените како метод за мерење на успехот на бизнисот најмногу го користат 33 % испитаници, помалку го користат 31 % од анкетираните врвни

менаџери на македонските трговски друштва, а нема трговско друштво што најмалку го користи.

- Општествената одговорност како најнов начин на мерење на успехот на бизнисот најмногу го применуваат само 13 %, а најмалку го применуваат 40 % од анкетираните трговски друштва.
- Според емпириското истражување, како најважни интерни фактори што најмногу влијаат на успехот на бизнис, испитаниците го определуваат факторот „добри менаџерски практики“ со 4,5 потоа доаѓаат вработените со 4,2, диверзификација на пазарот со 3,9, и иновациите со 3,5. Најмало тежинско значење има факторот големината на фирмата со 1,6.
- Од регресионата емпириска анализа може да се заклучи дека промените во структурата на организациониот тим и имплементацијата на нова технологија се двата предуслова што се статистички сигнификантно поврзани со елементите на моделот на ефикасност на врвниот менаџментски тим. Во овој поглед, неопходно е да се истакне дека поврзаноста на овие предуслови, согласно со резултатите од регресионата анализа, е статистички послаба во споредба со поврзаноста меѓу начините на влијание на лидерот и елементите на моделот на раст на ефикасноста на врвниот менаџерски тим.

Предмет на истражување

Предметот на истражување на докторската дисертација на м-р Марина Бадаровска е создавање на теоретско-методолошко и апликативно разбирање на поврзаноста на организациските промени и организациските предуслови за нивна имплементација со моделот на раст на ефикасноста на врвниот менаџментски тим во трговските друштва од HORECA-сегментот во Република Северна Македонија. Со цел спроведување на квалитетно емпириско истражување, кандидатката м-р Марина Бадаровска најпрвин ги истражува теоретските пристапи, концепти, методи и резултатите од досегашните емпириски студии во однос на факторите за дефинирање на успешноста на бизнисите во современи услови на стопанисување, влијанието на организациските промени врз менаџерската ефективност и ефикасност, моделите за зголемување на менаџерската ефикасност, како и менаџерските техники за унапредување на ефективноста во современите пазарни економии. Анализата и систематизацијата на претходните истражувања овозможува кандидатката да креира прашалник во кој се дефинирани елементите на моделот на ефективност и ефикасност на врвниот менаџмент и преку сосредоточено емпириско истражување на членовите на врвниот менаџмент од македонскиот HORECA-сегмент да обезбеди емпириска валидација на претпоставките кои се однесуваат на организациските предуслови за негова успешна имплементација.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Во рамките на докторската дисертација, кандидатката м-р Марина Бадаровска дава сублимиран осврт на функциите и улогите на трговските друштва кои се дел од HORECA-сегментот во Република Северна Македонија.

Во однос на карактеристиките на трговските друштва кои се дел од сегментот анализиран во оваа докторска дисертација, кандидатката напоменува дека најзначајните фактори за унапредување на ефективноста на ефикасноста на врвниот менаџментски тим се поврзани со организациските предуслови на имплементација на промените, фазата на развој на претпријатието, начинот на разбирање на успешноста на бизнисот и со воспоставените менаџерски практики. М-р Бадаровска јасно констатира дека организациските фактори кои го детерминираат односот на организациските промени со ефикасноста и ефективноста на врвниот менаџментски тим се идентични со факторите идентификувани во претходните емпириски истражувања во развиените земји и дека овие истражувања може да претставуваат аргументирана основа за создавање на модел за раст на менаџерската ефикасност во македонските трговски друштва.

Краток опис на применетите методи

Принципиелно, севкупното емпириско истражување се состои од два (2) стожерни сегмента, кои опфаќаат:

- ✓ компаративна анализа на организациските практики кои водат кон унапредување на менаџерската ефективност и ефикасност во организациите што се формирани и делуваат во современите пазарни економии, како и
- ✓ сопствено емпириско истражување на примерок на трговски друштва од HORECA-сегментот, кое има за цел дизајнирање на модел за унапредување на ефективноста и ефикасноста на врвниот менаџментски тим во македонските трговски друштва.

Генералната хипотеза во докторското истражување на кандидатката м-р Марина Бадаровска претпоставува дека воведувањето на организациските промени зависи од низа интерни и екстерни фактори кои имаат влијание врз вкупните организациски перформанси, успешноста на врвниот менаџмент, успешното менување на организациската култура и сл.

Од генералната (општата) истражувачка хипотеза се развива и систем на поединечни хипотези кои се однесуваат на:

- ✓ клучните претприемачки фактори за успех/неуспех на бизнисот;
- ✓ ефективниот менаџер на промени во функција на зголемена ефикасност на процесите и односите;
- ✓ лидерската одговорност за управување со промени;
- ✓ стратегиите за ефикасни организациски промени;
- ✓ методите за развој на менаџерска ефикасност;
- ✓ концептите на адаптивност и емоционална интелигенција во функција на менаџерската ефективност;
- ✓ методи за мерење на ефикасноста на менаџерите во трговските друштва;
- ✓ начини на подобрување на ефикасноста на врвните менаџери со воведување на организациски промени.

Тестирањето на вака дефинираните хипотези на истражувањето треба да овозможи идентификација на влијанието на лидерскиот капацитет на менаџерите од македонскиот HORECA-сегмент врз успешното менаџирање со организациските промени; анализа на каузалноста на потенцијалот за систематизирано планирање и имплементирање на организациските промени врз јакнење на конкурентската способност на трговските друштва од македонскиот HORECA-сегмент; како и определување на критичните мотиватори и демотиватори за ефективно и ефикасно менаџирање со организациските промени кај менаџерите од македонскиот HORECA-сегмент.

Во сообразност со генералните и специфични истражувачки хипотези, методолошкиот приод во анализа и вреднување на прибраните информации, во рамките на спроведеното емпириско истражување во функција на докторската дисертација се согледува низ следниве елементи:

- ✓ Доставување на Анкетен прашалник на менаџери од HORECA-сегментот, кој се состои дваесет (20) прашања систематизирани во два дела:
 - Општи податоци за трговското друштво и менаџерот, и
 - Фактори за зголемување на успешноста на врвниот менаџмент.

Примерокот на компании од HORECA-сегментот на кој кандидатката го спровела истражувањето се состои од педесет и пет (55) македонски трговски друштва. Методолошките пристапи за анализа на податоците од анкетните прашалници вклучуваат дескриптивна анализа, корелациона и регресиона анализа. Примената на овие статистички методи овозможи структурно и холистичко согледување на влијанието на организациските фактори кај моделот на раст на ефективноста и ефикасноста на врвниот менаџмент, како и критично влијание на организациските промени врз елементите на моделот на раст на македонските трговски друштва.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Севкупната анализа на прибраните податоци од Анкетниот прашалник за влијанието на организациските промени врз подобрувањето на ефективноста и ефикасноста на врвниот менаџмент во трговските друштва од сегментот HORECA во Република Северна Македонија, ѝ овозможи на кандидатката да оствари идентификација на следниве заклучни согледувања:

- ✓ Емпириското истражување потврдува дека клучен фактор што влијае пресудно врз успехот на бизнисот се брзите технолошки достигнувања. Најголем дел од испитаниците, 67 % (36 % најголемо влијание и 31 % големо влијание), сметаат дека брзите технолошки достигнувања имаат најголемо и големо влијание врз успехот на бизнисот, додека најмалку испитаници (4 %) сметаат дека тој фактор има најмало влијание врз успехот на бизнисот.
- ✓ Корелационата анализа ни покажува дека елементите на моделот на раст на ефикасноста на врвниот менаџмент статистички сигнификантно корелираат со начинот на влијание на лидерскиот став врз менаџерската ефикасност со коефициент 0,586, по што следуваат предусловите што треба да ги создаде лидерот за успешно да управува со промените (коефициент 0,533) и предусловите за спроведување на организациските промени (коефициент од 0,524). Организациските предуслови за успешно управување со промените се следните: ново раководство на чело на претпријатието или во рамките на неговите оддели, смени во структурата на организацискиот тим, имплементација на нова технологија, усвојување нови деловни модели и целосно запознавање со промените и едукација.
- ✓ Стопанска гранка на која припаѓа друштвото како елемент на моделот на раст на ефикасноста на врвниот менаџмент има скоро безначајно влијание врз растот на ефикасноста на врвниот менаџмент во македонските трговски друштва.
- ✓ Големината на трговското друштво во кое испитаниците дејствуваат не покажа поврзаност со елементите на моделот и има ограничено влијание врз растот на ефикасноста на врвниот менаџмент, со коефициент 0,240.
- ✓ Годишните на искуство во врвниот менаџмент, како елемент на моделот на раст на ефикасноста на врвниот менаџмент, со коефициент 0,070, во корелационата анализа го минимизира значењето на стекнатото искуство во функција да се биде дел од врвниот менаџмент.
- ✓ Однесувањето на менаџментот што не поддржува промени, како елемент на моделот на раст на ефикасноста на врвниот менаџмент, со коефициент 0,340, има значајно влијание врз ефикасноста на врвниот менаџмент во воведувањето промени за раст на трговското друштво.
- ✓ Од регресионата анализа може да се заклучи дека промените во структурата на организациониот тим и имплементацијата на нова технологија се двата предуслова што се статистички сигнификантно поврзани со елементите на моделот на ефикасност на врвниот менаџментски тим. Сепак, поврзаноста на овие предуслови, согласно со резултатите од регресионата анализа, е статистички послаба во споредба со поврзаноста меѓу начините на влијание на лидерот и елементите на моделот на раст на ефикасноста на врвниот менаџерски тим.

Во поглед на заклучоците кои не беа потврдени со емпириското истражување, кандидатката м-р Марина Бадаровска прецизно истакнува дека:

- ✓ Резултатите јасно укажуваат дека предусловите поврзани со карактеристиките на лидерството не се статистички сигнификантно поврзани со елементите на моделот на ефикасност на врвните менаџери што се прифатени во трговското друштво.
- ✓ Иако корелационата анализа покажува дека постои статистички сигнификантна поврзаност меѓу пред/условите што ги создава лидерот за успешно управување со организациските промени и елементите на моделот на раст на ефикасноста на врвниот менаџмент, сепак влијанието на овие предуслови во регресиониот модел е статистички несигнификантно. Следните предуслови што ги создава лидерот за успешно управување со организациската промена не се статистички сигнификантни:

да создаде менаџер како лидер, грижа за професионалниот развој на секој менаџер, да управува со промените, заедничко менаџирање на промените со вработените и наградување на вработените според тимската работа наместо индивидуалната.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Марина Бадаровска, со наслов: „Модел на имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент“, претставува методолошко-емпириско истражување во научно поле 5.02 економија и бизнис и научна област 5.02.00.03 менаџмент и бизнис и 5.02.00.08 туризам и угостителство.

Изработката на оваа докторска дисертација е одраз на потребата од истражување на влијанието на организациските промени врз ефикасноста и ефективноста на врвниот менаџментски тим во македонските трговски друштва, со цел поттикнување на систематизиран модел на нивен раст.

Резултатите од истражувањето кои се презентирани во докторската дисертација со наслов: „Модел на имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент“, се очекува да имаат повеќекратни импликации, како од теоретски, така и од практичен аспект. Во теоретска смисла, очекуваниот научен придонес може да се изрази преку: 1. изведување на аргументирани заклучоци за начините на имплементација на организациските промени во HORECA-сегментот; 2. детерминирање на елементите на моделот на раст на ефикасноста и ефективноста на врвните менаџери во македонските компании; 3. идентификација на клучните организациски предуслови за имплементација на овој модел. Од практичен аспект, пак, резултатите од истражувањето во докторската дисертација на кандидатката м-р Марина Бардарска овозможуваат подобро разбирање на начинот на функционирање на организациските промени кај македонските компании од HORECA-сегментот, согледување на клучните менаџерски практики во нив, како и предлагање на развојни механизми и препораки за идно унапредување на ефикасноста и ефективноста на врвните менаџери низ поткрепено и систематизирано имплементирање на потребните организациски промени.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Марина Бадаровска, со наслов: „Модел на имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката м-р Марина Бадаровска, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1]. Multi Criteria Decision Making – Ranking and Promoting Employees , Marina Badarovska Mishevskа, Knowledge - International Journal, Vol.31.5, June, 2019, pp. 1235 – 1241, Institute of Knowledge Management.

[2]. Managerial Approaches in Measuring the Sustainability of Business Success, Marina Badarovska Mishevskа, Knowledge - International Journal, Vol.38.1, March, 2020, pp. 187- 193, Institute of Knowledge Management.

[3]. Strategies and Tactics for Effective Organisational Change, Marina Badarovska Mishevskа, Emilija Stevanovska, Knowledge - International Journal, Vol.43.5 December, 2020, pp. 1145 – 1154, Institute of Knowledge Management.

[4]. Development of Innovative Attitudes of Managers as Leaders of Change, Marina Badarovska Mishevskа, Todor Kozuharov, Knowledge - International Journal, Vol.45.1 April, 2021, pp. 51-59, Institute of Knowledge Management.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Значењето на резултатите презентирани во докторската дисертација со наслов: „Модел на имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент“ е повеќекратно, изразено во следниве аспекти:

1. Од научен аспект, истражувањето во рамките на докторската дисертација на м-р Марина Бадаровска овозможува изведување на заклучоци за карактерот на промените во компаниите дејноста на туризмот и угостителството, како и осознавање на методолошки компоненти во однос на креирањето на модел за зголемување на ефективноста и ефикасноста на врвниот менаџмент во македонските компании, кој е под влијание на организациските предуслови генерирани низ процесите на имплементација на организациските промени.
2. Од аспект на практиката, пак, врз основа на севкупноста на употребениот методолошки и емпириски истражувачки приод во докторската дисертација, се идентификуваат најдобрите начини, методи и практики за целно насочена употреба на организациските промени во функција на унапредување на менаџерската ефикасност и ефективност, компонента која е од критично значење за нивниот севкупен раст.

Потенцијалните ограничувања на докторското истражување се резултат на фактот дека истражувањето е спроведено на примерок на трговски друштва кои се дел од секторот на туризмот и угостителството, како фокус на истражувањето на кандидатката, со што се лимитираат можностите за генерализација на заклучоците, создавајќи, од своја страна, иден нагласен истражувачки предизвик за нивно тестирање и валидација и во останатите економски сектори во Република Северна Македонија.

Можностите за понатамошни истражувања вклучуваат потенцијал за проширување на истражувањето во рамките на истиот сектор, со што се зголемуваат можностите за креирање на модел или развојна рамка која ќе опфати и останати елементи надвор од менаџерските, а кои поседуваат степен на влијание врз механизмите за унапредување на менаџерската ефективност и ефикасност, со крајна цел – зголемување на потенцијалот на клучните фактори кои се поврзани со успешната имплементација на организациската промена.

Проверката на оригиналноста и самостојноста на докторската дисертација со наслов: „Модел на имплементирање на организациските промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент“, изработена од кандидатката м-р Марина Бадаровска, во Системот за анализа и пронаоѓање плагијати на Министерството за образование и наука, беше иницирана од страна на менторот проф. д-р Леонид Наков и покажа незначително совпаѓање со останатите документи од базата, што илустративно говори за оригиналноста на докторската дисертација.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Марина Бадаровска** со наслов: ***Модел на имплементирање на организацискиот промени во функција на зголемување на успешноста на врвниот менаџмент.***

Скопје, 10.5.2024 год.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Леонид Наков, ментор, с.р.
Проф. д-р Лубомир Дракулевски, претседател, с.р.
Проф. д-р Стојан Дебарлиев, член, с.р.
Проф. д-р Биљана Ангелова, член, с.р.
Проф. д-р Љупчо Ефтимов, член, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА МАГИСТЕРСКИ ТРУД НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ
– СКОПЈЕ

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Марија Андоновска	„Развој на финансиските пазари и развојот на економијата“	“Development of the financial markets and the development of the economy“	проф. д-р Кирил Јовановски	10.5.2024 година Бр.02-890/28
2.	Румеса Селвери	„Анализа на финансиските перформанси и задоволството на клиентите во телекомуникацискиот сектор: пристап базиран на податоци“	„Analyzing the Financial Performance and Customer Satisfaction in the Telecommunication Sector: A Data- Driven Approach“	проф. д-р Виолета Цветкоска	10.5.2024 година Бр.02-890/27
3.	Сања Стратрова	„Модел на менаџмент на односот помеѓу емоционалната интелигенција на менаџерите и ангажираноста на вработените“	„Management model of the relationship between manager’s emotional intelligence and employess engagement “	проф. д-р Леонид Наков	10.5.2024 година Бр.02-890/26

Прилој бр. 3

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „МУСКУЛОСКЕЛЕТНИ ТУМОРИ – ПРАКТИЧЕН ПРИСТАП ВО ДИЈАГНОЗАТА И ТРЕТМАНОТ“, од авторите: Милан Самарџиски, Игор Стојковски, Ненад Атанасов, Антонио Гавриловски, Нерон Поповски, Александар Трајановски, Вилхелм Велковски, Теодора Тодорова, Станислав Рајковиќ, Никола Богосављевиќ и Никола Граматниковски

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на 11.3.2024 год. бр.02-1419/3, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Мускулоскелетни тумори – практичен пристап во дијагнозата и третманот“ од авторите: Милан Самарџиски, Игор Стојковски, Ненад Атанасов, Антонио Гавриловски, Нерон Поповски, Александар Трајановски, Вилхелм Велковски, Теодора Тодорова, Станислав Рајковиќ, Никола Богосављевиќ и Никола Граматниковски, наменет за студентите на: Општа медицина, за предметот Ортопедија, избрани се: проф. д-р Ѓорѓи Зафировски и проф. д-р Славица Костадинова-Куновска.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, Рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. ОПШТ ДЕЛ

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Мускулоскелетни тумори – практичен пристап во дијагнозата и третманот
Назив на предметната програма:	Ортопедија
Назив на студиската програма:	Општа медицина
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	Ортопедија (1/5) 110 часа и 3 ЕКТС-кредити, Онкологија (1/6) 60 часа и 2 ЕКТС-кредити
Предметот Ортопедија на Медицинскиот факултет е задолжителен предмет со фонд на часови: 110, број на ЕКТС-кредити: 3 и се слуша во: IX (деветти) семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 318 страници (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 14. Текстот е поделен во 17 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 137 слики и 20 табели.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Славица Куновска-Костадинова, с.р.
Проф. д-р Ѓорѓи Зафировски, с.р.

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р СЛАВИЦА КОСТАДИНОВА КУНОВСКА

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Учебникот „МУСКУЛОСКЕЛЕТНИ ТУМОРИ, ПРАКТИЧЕН ПРИСТАП ВО ДИЈАГНОЗАТА И ТРЕТМАНОТ“ претставува рационален и практичен прирачник во дијагнозата и третманот на мускулоскелетните тумори.</p> <p>Во воведот авторите даваат објаснување на основните поими со коишто се среќаваат во ортопедската онкологија и нивното значење, актуелна класификација, поделба на коскените тумори, етиологија и патогенеза, карактеристики и особености во анамнезата на пациентите со коскен тумор. Во втората и третата глава, детално и шематски, се прикажани дијагностичките протоколи и протоколите на третман, како кај коскените, така и кај мекоткивните тумори. Во четвртото поглавје авторите даваат објаснување на терминот „биопсија“ и нејзиното значење во дијагнозата на мускулоскелетните тумори, опфатени се техниките на биопсија, со посебен акцент на принципите и правилата за нејзино изведување, со цел да се избегнат можните грешки, компликации и погрешната дијагноза. Во петтото поглавје обработени се детално радиографските и сцинтиграфските карактеристики на коскените тумори, со коишто може да направи дистинкција помеѓу бенигните и малигните тумори на коските. Шестото поглавје дава детален опис на настанатите промени во однос на класификацијата на туморите според Светската здравствена организација и нивното распоредување во нови групи. Седмото поглавје ги опфаќа примарните коскени тумори, детално е прикажана најновата класификација според СЗО на овие ентитети, а даден е и детален опис за најчестите типови на примарни коскени тумори, како и можностите за нивен третман. Осмото поглавје дава осврт на мекоткивните тумори, новата класификација според СЗО, основните карактеристики во клиничката слика, најчестата локализација, епидемиологија и диференцијална дијагноза на најчестите мекоткивни ентитети, како бенигни, така и малигни. Деветтото поглавје дава приказ на најчестите типови на коскени метастази, нивната етиологија, епидемиологија и патогенеза. Прикажан е дијагностичкиот</p>
--	--

	<p>протокол за лезии суспектни за метастатски промени, бодовен систем за проценка на ризик од патолошка скршеница и најчести модалитети на третман кај метастатски промени во коска. Во десеттото поглавје даден е приказ на најчестите методи на лекување на бенигните и на малигните коскени тумори, од хируршки и онколошки аспект. Единаесеттото поглавје дава приказ на најчестите типови на тумори коишто ја афектираат карлицата, како и современиот начин на нивно лекување. Во дванаесеттото поглавје се опишани најчестите тумори на 'рбетниот столб, класификациските системи, како и хируршките техники за нивно лекување. Тринаесеттото поглавје ги опфаќа методите на третман на мекоткивните тумори, како од хируршки, така и од онколошки аспект. Четиринаесеттото поглавје е посветено на иднината во ортопедската онкологија, на терапии на целуларно ниво и ликвидна биопсија, како нова дијагностичка метода. Петнаесеттото и шеснаесеттото поглавје детално ги обработуваат можните компликации при третманот на коскените и мекоткивните тумори. Седумнаесеттото поглавје (Заклучок) дава осврт на иднината во хируршките техники, новитетите во ендопротетиката и 3D-техниките за реконструкција, како и можноста за изведување на оперативните интервенции со навигациски системи. На самиот крај, авторите даваат осврт на мултидисциплинарноста во третманот на неоплазмите на мускулоскелениот систем, нагласувајќи ја потребата од навремена дијагностика и третман на пациентите. На крајот на секое поглавје е дадена целата користена и цитирана литература која упатува на автори и трудови за збогатување на знаењето.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Материјалот од ракописот е усогласен со предметната програма.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>нема</p>
<p>Оцена на ракописот:</p>	<p>Ракописот е вреден за печатење.</p>
<p>Категоризација:</p>	<p>учебник</p>
<p>Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:</p>	<p>Го препорачувам ракописот „Мускулоскелетни тумори – практичен пристап во дијагнозата и третманот“ за печатење и користење како учебник</p>

	<p>по предметот Ортопедија за студентите на Медицинскиот факултет. Учебникот е напишан во стил соодветен за академско поучување и богато илустриран, со што се олеснува изучувањето на предвидената материја, а на читателот му се предочува потребата од сериозен и мултидисциплинарен пристап во дијагностиката и третманот на пациентите со тумори на мускулоскелетниот систем.</p>
--	--

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Ортопедија, примарно наменет за студентите на Медицинскиот факултет.

Во Скопје, 24.4.2024 година

РЕЦЕНЗЕНТ

**Проф. д-р Славица Костадинова Куновска,
с.р.**

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ЃОРЃИ ЗАФИРОСКИ

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Учебникот „МУСКУЛОСКЕЛЕТНИ ТУМОРИ, ПРАКТИЧЕН ПРИСТАП ВО ДИЈАГНОЗАТА И ТРЕТМАНОТ“ претставува рационален и практичен прирачник во дијагнозата и третманот на мускулоскелетните тумори.</p> <p>Во воведот авторите даваат објаснување на основните поими со коишто се среќаваат во ортопедската онкологија и нивното значење, актуелна класификација, поделба на коскените тумори, етиологија и патогенеза, карактеристики и особености во анамнезата на пациентите со коскен тумор. Во втората и третата глава, детално и шематски, прикажани се дијагностичките протоколи и протоколите на третман, како кај коскените, така и кај мекоткивните тумори. Во четвртото поглавје авторите даваат објаснување на терминот „биопсија“ и нејзиното значење во дијагнозата на мускулоскелетните тумори, опфатени се техниките на биопсија, со посебен акцент на принципите и правилата за нејзино изведување, со цел да се избегнат можните грешки, компликации и погрешната дијагноза. Во петтото поглавје обработени се детално радиографските и сцинтиграфските карактеристики на коскените тумори, со коишто може да направи дистинкција помеѓу бенигните и малигните тумори на коските. Шестото поглавје дава детален опис на настанатите промени во однос на класификацијата на туморите според Светската здравствена организација и нивното распоредување во нови групи. Седмото поглавје ги опфаќа примарните коскени тумори, детално е прикажана најновата класификација според СЗО на овие ентитети, а даден е и детален опис за најчестите типови на примарни коскени тумори, како и можностите за нивен третман. Осмото поглавје дава осврт на мекоткивните тумори, новата класификација според СЗО, основните карактеристики во клиничката слика, најчестата локализација, епидемиологија и диференцијална дијагноза на најчестите мекоткивни ентитети, како бенигни, така и малигни. Деветтото поглавје дава приказ на најчестите типови на коскени метастази, нивната етиологија, епидемиологија и патогенеза. Прикажан е дијагностичкиот протокол за лезии суспектни за метастатски промени, бодовен систем за проценка на ризик од патолошка скрпеница и најчести модалитети на третман кај метастатски промени во коска. Во десеттото поглавје даден е приказ на најчестите методи на лекување на бенигните и на малигните коскени тумори, од</p>
--	--

	<p>хируршки и онколошки аспект. Единаесеттото поглавје дава приказ на најчестите типови на тумори коишто ја афектираат карлицата, како и современиот начин на нивно лекување. Во дванаесеттото поглавје се опишани најчестите тумори на 'рбетниот столб, класификациските системи, како и хируршките техники за нивно лекување. Тринаесеттото поглавје ги опфаќа методите на третман на мекоткивните тумори, како од хируршки, така и од онколошки аспект. Четиринаесеттото поглавје е посветено на иднината во ортопедската онкологија, на терапии на целуларно ниво и ликвидна биопсија, како нова дијагностичка метода. Петнаесеттото и шеснаесеттото поглавје детално ги обработуваат можните компликации при третманот на коскените и мекоткивните тумори. Седумнаесеттото поглавје (Заклучок) дава осврт на иднината во хируршките техники, новитетите во ендопротетиката и 3D-техниките за реконструкција, како и можноста за изведување на оперативните интервенции со навигациски системи. На самиот крај, авторите даваат осврт на мултидис-циплинарноста во третманот на неоплазмите на мускулоскелениот систем, нагласувајќи ја потребата од навремена дијагностика и третман на пациентите. На крајот на секое поглавје е дадена целата користена и цитирана литература која упатува на автори и трудови за збогатување на знаењето.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Материјалот од ракописот е усогласен со предметната програма.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>нема</p>
<p>Оцена на ракописот:</p>	<p>Ракописот е вреден за печатење.</p>
<p>Категоризација:</p>	<p>учебник</p>
<p>Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:</p>	<p>Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 318 страници (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 14. Текстот е поделен во 17 поглавја (вклучувајќи ја литературата и заклучокот) и содржи 137 слики и 20 табели. Го препорачувам ракописот „Мускулоскелетни тумори – практичен пристап во дијагнозата и третманот“ за печатење и користење како учебник по предметот Ортопедија за студентите на Медицинскиот факултет. Учебникот е напишан во стил соодветен за академско поучување и богато илустриран, со што се олеснува изучувањето на предвидената материја, а на читателот му се предочува потребата од сериозен и мултидис-циплинарен пристап во дијагностиката и третманот</p>

	на пациентите со тумори на мускулоскелетниот систем.
--	--

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Ортопедија, примарно наменет за студентите на Медицинскиот факултет.

Во Скопје, 27.4.2024 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Ѓорѓи Зафироски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ВЛИЈАНИЕТО НА ИНФЕКЦИИТЕ СО UREAPLASMA SPP. И MYCOPLASMA SPP. ВРЗ ЛОКАЛНАТА СИНТЕЗА НА АЗОТНИОТ ОКСИД ВО ВАГИНАТА КАЈ ПРЕДВРЕМЕНИТЕ ПОРОДУВАЊА“ ОД Д-Р ЈОВАНА АЛБИГ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата VI редовна седница одржана на 11.3.2024 година, по предлог на Советот на студиската програма на трет циклус студии – докторски студии по медицина, а врз основа на член 73 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје и член 91 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус академски – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесе Одлука за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација од д-р Јована Албиг, под наслов: „Влијанието на инфекциите со Ureaplasma spp. и Mycoplasma spp. врз локалната синтеза на азотниот оксид во вагината кај предвремените породувања“, во следниов состав:

1. проф. д-р Светлана Цековска, претседател
2. проф. д-р Александар Станков, ментор
3. проф. д-р Горан Димитров, член
4. проф. д-р Жаклина Цековска, член
5. проф. д-р Крсто Гроздановски, член.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Доставената докторска дисертација на кандидатот м-р д-р Јована Албиг, со наслов: „Влијанието на инфекциите со Ureaplasma spp. и Mycoplasma spp. врз локалната синтеза на азотниот оксид во вагината кај предвремените породувања“, ги содржи сите потребни елементи на една научноистражувачка студија: вовед, дизајн на студијата, мотив и цели на студијата, материјал и методи, статистичка анализа, резултати, дискусија, заклучоци и литература. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето. Текстот содржи 63 страници компјутерски обработен текст во фонт Ariel, со 1,5 проред, големина на букви 12, 124 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги и интернет-ресурси. Текстот е збогатен со 24 табели, 7 графикони и 1 слика.

Во **воведот**, кандидатката темелно го дефинира проблемот на предвременото породување пред навршување на 37 гестациски седмици, кое е одговорно за најголемиот број случаи на неонатален морбидитет и морталитет во светски рамки. Наведени се неколку ризик-фактори за предвременно породување: лоши социокономски услови и недоволно образование на мајката, возраст на мајката под 20 и над 35 години, физички исцрпувачка работа на родилката, цервикална некомпетентност, претходни абортуси, претходни предвремени раѓања и присуство на урогенитални инфекции.

Кандидатката потенцира дека хроничниот стрес и колонизацијата со микроорганизми и инфекциите во мајчиниот урогенитален тракт се јавуваат како два основни ризик-фактори асоцирани со спонтаните предвремени раѓања. Генитоуринарните инфекции, кои не се нужно сексуално преносливи, често водат до предвременно породување. Поради тоа што во голема мера се асимптоматски, може да дојде до потценување на нивното значење во овие состојби. Од страна на кандидатката е ставен особен акцент врз бактериските вагинози, кои се најчести инфекции на долниот генитален тракт кај жените во репродуктивната возраст. Оваа состојба се карактеризира, пред сè, со алтерација на нормалната вагинална флора, односно со значајна полимикробна пролиферација, особено на Грам (-) и анаеробни бактерии и

уништување на лактобацилите како дел од нормалната микрофлора на вагината. Бројни студии потврдуваат дека присуството на бактериската вагиноза во бременоста е асоцирано со двојно зголемен ризик за прематурно прскање на мембраните и прематурно раѓање. Етиологијата на бактериските вагинози не е во целост разјаснета. Се покажало дека бактериските вагинози се независен ризик-фактор за пелвична инфламаторна болест и последователен инфертилитет, зголемен ризик за предвремено породување, инфекции на амнионската течност, хориоамнионитис, ниска родилна тежина, ендометритис, цервицитис и зголемен ризик за заболување од други сексуално преносливи инфекции. Затоа се смета дека дијагностицирањето на бактериската вагиноза е неопходно, особено кај бремените жени и тоа колку што е можно порано, за да се превенираат можни компликации. Кандидатката наведува дека се покажало дека корелацијата меѓу инфекциите и предвремените породувања не е конзистентна во тек на гестацијата, односно инфекција (хориоамнионитис) е присутна во поголемиот број на рани предвремени породувања (на пр., пред 28. гестациска седмица), но е ретко присутна во подоцнежните предвремени раѓања (на пр., од 34. до 36. гестациска седмица). Сепак, неколку аспекти остануваат неодоговорени, поврзани со улогата на инфекцијата кај предвременото породување, патогеноста на специфични инфективни микроорганизми, времето на јавување на инфекцијата во тек на гестацијата, локализацијата на инфекцијата/инфламацијата и патофизиолошките механизми кои ги регулираат ефектите на инфекцијата.

Воведот продолжува со потточка посветена на дијагностицирањето на вагиналните инфекции во текот на бременоста. Се укажува на недостатоците на конвенционалните микробиолошки пристапи со култивирање на микророоганизмите и боење на размаски на вагинален секрет по Грам, кои имаат ограничена употреба во процена на бактериските вагинози. Преку скоринг-системите на обоените вагинални размаски по Грам, кандидатката укажува на тоа дека вистинскиот спектар на причинители на генитални инфекции бил индициран со појавата на напреднати молекуларни методи, независни од култивирање како што се PCR, multiplex-PCR, real-time PCR, таксон-усмерена PCR, PCR со широк ранг на бактериски 16S rDNA, и флуоресцентната *in situ* хибридизација (FISH). Со примена на овие техники се демонстрирани плејада на бактериски специеси во бактериските вагинози, меѓу кои и *Mycoplasma* и *Ureaplasma spp.* Потоа, кандидатката наведува дека покрај овие релативно нови, но многу брзи дијагностички методи, постојат и дијагностички критериуми, кои се комбинација на биохемиски и клинички маркери за предикција на клинички инфекции и ризикот од предвремено раѓање при постоење на предвремени болки. Овие неинвазивни методи, кои се потпираат на комбинацијата на ултразвучните мерки на должината на цервиксот, леукоцитозата кај мајката, особено процентот на неутрофили, како и С-реактивниот протеин, со или без комбинација со феталниот фибронектин од вагиналниот секрет, како и серумскиот феритин, се особено вредни во предикцијата и прогнозата на предвременото породување, особено кај жени кои се со интактни мембрани при прием. Тука кандидатката го потенцира прифатениот став во научниот свет дека мора де се продлабочат истражувањата за идентификација на индивидуалниот ризик за инфекција со одредени бактериски причинители на бактериски вагинози, што би било најкорисно за развивање на успешна стратегија за третман и превенција на спонтаните предвремени породувања кај бремените жени со бактериски вагинози.

Следната потточка во воведот се однесува на гениталните микоплазми: *Mycoplasma genitalium*, *Mycoplasma hominis*, и *Ureaplasma Spp.* како важни, субдијагностицирани инфекции на гениталниот тракт кај жените во репродуктивна возраст. Имено, тука кандидатката говори за релативно лесното дијагностицирање на симптоматските вагинални инфекции и за тоа дека ризикот од предвремено породување и инфертилитетот кај жените се зголемува кога станува збор за најчестите асимптоматските сексуално преносливи инфекции. Понатаму, кандидатката детално ги опишува карактеристиките на овие бактериски специеси и посочува дека денешните

молекуларни методи на дијагностика се високо специфични и сензитивни за детекција на овие патогени во биолошки примероци.

Потточката којашто следува се однесува на биохемиските механизми на инфламацијата и инфламаторниот одговор во текот на бременоста. Тука кандидатката елаборира за општите карактеристики на воспалението и воспалителниот одговор и за она што е карактеристично кај воспалението и воспалителниот одговор во текот на бременоста и неговите реперкусии врз породувањето како процес. Кандидатката нагласува дека причините за воспалителен одговор може да бидат разновидни, инфективни и неинфективни, но дека кога ќе започнат процесите на воспалителен одговор тие се слични и користат слични биохемиско-имунолошки оски.

Во следната точка, кандидатката го обработува азотниот оксид како дел од инфламаторниот одговор на организмот, но и дел од нормалните физиолошки процеси. Се потенцира дека откривањето на ендотелиум создадениот релаксирачки фактор, подоцна идентификуван како азотен оксид, се смета за едно од најинтересните достигнувања во медицината во осумдесеттите години на 20 век. При тоа, кандидатката констатира дека азотниот оксид претставува молекула од големо физиолошко и фармаколошко значење, којашто е во центарот на многу биомедицински истражувања. Понатаму, кандидатката го опишува физиолошкото значење на азотниот оксид во насока на влијанието врз крвниот притисок, неговата синтеза во организмот, како и неговото локализирано ослободување. Азотниот оксид може да се синтетизира во цервикалните клетки и оттука кандидатката потенцира дека може да има влијание не само на олеснувањето на одредени инфекции (меѓу кои ХПВ) и развој на карциноми на цервиксот, туку дека може да влијае и на предизвикувањето на предвремено породување, што е од интерес на студијата. Кандидатката дава детален преглед на литературата во однос на хуманиот утерин цервикс, неговата клеточна и морфолошка структура, како и физиолошките функции кои вклучуваат и учество во имуниот одговор. Во овој дел се потенцира и способноста на цервикалните клетки да синтетизираат азотен оксид како слободен радикал кој е директно инволвиран во цервикалното зреење за време на бременоста. Азотниот оксид се синтетизира од аминокиселината L-аргинин и молекуларен кислород, под дејство на ензимот азотен оксид синтаза преку неколку реакции на оксидација кои вклучуваат аденозин дифосфат како косупстрат и хемот, тетрахидробиоптеринот, калмодулинот и флавин мононуклеотид како кофактори.

Дополнително, во рамките на воведот, кандидатката ја потенцира Грисовата реакција како една од најчесто користените во индиректните методи за докажување и детекција на азотниот оксид. Овој спектрофотометриски метод се базира на конверзија на азотниот оксид во неговите стабилни интермедиери – нитрати и нитрити. Нитратот во примерокот прво се редуцира до нитрит, потоа, преку двостепена диазотинирачка реакција се создава азо продукт кој апсорбира светлина со бранова должина од 540 nm. Исто така, кандидатката потенцира дека доколку азотниот оксид се бара во циркулирачка крв, мора да постои рестрикција на оралниот внес на храна богата со нитрати, односно нитрити. Но, ваквата храна не влијае врз нитритите во цервикалниот флуид, поради што Грисовата реакција е соодветен метод за индиректно одредување на продукцијата на азотен оксид во секретот од хуманиот утерин цервикс.

Воведот завршува со двете точки каде што кандидатката подетално елаборира за инфекциите како причина за предвремено породување во контекст на воспалителниот одговор и синтезата на азотниот оксид. Со шематски приказ, кандидатката го покажува асцендентниот начин на ширење на инфекциите во текот на бременоста. Потоа зборува и за самата инфламација како причина за терминското породување, во контекст на сето претходно наведено, давајќи на тој начин јасна слика за патофизиолошките механизми поврзани со гениталните инфекции кои се во центарот на предвременото породување.

Во главата **Цели**, кандидатката ја опишува својата хипотеза која понатаму ќе биде обработувана и за чие докажување се спроведени експериментални и статистички анализи. Имено, кандидатката се потпира на тоа дека не постојат многу истражувања за поврзаноста на присуството на вагинални инфекции и зголемена синтеза на азотниот

оксид, што резултира со предвременно породување. Ова е од особена важност кога станува збор за гениталните микоплазми и нивниот специфичен метаболизам и метаболити, кои како интрацелуларни паразити, меѓу другото, имаат инхерентна карактеристика на хидролизира на уреата, чест метоболит од природните процеси на деградација на протеините во клетката.

Оттука произлегува целта на оваа докторска дисертација: да се потврди или исклучи хипотезата дека вагиналните инфекции, особено интрацелуларните – преку стимулирање на локалната синтеза на азотниот оксид и нарушување на системските биохемиски патишта, влијаат врз појавата на предвременно прскање на мембраните и предвременото породување. Притоа, ќе се испита: корелацијата на одредени инфективни агенси со појавата на предвременото прскање на мембраните и предвременото породување; корелацијата на одредени инфективни агенси со локалното ниво на азотен оксид и ќе се утврди прогностичката вредност на достапните биохемиски и молекуларни параметри за текот на инфламаторната состојба којашто резултира со предвременно породување.

Во третата глава од дисертацијата, насловена како **Материјал и методи**, опишани се дизајнот на студијата, групите испитаници, начинот на собирање на материјалите и методите користени за испитување на предвидените лабораториски анализи.

Студијата е дизајнирана како ретроспективно-проспективна.

Првиот дел се однесува на ретроспективната анализа на податоци од периодот од 2014 до 2018 година, преземени од датотеката на Лабораторијата за ХПВ и молекуларна дијагностика при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство и нивната статистичка обработка. Во ретроспективниот дел се анализирани податоци од 973 пациентки во репродуктивна возраст.

Вториот проспективен дел на студијата опфаќа анализа на материјали собирани од периодот од јуни 2015 до јули 2018, од пациентки хоспитализирани на Одделот за патолошка бременост со предвремени болки и ризик од предвременно породување со стадиум на бременоста од 24. до 34. гестациска седмица (именувани како „основна група“, во истражувањето), како и од пациентки со нормална бременост без ризици.

Кандидатката ги опишува групите испитаници вклучени во студијата. Основната група е составена од 65 пациентки хоспитализирани со предвремени болки и ризик од предвременно породување, додека контролната група опфаќа 33 пациентки со здрава бременост без ризици, без придружни хронични заболувања и без ризик за предвременно породување, во соодветна гестациска возраст (од 24. до 36. гестациска седмица), дојдени на Клиниката за преглед во рамки на редовно следење на бременоста.

Во **методите**, кандидатката се осврнува на начинот на собирање на материјалите од пациентките и начинот на нивната анализа. Потенцира дека кај сите испитанички е анализиран цервикален раствор, како примерок за квантитативно одредување на локално присуство на метаболити на азотен оксид во вагината, со користење на спектофотометриски метод, којшто се темели на реакцијата по Griess. Детално е објаснето како е добиен примерок на цервикалниот раствор, по што е потенцирано дека примероците на цервикален раствор се чувани замрзнати на $-21\text{ }^{\circ}\text{C}$ во лабораториите на Институтот за судска медицина до спроведување на анализата. Квантитативното одредување на метаболитите на азотниот оксид е направено во лабораторија на факултетот за Физика, при Природно-математичкиот факултет (ПМФ) во Скопје, при што е користен готов кит (Griess Reagent kit, for nitrite quantitation, Thermo Fisher Scientific). Испитувањето е направено само во примероци со видливо чист физиолошки раствор поради сознанија од претходни студии дека присуството на крв во примерокот резултира со намалени нивоа на метаболити на азотниот оксид.

Дополнително од секоја од испитаничките вклучени во студијата е земен вагинален брис за дијагностичка PCR-анализа со комерцијален кит PANEL (Seegene STI panel 7) за детекција на *Chlamydia trachomatis*, *Mycoplasma hominis*, *Mycoplasma genitalium*, *Ureaplasma urealiticum*, *Ureaplasma parvum*, *Trichomonas vaginalis* и *Neisseria gonorrhoeae*. PCR-анализата е изведувана во лабораторијата за ХПВ и

молекуларна дијагностика при клиниката. Искористени се и дел од резултатите од стандардните биохемиски анализи направени за секоја испитаничка од студијата, односно резултатите од диференцијалната крвна слика со периферна размаска и концентрацијата на С-реактивниот протеин (CRP) во серум, како маркер за воспаление.

Во четвртата глава насловена како **Критериуми за вклучување во студијата**, се наведени инклузионите и ексклузионите критериуми, за вклучување на испитаниците во студијата.

Во главата **Етички аспекти** е потенцирано дека студијата е изведувана согласно со Хелсиншката декларација од 1989 година. Кандидатката изјавува дека при собирањето на материјалите се запазени стандардите на Медицинскоетичката комисија при Медицинскиот факултет во Скопје, и тоа преку добивање на информирана согласност од секоја пациентка, со запазување на анонимноста и заштита на правата на субјектите вклучени во клиничките испитувања. Во прилог кон дисертацијата се приложени и примероци од формуларите за информирана согласност за пациентките, каде што целосно јасно и разбирливо се објаснети сите аспекти на студијата.

Во главата **Статистичка обработка на податоците**, наведени се користените статистички програми и тестови, со што се добива сосема јасен приказ за начинот на кој се добиени сите резултати и заклучоците од нив.

Во главата **Резултати** се забележува дека добиените резултати се јасно организирани и прецизно претставени, со соодветни детали од нивната статистичка обработка. Резултатите се прикажани со помош на 27 табели и 8 графикони, кои се јасно и соодветно образложени. На главата **Резултати** се надоврзува главата **Дискусија**, којашто дополнително го потенцира нивното значење и ги става во контекст на постојните сознанија.

Во главата **Резултати**, најпрво се обработени податоците од ретроспективниот дел на истражувањето. Во анализите од ретроспективниот дел се вклучени 973 пациентки во репродуктивна возраст. Во табелата 7.1.2. е прикажана проценталаната застапеност на поединечните типови на инфекции, со тоа што е напоменето дека кај одредени пациентки има повеќе од еден добиен причинител на инфекција. Притоа, кандидатката покажува дека во испитуваната популација, 38,6 % од пациентките имаат барем еден причинител на инфекција, од кои кај 31 % од пациентките е детектирана инфекција со *Ureaplasma Spp.*

Следува прикажување на поврзаноста на гениталните инфекции со присуството на хуманиот папилома вирус (ХПВ) кај пациентките. Како што е напоменето во воведот, овие анализи може да послужат за понатамошни иследувања за непосредната поврзаност на гениталните инфекции со присуството на хуман папилома вирусот (ХПВ) и за зголемениот ризик за развој на цервикални карциноми. Притоа е покажано постоење на висока статистичка зависност помеѓу присуството на хуман папилома вирусот (ХПВ) и појавата на инфекции.

Анализата на инфекции по возрастни групи укажува на тоа дека кај помладите испитанички е почеста појавата на инфекции. Потоа, кандидатката ја елаборира причината поради која ова може да е случај. Кандидатката укажува дека тоа може да се должи на зголеменото иследување кај помладата група на пациентки поради присуство на тегоби, додека кај останатите пациентки има и голем број на редовни контроли, во кои се вклучени и асимптоматски пациентки без инфекти.

Резултатите од проспективниот дел се однесуваат на анализи на присуство на инфекции кај испитаничките, присуство на азотен оксид во цервикалниот секрет, присуство на маркери на инфламација и поврзаност на сите овие параметри.

При испитувањето на застапеноста на инфекциите, може да се забележи дека најзастапени се инфекциите од типот UU, UP. Инфекциите од овој тип се застапени во 70,8 % од испитаниците од основната група. Она што кандидатката понатаму го потенцира е дека инфекции со *Chlamydia trichomatis* и *Trichomonas vaginalis* има само во комбинација со припадници на микоплазми и уреаплазми.

При анализата на појавата на азотниот оксид и предвремените породувања, добиените резултати потврдуваат дека концентрацијата на метаболити на азотен оксид

во вагиналниот секрет е покажано дека е зголемена кај жените непосредно пред предвременото раѓање. Дополнително овој труд служи за емпириско докажување на азотниот оксид како независен силен идникатор за предвремено породување кај жени хоспитализирани поради појава на предвремени болки од 24. до 34. гестациска седмица, како и неговата корелација со системскиот маркер на инфламација, С-реактивниот протеин.

Понатаму кандидатката пристапува кон анализирање на азотниот оксид и инфекциите во контекст на предвременото породување. Кандидатката напоменува дека поради тоа што во контролната група воопшто нема пациентки каде се јавува азотниот оксид, за овие анализи се земани само податоците и резултатите добиени од пациентките во основната група.

Направените анализи покажуваат дека од сите испитувани параметри единствено статистички значајна зависност постои меѓу предвременото породување и типот на инфекција и предвременото породување и присуството на азотниот оксид, независно. Во анализите кои вклучуваат азотен оксид, исклучени се пациентките кај кои е добиен крвав раствор, така што за анализите групата изнесува 63 испитанички.

Понатаму се пристапува кон испитување на појавата на предвремено породување и неговата асоцираност со типот на инфекции. Кандидатката укажува на тоа дека на оваа релативно мала група на пациентки не може да се тврди дека постои статистичка зависност на предвременото породување и типот на инфекции. Единствено може да се каже дека процентот на инфекции од типот само *Ureaplasma Urealiticum* (U.U.), *Ureaplasma parvum* (U.P) и комбинирани инфекции кај групата породени е многу висок, 41,5 % и 39,0 % соодветно.

Ова наведува да се направат понатамошни анализи со оглед на големата застапеност на инфекциите од типот *Ureaplasma Urealiticum* или *Ureaplasma parvum* и комбинирани инфекции кај групата од предремено породени. Овие дополнителни тестови служат за да се види дали инфекциите од типот *Ureaplasma Urealiticum* или *Ureaplasma parvum* и комбинирани инфекции имаат статистички значајна поврзаност со појавата на предремено породување. Најпрво кандидатката укажува на тоа дека овие тестови покажуваат постоење на статистички значајна зависност помеѓу предвременото породување и постоењето на инфекции од типот *Ureaplasma Spp*. Исто така, статистички значајна зависност покажала и појавата на комбинирани инфекции и предвременото породување. Но, кандидатката нагласува дека треба да се има предвид дека во комбинирани инфекции се присутни и инфекции од типот *Ureaplasma Spp*.

Понатаму, со оглед на тоа дека присуството на азотен оксид и инфекциите се статистички значајни показатели за предремено породување, кандидатката пристапила кон испитување на статистичката зависност меѓу овие два параметри. Засебно не е добиена статистичка зависност, но е добиен гранична статистичка зависност по однос на постоењето на комбинирани инфекции и синтеза на азотниот оксид.

Од овие анализи, кандидатката произвела нова равенка за одредување на статистичката зависност. Имено, променливата од интерес е предвременото породување, Y .

Ако $\pi = E(Y)$, е веројатноста од предремено породување, а X_1, \dots, X_m се предиктори, моделот е $\text{logit}(\pi) = \log(\pi / (1-\pi)) = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_m x_m$.

Кандидатката укажува на тоа дека ако предикторите се категориски претставуваат фактори, а доколку се нумерички мерења се нарекуваат коваријанти. Во моделите кои ги кандидатот ги проверувал, како фактори биле користени појавата на азотен оксид, присуството на инфекции од тип *Ureaplasma urealiticum*, *Ureaplasma parvum* како и присуството на комбинирани инфекции. Гестациската седмица била коваријанта. Кандидатката укажува на тоа дека за избор на најсоодветен модел се користени неколку критериуми и тестови, за кои, генерално, помали вредности на статистиките укажуваат на подобро совпаѓање на моделот со податоците (освен Loglikelihood статистиката, каде што вредности поблиски до 0 покажуваат подобро совпаѓање). Конечно, по спроведени неколку тестови на различни модели,

кандидатката го избира моделот кој ги вклучува како предиктори само азотниот оксид и инфекциите од типот на *Ureaplasma urealyticum* и *Ureaplasma parvum*.

Кандидатот ја прикажува веројатноста од предвремено породување со равенката:
$$\text{logit}(\pi) = \log(\pi / (1 - \pi)) = 1.475 + 2.505 \cdot (AO) + 1.347 \cdot (U. U., U. P.)$$

Според ова, кандидатката заклучува дека присуството на азотниот оксид за 12 пати ги зголемува шансите за предвремено породување, додека присуството на *Ureaplasma spp.* инфекциите за помалку од 4 пати го зголемува ризикот за предвремено породување.

Кандидатката констатира дека резултатите од анализата на цервикалниот секрет кај пациентките хоспитализирани на Клиниката за гинекологија и акушерство во периодот на изработка на овој труд, покажа дека локалната синтеза на азотниот оксид и присуството на инфекции од типот на *Ureaplasma spp.* е директно поврзана со појава на ризик од предвремено породување (во тек на една седмица од земање на примерокот), и претставува силен индикатор за постоењето на овој ризик.

Во **осмата глава**, тематскиот дел **Дискусија**, кандидатката јасно ги споредува резултатите и заклучоците добиени при ова истражување со резултатите од други студии кои се однесуваат на оваа област на истражување. Тука кандидатката не само што ги дискутира резултатите, туку и укажува на недостатоците на самото истражување. Повеќето од недостатоците се должат на тоа што овој труд бил од самофинансирачки карактер, каде кандидатката бил ставена во состојба да ги ограничи бројот на пациентки на најмалиот определен број за да се добие некаков статистички издржан одговор, како и да се ограничат типот на анализи поради високата цена на готовите китови, користени во експерименталниот дел. Токму затоа дискусијата е на тој начин обработена, за не само да се контекстуализираат добиените резултати, туку да се постават и нови прашања за понатамошни истражувања. На пример, кандидатката укажува на тоа дека еден од недостатоците е тоа што не е извршена паралелна детекција на метаболитите на азотниот оксид во плазмата, затоа што храна богата со нитрати (како црвено месо, многу зеленчуци, чаеви и вино) може да ги покачат нивоата на нитрити во крвта.

Во дискусијата, кандидатката се задржува и на анализата на резултатите поврзани со испитувањето на серумското ниво на С-реактивниот протеин. Резултатите од оваа студија покажуваат дека С-реактивниот протеин е независно асоциран со ризикот од предвремено породување и дека не постои статистички значајна поврзаност помеѓу зголемените нивоа на азотниот оксид локално на ниво на цервиксот и нивото на CRP во серумот.

На крајот од дискусијата, кандидатката се задржува на основата хипотеза на оваа докторска дисертација. Кандидатката наведува дека хипотезата на овој труд се потпира на потенцијалната врска која може да постои меѓу присуството на одредени атипични патогени во цервиковагиналниот тракт кај жените и влијането на локалната синтеза на азотниот оксид. Притоа, укажува дека тоа, пред сè, се јавува како можност поради уникатните својства што одредени припадници на овие групи патогени ги имаат во метаболизмот. Имено, дел од микоплазмите метаболираат аргинин до орнитин, при што се продуцира амониум, но не користат глукоза. Додека од сите овие патогени, *Ureaplasma urealyticum* и *Ureaplasma parvum*, се најнеобични, поради тоа што за продукција на енергија хидролизираат уреа до јаглороден диоксид и амонијак. Ниту еден друг микрорганizam нема такви потреби. Друго нешто што ги прави уште понеобични е тоа што растат само во кисела средина (pH=6,5 или пониско).

Сепак, како што наведува кандидатката, податоците добиени од спроведените анализи во овој труд, не ја потврдуваат поставената хипотеза. Имено, резултатите говорат во прилог дека не постои статистичка значајна поврзаност меѓу присуството на овие патогени и локалната синтеза на азотниот оксид и нивната реперкусија врз ризикот од предвремено породување. Кандидатката продолжува со елаборирање на потенцијалните причини за истото, меѓу кои може да биде малиот број на примероци, затоа што истражувањето е изведено на мал број на испитаници за кои математичкиот модел покажал дека се доволни да се покаже некаква статистичка зависност (при што е наведен самофинансирачкиот аспект на експерименталниот дел). Ова е оригинално

истражување, и до сега во литературата не се објавени истражувања каде е барана поврзаноста на овие микроорганизми со појавата на азотниот оксид во цервикалниот секрет и посредниот ризик за предвременно породување. Но, и покрај екстензивните статистички анализи, кандидатката заклучува дека локалната синтеза на азотниот оксид не е еден од механизмите со кои овие патогени предизвикуваат предвременно породување. Сепак, и покрај тоа што основната хипотеза на овој труд не е потврдена, кандидатката ја завршува дискусијата како лекар кој укажува на клиничките импликации кои произлегуваат од истражувањето од оваа докторска дисертација.

Во деветтата глава, **Заклучоци**, кандидатката ги наведува најважните заклучни согледувања кои произлегуваат од резултатите на истражувањето.

Во последната глава, **Литература**, кандидатката наведува 124 библиографски единици кои се однесуваат на оваа проблематика, при што поголемиот број се од понов датум. Користената литература е обемна, прегледна и коректно цитирана по прифатените стандарди. Овој податок уште еднаш ја потврдува актуелноста на областа на испитувањето и потребата од понатамошни истражувања во правец на утврдување и употреба на експериментални сознанија во клинички услови.

Предмет на истражување

Предмет на истражување во овој докторски труд е да се утврди поврзаноста на присутното на генитални инфекции со *Ureaplasma urealyticum*, *Ureaplasma parvum*, *Mycoplasma hominis* и *Mycoplasma genitalium*, кај бремени жени со синтезата на азотниот оксид во вагината на жените и импликацијата на таа поврзаност врз ризикот од појава на предвремени болки и предвременно породување до 34. гестациска седмица.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Според дефиницијата на СЗО, репродуктивното, или т.н. сексуално здравје, е интегрален дел на општото здравје на една индивидуа, и е непосредно поврзано со квалитетот на живот. Тоа подразбира физичка, емотивна, ментална и социјална добросостојба поврзана со сексуалноста, а не само непостоење на болест, дисфункција или трајно оштетување. Според ова, репродуктивното здравје бара однос кој е исполнет со почит и разбирање за сексуалните врски, како и за можноста да се доживеат задоволства и безбедни сексуални доживувања, кои се ослободени од насилство, злоупотреба и дискриминација. За ова да може да се спроведе, неопходно е најпрво да се почитуваат, да се спроведуваат и да се заштитуваат сексуалните права и слободи на секоја индивидуа.

Сето ова е важно особено кога во прашање се доведува планирањето на семејството и фертилитетот на една жена. Конечно, бременоста претставува добро балансиран физиолошко-биохемиски процес, кој е тесно поврзан со репродуктивното здравје на мајката. Ова е особено важно, затоа што при постоење на дисбаланс поврзан со различни причини, може да дојде до појава на предвремени породилни болки. Тоа се болките кои се случуваат пред навршување на 37 гестациски седмици, при што може да дојде до предвременно породување. Ова предвременно раѓање, пак, е одговорно за најголемиот број случаи на неонатален морбидитет и морталитет во светски рамки.

Изработени се голем број на трудови кои укажуваат на ефектите кои сексуално преносливите генитални инфекции и инфекциите воопшто ги имаат врз бременоста и врз општото репродуктивно здравје на жените. Сепак, генитоуринарните инфекции, кои не се нужно суексуално преносливи, често водат до предвременно породување. Поради тоа што во голема мера инфекциите со атипични бактерии од типот на *Ureaplasma spp.*, *Mycoplasma spp.*, *Chlamidia trachomatis*, како и инфекциите со HPV се асимптоматски, може да дојде до потценување на нивното значење во овие состојби. Во литературата се сретнуваат повеќе трудови кои укажуваат на ефектите кои сексуално преносливите генитални инфекции ги имаат врз бременоста и фертилитетот, односно врз репродуктивното здравје на жените во Република С. Македонија и во светот воопшто.

Мотивот за овој докторски труд, меѓу другото е, да се испита како одредени инфективни агенси кои се субдијагностицирани, како гениталните микоплазми, влијаат врз ризикот од предвременото породување, односно да се утврди

потенцијалниот биохемиски механизам којшто е во основа на овој ризик. Азотниот оксид претставува важна молекула која учествува во физиолошките процеси, а истражувањата поврзани со ова соединение се комплексни. Тој е сè уште во фокусот на многу научни дебати и дискусии кои се однесуваат на биохемијата на неговата молекула. Азотниот оксид не само што е директно инволвиран во плејада на физиолошки процеси, вклучувајќи регулација на крвен притисок, имуни одговори и неврална комуникација, туку сè почесто се укажува на неговата поврзаност со одредени патофизиолошки процеси како инфламацијата, предвременото породување и карциногенезата.

Краток опис на применетите методи

Студијата е составена од два дела: ретроспективен и проспективен. Ретроспективниот дел опфаќа анализа на податоци собирани од пациентки во периодот од 2014 до 2018 година, преземени од датотеката на Лабораторијата за ХПВ и молекуларна дијагностика при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство и нивна статистичка обработка. Во ретроспективниот дел се анализирани податоци од 973 пациентки во репродуктивна возраст. Проспективниот експериментален дел на студијата е извршен на материјали собирани од периодот од јуни 2015 до јули 2018, од пациентки хоспитализирани на Одделот за патолошка бременост на Клиниката за гинекологија и акушерство, со предвремени болки и ризик од предремено породување во старост на бременоста од 24. до 34. гестациска седмица, како и од здрави контроли. Во проспективниот дел, собирањето на материјалите се одвивало со запазување на стандардите на Медицинскоетичката комисија при Медицинскиот факултет во Скопје, и тоа само по добивање на информирана согласност од секоја пациентка засебно, со запазување на анонимноста и заштитата на правата на субјектите во клиничките истражувања. Првата група на испитанички, која е наречена основна група, се состои од 65 пациентки, хоспитализирани со предвремени болки и ризик од предремено породување. Контролната група се состои од 33 пациентки со здрава бременост без ризици, без придружни хронични заболувања и без ризик за иминетно породување, во соодветна гестациска возраст, кои биле дојдени на Клиниката за редовни иследувања во бременоста. Кај сите испитанички е анализиран цервикален раствор за детекција на локално присуство на метаболити на азотен оксид во вагината со користење на спектрофотометриски метод којшто се темели на реакцијата по Griess. За анализите се користени само примероците со видливо чист физиолошки раствор. Потоа од пациентките е земен вагинален брис за дијагностичка Polymerase chain reaction (PCR) анализа со комерицијален кит PANEL (Seegene STI panel 7) за детекција на *Chlamydia trachomatis*, *Mycoplasma hominis*, *Mycoplasma genitalium*, *Ureaplasma urealyticum*, *Ureaplasma parvum*, *Trichomonas vaginalis* и *Neisseria gonorrhoeae*. Паралелно во серумот на сите испитанички е одредувано нивото на еден од маркерите на инфламаторниот одговор, С-реактивниот протеин (CRP).

Краток опис на резултатите од истражувањето

Ова е оригинално истражување, и до сега во литературата не се објавени резултати од истражувања во коишто е испитувана поврзаноста на инфекциите со *Ureaplasma spp.* и *Mycoplasma spp.* со локалната синтеза на азотниот оксид во цервикалниот секрет и посредниот ризик за предремено породување. Но, и покрај екстензивните статистички анализи, кандидатката заклучува дека локалната синтеза на азотниот оксид не е еден од механизмите со кои овие патогени предизвикуваат предремено породување. Сепак, и покрај тоа што основната хипотеза на овој труд не е потврдена, кандидатката како лекар укажува на клиничките импликации кои произлегуваат од истражувањето од оваа докторска дисертација.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р д-р Јована Албиг претставува истражување во областа применета инфектологија во гинекологијата и акушерството, поконкретно во областа на инфекциите како ризик-фактор во бременоста. Предвременото породување е постојан ризик од кој страдаат голем број на пациентки, а со зголемување на инфертилитетот во светски рамки, овој проблем само ќе се зголемува. Мотивот за овој докторски труд, меѓу другото, беше да се испита како одредени инфективни агенси кои се субдијагностицирани, како што се гениталните микоплазми, влијаат врз ризикот од предвременото породување, односно да се истражи потенцијалниот биохемиски механизам, поврзан со инфекциите како фактор во бременоста. Со актуелноста на истражувањето, обемот и квалитетот на прикажаните резултати, докторската дисертација дава значаен научен придонес во областа.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила како прв автор, во меѓународни научни списанија, следниве рецензирани научноистражувачки трудови:

1. Автор-и: [Albig J](#), [Micevska M](#), [Jovchevski S](#), [Georgievska J](#), [Cekovska S](#), [Stankov A](#). Incidence and Prevalence of Vaginal Infections in Women of Reproductive Age in North Macedonia. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauk) 2023 ;44(2):73-80.
2. Автор-и: Albig J, Tofilovska V, Jovchevski S, Popeski Dimovski R, Stankov A. Local nitric oxide synthesis in the vagina and its implication on premature delivery. Acad Med J 2023; [3\(2\)](#): 99-106.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на направената анализа на приложениот докторски труд, актуелноста на темата, како и познавањето на способноста на кандидатката за стручна и научна работа, Комисијата е на мислење дека докторската дисертација на кандидатката м-р д-р Јована Албиг, под наслов: **Влијанието на инфекциите со *Ureaplasma spp.* и *Mycoplasma spp.* врз локалната синтеза на азотниот оксид во вагината кај предвремените породувања**, според својата актуелност, поставени цели и методологија на истражување, како и добиените резултати, во целост ги исполнува условите и стандардите за квалитетна докторска дисертација. Во истражувањата во докторската дисертација, земени се предвид низа литературни податоци од областа, користени се современи методи и добиените резултати се јасно прикажани, толкувани и дискутирани, а заклучоците се соодветно и конкретно изведени.

Комисијата позитивно ја оценува докторската дисертација и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја прифати и да ја проследи во понатамошна постапка.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Светлана Цековска, претседател, с.р.

Проф. д-р Александар Станков, ментор, с.р.

Проф. д-р Горан Димитров, член, с.р.

Проф. д-р Жаклина Цековска, член, с.р.

Проф. д-р Крсто Гроздановски, член, с.р.

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ**

1. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Ули Ахметај	„Преваленција и фактори на ризик за алергиски ринокоњуктивитис кај школски деца во Приштина“	„Prevalence and risk factors for allergic rhinoconjunctivitis in school children in Pristina“	Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска	26.04.2024 0905-2217/61
2.	Фитим Бадали	„Јавното здравје и влијанието на артроскопијата со мезенхимални матични клетки и физиотерапијата, кај пациенти со остеоартритис на коленото“	„Public health and impact of mesenchymal stem cell arthroscopy and physiotherapy in patients with knee osteoarthritis“	В. Н. Сор. д-р Татјана Зорчец	26.04.2024 0905-2217/62
3.	Наим Скендери	„Карактеристики на мозочни удари пред, за време и по пандемијата на КОВИД-19 во Тетовскиот регион“	„Characteristics of stroke before, during and after the pandemic COVID-19 in the Tetovo region“	Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска	26.04.2024 0905-2217/63

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ**

2. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Александра Стевчевска	„Ефектот на Метформин vs. Миоинозитол врз метаболниот и хормонскиот профил кај пациентки со полицистичен оваријален синдром (ПЦОС)“	„The effect of Metformin vs Myoinositol on metabolic and hormonal profile in female patients with Polycystic ovary syndrome (PCOS)“	Проф. д-р Татјана Миленковиќ	26.04.2024 0905-2217/51
2.	Ружица Ангелеска	"Ефикасност на стратегија заснована на брз стрептококен тест за рационална употреба на антибиотици кај пациенти со акутен тонзилофарингитис во примарна здравствена заштита"	„The efficacy of a Rapid Antigen Detection Test (RADT) based strategy of the rational use of antibiotics in patients with acute tonsillopharyngitis in primary health care“	Проф. д-р Весна Герасимовска	26.04.2024 0905-2217/52
3.	Билјана Петреска	"Метаболен синдром кај лица со ХИВ инфекција во Република Северна Македонија-преваленца и асоцирани ризик фактори"	„ Metabolic syndrome in people with HIV infection in Republic of North Macedonia- prevalence and associated risk factors“	Проф. д-р Ирена Кондова Топузовска	26.04.2024 0905-2217/53
4.	Марина Комненовиќ	"Споредба на ефективноста на широкиот повој врз развојот на колкот кај новороденчиња и доенчиња во однос на новороденчиња и доенчиња без повивање"	„Evaluation of effectiveness on hip maturation of wide swaddling in newborns and infants versus non swaddling newborns and infants“	Проф. д-р Зоран Божиновски	26.04.2024 0905-2217/54
5.	Дарко Марковски	"Биполарна трансуретрална ресекција на симптоматска сквамозна кератинизиращка метаплазија на	„Bipolar transurethral resection of symptomatic squamous keratinizing metaplasia of the bladder in women“	Проф. д-р Крсто Гроздановски	26.04.2024 0905-2217/55

		мочниот меур кај жени"			
6.	Адриана Богдановска Тоскиќ	"Интензитет и карактеристики на растројство на личност кај лица со невротски и депресивни растројства"	„Intensity and characteristics of personality disorder among persons with neurotic and depressive disorders“	Проф. д-р Славица Арсова Хаџи-Анѓелковска	26.04.2024 0905-2217/56
7.	Ана Ивчева	„Судско-медицинска експертиза на лекарска грешка“	„Medico-legal expertise of medical malpractice“	Проф. д-р Биљана Јанеска	26.04.2024 0905-2217/57
8.	Александра Татабитовска	„Имунолошки карактеристики на пациенти со COVID 19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации“	„Immunological characteristics of patients with COVID-19 infections and SARS CoV-2 vaccinations“	Проф. д-р Ненад Јоскимовиќ	26.04.2024 0905-2217/58
9.	Љупчо Чакар	„Компаративна анализа на етичките правила и препораки во молекуларно-генетските истражувања“	„Comparative analysis of ethical rules and recommendations in molecular genetic research“	Проф. д-р Златко Јаќовски	26.04.2024 0905-2217/59

Прилој бр. 5

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

1. Магистерски трудови

Ред • бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Мери Лазарова	„Квалитет на живот поврзан од оралното здравје (OHRQoL) кај пациенти со парцијална и тотална беззабост“	„Oral Health-Related Quality of Life (OHRQoL) in patients with partial and total edentulism“	Проф.д-р Моме Спасовски	09-2217/31 26.04.2024 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ГРАЃАНСКО МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Правен факултет „Јустинијан Први“ – Скопје, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ од 8.4.2024 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област граѓанско материјално право, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-546/6, донесена на 26.4.2024 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Дејан Мицковиќ, проф. д-р Татјана Зороска Камилоска и проф. д-р Ангел Ристов. Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област граѓанско материјално право, во предвидениот рок се пријави единствено проф. д-р Елена Игновска.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката проф. д-р Елена Игновска е родена на 7.6.1982, во Скопје. Средно образование завршила во средното медицинско училиште „Д-р Панче Караѓозов“, насока: забен техничар, со одличен успех, во јуни 2000 година. Со високо образование се стекнала на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Дипломирала во јуни 2005 година, со просечен успех 9,34 и била одликувана со признание од деканот на Правниот факултет како една од трите најдобри студенти/ки во генерацијата.

Кандидатката активно се служи со македонскиот (мајчин), англискиот и италијанскиот јазик. Таа, исто така, има и познавања (изучувала во сертификирани училишта во земјата и матичните земји на јазиците до 4-ти степен и повеќе) од францускиот, холандскиот и грчкиот јазик.

Во учебната 2006/2007 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии (по стара програма) на насоката граѓанско право на Правниот факултет „Јустинијан Први“. Студиите ги завршила во 2008 година, со просечен успех 9,6. Во април 2010 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Новите репродуктивни технологии и родителското право“, со Комисија во состав: проф. д-р Родна Живковска, проф. д-р Јадранка Дабовиќ-Анастасовска и проф. д-р Дејан Мицковиќ (ментор). Кандидатката, исто така, магистрирала биоетика со заедничка диплома на Универзитетот во Лувен, Белгија, Најмехен, Холандија и Падова, Италија, по напредна програма, а магистерскиот труд насловен „The Value of Life of the Embryo. Observed from Two Different Lenses: From its Own Potential to Develop and from the Context in which is Embedded“ е изработен под менторство на проф. д-р Крис Дирикс, одбранет на 29.6.2009 година на Универзитетот во Падова, Италија.

Докторските студии ги почнала во септември 2011 година на Правниот факултет, Институт за граѓанско право, Катедра за семејно право, Универзитет во Гент, Белгија и ги завршила во рекордно време (3 години, наместо предвидените 4 години). Докторската дисертација на тема: „Affiliation of Children Conceived by Sperm Donation to Single Women: the (Im)possibility to Establish Fatherhood from an International Perspective with a Focus on the Republic of Macedonia“ ја одбрала на 1.9.2014 година, под менторство на проф. д-р Херд Версхелден, а во Комисија во чиј состав е и проф. д-р Дејан Мицковиќ. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област право, нотарска пракса и криминолошки науки.

На 27.2.2015 година е избрана во звањето доцент на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во научната област граѓанско материјално право, а на 1.11.2019 година е избрана во звањето вонреден професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во научната област граѓанско материјално право. Рефератот за избор во наставно-научното звање доцент е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1093 од 2.2.2015 година, а Рефератот за избор во наставно-научното звање вонреден професор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1201 од 15.10.2019.

Извештајот ги оценува активностите на кандидатката во периодот од ноември 2019 година. Научните, стручните, педагошките и други остварувања на кандидатката од претходниот период се објавени во рефератите на горенаведените билтени. Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во универзитетските билтени, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Правен факултет „Јустинијан Први“, кандидатката д-р Елена Игновска изведувала настава на прв циклус студии на студиската програма Семејно и наследно право, на втор циклус студии на студиските програми Современи наследно правни системи, Граѓанско право – применета програма, Новите репродуктивни технологии и правото, Социологија на семејството, Европско семејно право и Институтите на семејното право и на трет циклус студии по Граѓанско право на предметите Семејно право, Наследно право и Новите репродуктивни технологии и правото (менторски систем). Според последната акредитација на постдипломските студии по Граѓанско право, кандидатката учествувала во оформувањето на два нови предмета – Семејното право и човековите права и Биоетика и право, кои треба да бидат активни од следната академска година. Таа, исто така, учествувала во неколку дискусии и воведни предавања, како: дебатата „Абортус – етички, медицински и правно-политички аспекти на правото на абортус“, организирана од Факултетското студентско собрание на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, 13.11.2020 година; воведното предавање „Меѓународна и европска правна рамка во полето на човековите права и биомедицината“, ХЕЛП во Западен Балкан, за Академијата за судии и јавни обвинители за курсот Клучни принципи за човекови права во биомедицината, 25.2.2021 и била модератор на гостински предавања на проф. д-р Сигрид Мулер од Универзитетот во Виена, Австрија, во рамки на предметот Семејно и наследно право, април 2023. Кандидатката остварила предавања по покана на референтни универзитети во странство во повеќе наврати („Sexual and Reproductive Rights of Women in Europe“, *Autumn School Law & Gender. Gender Equality and Gender Mainstreaming in the Context of European and International Law*, SEE EU, European Institute Cluster of Excellence in European and International Law, University in Saarbrücken, 12.10.2021; „Human Rights Approach towards Sustainable Future“; „Human Reproduction and Sustainability“; „Legal Familial Relationships in Europe“; *Sustainability as a challenge. An interdisciplinary approach*, Ceepus Winter School, University of Vienna, Faculty of Catholic Theology, 28.11.2022 – 3.12.2022; „Sexual and Reproductive Rights of Women in Europe Lecture for Doctoral Students at University of Vienna, 1.12.2022; “Human Rights and Principles in Biomedicine“, Zagreb Catholic Faculty of Theology, 7.6.2022; „Bioethics at the Beginning of Human Life“, University of Vienna, Austria, 28.4-2.5.2024). Дополнително, кандидатката учествувала на 8 пленарни предавања на научни и стручни собири, претежно со меѓународно учество со усна презентација (детално опишани во Образец 2).

Кандидатката била менторка на 21 магистерски труд и е активен ментор на 2 магистрантки и 2 докторски кандидата. Кандидатката учествувала како член во Комисија за оцена/или одбрана на 25 магистерски трудови и на 3 докторски дисертации во последните 5 години.

Кандидатката е коавтор на рецензиран учебник под наслов „Новите репродуктивни технологии и правото“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2016 и на повеќе монографии и делови од книги објавени во земјата и во странство: „Mandatory Vaccination Against Covid-19 in Europe: Public Health versus ‘Saved by the Bell’ Individual Autonomy“, Gstrein J.O., Frohlich M., van den Berg C., Giegerich T. (ed) *Modernizing European Legal Education (MELE) Innovative Strategies to Address Urgent Cross-Cutting Challenges*, Springer, Germany, 2023; „Sustainability and Reproduction: A Human Rights Based Approach/Nachhaltigkeit und Fortgflanzung“, (ed/hg) Muller S, Morciniec Jan P., *Interdisciplinary Sustainability. Stimuli for Further Reflection/Interdisziplinäre Nachhaltigkeit. Anregungen zum Weiderdenken Bioethics in Discussion 5*, Facultas, Vienna, December, 2023; „Sperm Donation, Single Women and Filiation“, Intersentia, Cambridge, Portland and Antwerp,

2015; „Сродството и биомедицински потпомогнатото оплодување од аспект на правото на детето да го знае своето генетско потекло“, *Актуелниџе биоетички џреџизвиџи во Македониџа*, Арс Ламина, Скопје, 2013; „The Impact of Assisted Reproduction on Affiliation within the Family Law of the Republic of Macedonia – a Comparative Study“, Jansen B.C.S., Ignovska E. (eds.), *Law, Public Health Care System and Society. Macedonia – Social Policy, Legislation, Biomedicine and Ethics of Organ Transplantation, Fertilization and ART*, AVM, Germany, 2012, „The Value of Life of the Embryo Observed from Two Different Lenses: From its Own Potential to Develop, and from the Context in which it is Embedded“, Hongladarom S., (ed.), *Genomics and Bioethics. Interdisciplinary Perspectives, Technologies and Advancements*, Medical Information Science Reference, 2011 и „Биорепродуктивна етика и право. Новите репродуктивни технологии и родителското право“, Скопје, Bigoss, 2010.

Други активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Д-р Елена Игновска има објавено вкупно 11 научни и стручни трудови од научната и стручна област во последните 5 години, од кои 4 во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, 4 труда во меѓународни научни публикации, 2 дела од книги и монографии објавени во странство и 1 дел од стручна монографија објавена во странство. Кандидатката има објавено повеќе научни трудови од почетокот на академската кариера, од кои и во научно списание со импакт-фактор (фактор на влијание) во последните 10 години. Сите пријавени и доставени научни и стручни трудови се соодветно евидентирани и прикачени во Ризницата (репозиториумот) на трудови на УКИМ, и се уредно наведени во Образецот бр. 2 кон овој извештај. Дополнително, кандидатката очекува да се објават 4 научни трудови веќе прифатени во соодветни научни публикации во близок период кој следи.

Д-р Елена Игновска била раководител на 1 национален научен проект, национален координатор на 1 меѓународен научен проект, а учествувала и како член во 1 национален и 1 меѓународен научен проект во последните 5 години.

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот. Називите на трудовите, проектите и сл. се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Елена Игновска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Правниот факултет „Јустинијан Први“ и надвор од него. Таа вршела стручна активност како наведено во Образец 2, и тоа: координирала активности на Правниот факултет во смисла на мобилност на студенти и на наставен кадар, како и развој на проектни апликации во рамки на мрежата за биоетика на SEEPUS, изработила Национален извештај за правната заштита на ранливи категории на возрасни лица и лица со попреченост за академската мрежа Семејно право во Европа, се стекнала со сертификат за лиценциран тутор на HELP-програмата на Совет на Европа и, како таков, учествувала на повеќе работилници за унапредување на правното образование на правните факултети и вршела превод и адаптација на материјали поврзани со повеќе правни курсеви. Кандидатката учествувала во изработка на рецензии за трудови на докторандите на Докторската школа на Правниот факултет „Јустинијан Први“, била активна со организациони активности поврзани со организациони одбори за повеќе годишни научни конференции на Правниот факултет. Таа била член на Комисијата за избор на демонстратор по предметите Стварно право и Семејно и наследно право на прв циклус студии, член на Уредувачкиот одбор на Годишникот на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје во чест на проф. д-р Арсен Јаневски, 2021 година, заменик-член на Изборната комисија на Правниот факултет „Јустинијан Први“ за спроведување на гласањето за избор на ректор на УКИМ, 2023 година, член на Комисијата за избор на претставници на Правниот факултет „Јустинијан Први“ за членови на Сенатот на УКИМ, 2023 година и член на FL-EUR – Family Law in Europe Academic Network, национален претставник за Република Северна Македонија – <https://fl-eur.eu/members/>

Д-р Елена Игновска остварила експертски активности (предавања на летни и зимски школи, како и предавања во рамки на редовните, мастер и докторските студии, евалуации, стручни советувања на докторанди и организациони активности во рамки на СЕЕПУС-мрежата) во повеќе странски земји, како: Австрија, Холандија, Хрватска и Србија во последните 5 години, а во многу повеќе остварила престои за стручно усовршување и експертски активности од почетокот на академската кариера (во последните 18 години).

Други активности од Анекс 1 кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката Елена Игновска добиваше континуирано позитивна оценка од анонимно спроведените анкети на студентите на Правниот факултет за време на изборот во звањето вонреден професор.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Елена Игновска.

Кандидатката покажува силна мотивираност во изведувањето на наставно-образовната дејност, за што сведочи и нејзината континуирано висока оценка од самоевалуацијата. Исто така, значајно придонесува во развојот на научната област во која се избира, особено преку нејзиниот истражувачки ангажман кој може да се види од нејзиното учество во релевантни меѓународни истражувачки проекти, како и од предавањата на различни универзитети и презентациите на национални и меѓународни конференции и академски работилници во областа. Активно соработува со колеги од областа на бројни европски универзитети и е активен член на Академската мрежа за семејно право во Европа. Ангажирана е во развојот и во обликувањето на областа во која се избира и преку истражувањата кои ги објавува во релевантни меѓународни научни списанија и рецензирани книги објавени во Европската Унија.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Елена Игновска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во научната област граѓанско материјално право.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Правниот факултет во Скопје, д-р Елена Игновска да биде избрана во звањето **редовен професор** во научната област граѓанско материјално право.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Дејан Мицковиќ, с.р.

Проф. д-р Татјана Зороска Камиловска, с.р.

Проф. д-р Ангел Ристов, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Елена Ристо Игновска

Институција:

Правен факултет „Јустинијан Први“, Институт за граѓанско право

Научна област:

ГРАЃАНСКО МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,34. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,6. Просечниот успех изнесува 9,47 за интегрираните студии.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: граѓанско материјално право; поле: правни науки; подрачје: општествени науки.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: _____ 2. Назив на електронската база на списанија: _____ 3. Наслов на трудот: _____ 4. Година на објава: _____</p>	ДА (подетално во Образец 2)
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: _____ 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): _____</p>	ДА (подетално во Образец 2)

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: _____ 4. Година на објава: _____	
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Назив на научното списание: _____ 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____ 3. Наслов на трудот: _____ 4. Година на објава: _____	ДА (подетално во Образец 2)
3.4	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Наслов на книгата: _____ 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____ 3. Издавач, година и место на издавање/објавување: _____	ДА (подетално во Образец 2)
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: _____ 2. Назив на меѓународниот собир: _____ 3. Имиња на земјите: _____ 4. Наслов на трудот: _____ 5. Година на објава: _____	ДА (подетално во Образец 2)
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: _____ 2. Место и година на објава: _____ „Mandatory Vaccination Against Covid-19 in Europe: Public Health versus ‘Saved by the Bell’ Individual Autonomy“, Gstrein J.O., Frohlich M., van den Berg C., Giegerich T. (ed) <i>Modernizing European Legal Education (MELE) Innovative Strategies to Address Urgent Cross-Cutting Challenges</i> , Springer, Germany, 2023. „Sustainability and Reproduction: A Human Rights Based Approach/Nachhaltigkeit und Fortgflanzung“, (ed/hg) Muller S, Morciniec Jan P., <i>Interdisciplinary Sustainability. Stimuli for Further Reflection/Interdisziplinäre Nachhaltigkeit. Anregungen zum Weiderdenken Bioethics in Discussion 5</i> , Facultas, Vienna, December, 2023. (коавторство со Мицковиќ Д. и Ристов А.) „Новите репродуктивни технологии и правото“, <i>Универзитет Св. Кирил и Методиј</i> , Скопје, 2016. „Sperm Donation, Single Women and Filiation“, Intersentia, Cambridge, Portland and Antwerp, 2015 (https://www.amazon.com/Sperm-Donation-Single-Women-Filiation/dp/1780683367). „Сродството и биомедицински потпомогнатото оплодување од аспект на правото на детето да го знае своето генетско потекло“,	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p><i>Актуелните биоетички предизвици во Македонија</i>, Арс Ламина, Скопје, 2013.</p> <p>„The Impact of Assisted Reproduction on Affiliation within the Family Law of the Republic of Macedonia – a Comparative Study”, (eds.) Jansen B.C.S., Ignovska E., <i>Law, Public Health Care System and Society. Macedonia – Social Policy, Legislation, Biomedicine and Ethics of Organ Transplantation, Fertilization and ART</i>, AVM, Germany, 2012.</p> <p>„The Value of Life of the Embryo Observed from Two Different Lenses: From its Own Potential to Develop, and from the Context in which it is Embedded“, Hongladarom S., (ed.), <i>Genomics and Bioethics. Interdisciplinary Perspectives, Technologies and Advancements</i>, Medical Information Science Reference.</p> <p>„Биорепродуктивна етика и право. Новите репродуктивни технологии и родителското право“, Скопје, Bigoss, 2010.</p>	
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: избор 1.11.2019, бр. 1201 од 15.10.2019	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

Членови на Комисијата

Проф. д-р Дејан Мицковиќ, с.р.

Проф. д-р Татјана Зороска Камиловска, с.р.

Проф. д-р Ангел Ристов, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Елена Ристо Игновска
(име, татково име и презиме)

Институција: Правен факултет „Јустинијан Први“ – Скопје, Институт за граѓанско право
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: граѓанско материјално право

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава - од прв циклус студии Семејно и наследно право 2020/2021 – $3,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = 2$ 2021/2022 – $3,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = 2$ 2022/2023 – $3,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = 2$ 2023/2024 – $3,33 \cdot 15 \cdot 0,04 = 2$	8
2.	Одржување на настава - од втор циклус студии Современи наследноправни системи 2020/2021 – $1,66 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,25$ 2021/2022 – $1,66 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,25$ 2022/2023 – $1,66 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,25$ 2023/2024 – $1,66 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,25$ Граѓанско право – применета програма (модул А+Б) 2020/2021 – $3,5 \cdot 1 \cdot 0,05 = 0,17$ 2021/2022 – $3,5 \cdot 1 \cdot 0,05 = 0,17$ 2022/2023 – $3,5 \cdot 1 \cdot 0,05 = 0,17$ 2023/2024 – $3,5 \cdot 1 \cdot 0,05 = 0,17$ Новите репродуктивни технологии и правото 2020/2021 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ 2021/2022 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ 2022/2023 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ 2023/2024 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ Социологија на семејството 2020/2021 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ 2021/2022 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ 2022/2023 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ 2023/2024 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ Европско семејно право 2020/2021 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ 2021/2022 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ 2022/2023 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ 2023/2024 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ Институти на семејното право 2020/2021 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ 2021/2022 – $1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$	5 0.68 3.52 3.52 3.52

	$2022/2023 - 1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$ $2023/2024 - 1,17 \cdot 15 \cdot 0,05 = 0,88$	
3.	<p>Одржување на настава - од трет циклус студии</p> <p>Семејно право $2021/2022 - 1 \cdot 15 \cdot 0,06 = 0,9$ – менторска настава 20 % = 0,18 $2022/2023 - 1 \cdot 15 \cdot 0,06 = 0,9$ – менторска настава 20 % = 0,18</p> <p>Наследно право $2021/2022 - 1 \cdot 15 \cdot 0,06 = 0,9$ – менторска настава 20 % = 0,18 $2022/2023 - 1 \cdot 15 \cdot 0,06 = 0,9$ – менторска настава 20 % = 0,18</p> <p>Новите репродуктивни технологии и правото $2021/2022 - 1 \cdot 15 \cdot 0,06 = 0,9$ – менторска настава 20 % = 0,18 $2022/2023 - 1 \cdot 15 \cdot 0,06 = 0,9$ – менторска настава 20 % = 0,18</p>	0,72
4.	<p>Подготовка на нов предмет Биоетика и право Семејното право и човековите права</p>	2
5.	<p>Консултации со студенти $2020/2021 - 70 \cdot 0,002 = 0,14$ $2021/2020 - 350 \cdot 0,002 = 0,7$ $2021/2022 - 320 \cdot 0,002 = 0,64$ $2022/2023 - 250 \cdot 0,002 = 0,5$</p>	1,98
6.	<p>Настава во школи и работилници – учесник</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Абортус – етички, медицински и правно-политички аспекти на правото на абортус“, во организација на Факултетското студентско собрание на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, 13.11.2020 година. - „Меѓународна и европска правна рамка во полето на човековите права и биомедицината“, ХЕЛП во Западен Балкан – воведни онлајн предавања на Академијата за судии и јавни обвинители за курсот Клучни принципи за човекови права во биомедицината, 25.2.2021. - Модератор на гостински предавања на проф. д-р Сигрид Мулер од Универзитетот во Виена, Австрија, во рамки на предметот Семејно и наследно право, април 2023. 	3
7.	<p>Член на комисија за оцена или одбрана на докторски труд $3 \cdot 0,7 = 2,1$</p>	2,1
8.	<p>Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд $25 \cdot 0,3 = 7,5$</p>	7,5
9.	<p>Интерна скрипта од предавања</p>	4

	Институти на семејното право	
10.	Пакет материјали за одреден предмет Семејно и наследно право Современи наследноправни системи Семејното право и човековите права Биоетика и право	4
	Вкупно	53,06

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Ментор на магистерски трудови $21 * 2 = 42$	42
2.	Раководител на национален научен проект Евроинтеграција на Република Северна Македонија: Усогласување со Европското <i>acquis</i> во Поглавје 23 – материјални и процесни права на детето и Поглавје 24 – Судска соработка во граѓанската материја (брачни спорови, родителски одговорности и меѓународно грабнување на деца)	6
3.	Национален координатор на меѓународен научен проект Раководител на ЦЕЕПУС-проектот, мрежа за биоетика	6
4.	Учесник во меѓународен научен проект Modernising European Legal Education (MELE) is a Strategic Partnership for Higher Education funded by the European Union's Erasmus+ programme (KA203), 2023	5
5.	Учесник во национален научен проект Евроинтеграција на општествениот, правниот и политичкиот систем на Република Македонија – мегапроект на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје – 5 години	3
6.	Дел од монографија објавена во странство 1.Mandatory Vaccination Against Covid-19 in Europe: Public Health versus 'Saved by the Bell' Individual Autonomy, Gstrein J.O., Frohlich M., van den Berg C., Giegerich T. (ed) <i>Modernizing European Legal Education (MELE) Innovative Strategies to Address Urgent Cross- Cutting Challenges</i> , Springer, 2023 (pp. 283-303).	6
7.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. "The Family Law of the Republic of North Macedonia through the Prism of the European Convention on Human Rights", <i>Iustinianus Primus Law Review</i> , Vol. 11, Special issue, 2020. 2. "The Right to Access to Court in Parental	5*4=20

	<p>Proceedings for Children of “Unknown Origin“ in the Republic of North Macedonia“ <i>Iustinianus Primus Law Review</i>, Vol. 12, Special issue, 2021.</p> <p>3. “Marital Presumption as a Legal Obstacle for Gaining Legal Status of Children Lost in Administrative and Judicial Labyrinths in North Macedonia in the European Court of Human Rights’ Case-law“, <i>Iustinianus Primus Law Review</i>, Vol. 12, Issue 2, 2021.</p> <p>4. „Private and Family Life and Contested Moralities in front of the European Court of Human Rights“, <i>Iustinianus Primus Law Review</i> Vol. 14, No. 1, 2023.</p>	
8.	<p>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Affiliation via Sperm Bank“, <i>Conference Proceedings, Bioethics – Sign of a New Era, Skopje, 2019, pp. 39-53.</i></p> <p>2. „Правата на децата зачнати со дониран генетски материјал“, <i>Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф. д-р Гале Галев, Скопје, 2021, стр. 729-749.</i></p> <p>3. „Судски постапки во семејни спорови во кои се засегнати права и интереси на деца“, <i>Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф. д-р Арсен Јаневски, 327-351, 2023.</i></p> <p>4. „Крвната врска и заедничкиот живот како критериуми за постоење на приватен и семеен живот/Filiation by Blood and Mutual Life as Criteria for Recognition of Private and Family Life“, <i>Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф. д-р Димитар Бајалцев, 2024 (стр. 421-441).</i></p>	5*4=20
9.	<p>Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД – автор</p> <p>1. Sustainability and Reproduction: A Human Rights Based Approach/Nachhaltigkeit und Fortgflanzung, (ed/hg) Muller S, Morciniec Jan P., <i>Interdisciplinary Sustainability. Stimuli for Further Reflection/Interdisziplinäre Nachhaltigkeit. Anregungen zum Weiderdenken Bioethics in Discussion 5, Facultas, December, 2023 (pp. 63-87).</i></p>	8*1=8
10.	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно-популарно списание</p> <p>“Oluri v North Macedonia: Justice Delayed is Justice Denied“, <i>Justice Observers</i>, 7.3. 2020 (https://justiceobservers.org/article/74024/63647/187).</p>	1*1=1
11.	Пленарно предавање на научен/стручен собир	

	<p>„Реформи во чекална – усогласеност на националното семејно право со ратификуваните меѓународни конвенции“, <i>Дали и зошто законодавството ѝ заборава реформите во семејното право</i>, Јуридика Прима, 17.3.2021.</p>	<p>1*2=2</p>
<p>12.</p>	<p>Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество со усна презентација</p> <p>“The Family Law of the Republic of North Macedonia through the Prism of the European Convention on Human Rights“, <i>Conference 70 years of the European Convention on Human Rights</i>, November, 6th, 2020.</p> <p>„The Right to Access to Court in Parental Proceedings for Children of “Unknown Origin“, <i>Law, Socio-Economics and Politics in Troubled Times</i>, Iustinianus Primus Faculty of Law, Annual Conference, 5.11.2021.</p> <p>„The Case of Toni Sali and its Aftermath in the Republic of North Macedonia. Marital Presumption as a Legal Obstacle for Gaining Legal Status of Children Lost in Administrative and Judicial Labyrinths in North Macedonia and in the European Court of Human Rights’ Case-law“, <i>5th Itinerant Summer University in the Balkans - Crisis of the Rule of Law in the Balkans and the EU</i>, Faculty of Law „Iustinianus Primus“, Universitat Munster, Skopje, 5-6.5.2022.</p> <p>“Mandatory Vaccination against Covid-19 in Europe: Challenging bioethics, human rights and duties“, <i>Bioethical Issues in the European Union</i>, Zagreb Catholic Faculty of Theology, 9.6.2022.</p> <p>„Mandatory Vaccination against Covid-19 in Europe: Public Health v. Saved by the Bell Individual Autonomy“, <i>Modernising Legal Education in Europe (MELE)</i>, Leeuwarden, Campus Fryslan, University of Groningen, 3-6.4.2023.</p> <p>„Euro-integration of the Republic of North Macedonia: Harmonization with the EU acquis in Family Related Matters and Children’s Rights“, <i>The Prospects of the European Integration in Time of Geopolitical Challenges</i>, Faculty of Law Iustinianus Primus, 3.11.2023.</p> <p>„The European Court of Human Rights regarding breach of human rights and children’s rights due to national systematic failure to address joint parental responsibilities – the case of Republic of North Macedonia“, <i>Challenges of Shared Parenting</i>, <i>Center of Shared Parenting</i>, Novi Sad, 27-28.4.2023.</p>	<p>7*3=21</p>

13.	<p>Апстрактни објавени во зборник на конференција - меѓународна</p> <p>„The Family Law of the Republic of North Macedonia through the Prism of the European Convention on Human Rights“, <i>70 Years of the European Convention on Human Rights, Book of Abstracts, 2020 Annual International Conference</i>, pg. 64-7.11.2020, Iustinianus Primus Faculty of Law, Skopje.</p> <p>„The Right to Access to Court in Parental Proceedings for Children of “Unknown Origin“, <i>Law, Socio-Economics and Politics in Troubled Times</i>, Iustinianus Primus Faculty of Law, Annual Conference, Book of Abstracts, 5.11.2021</p>	2*1=2
14.	<p>Одржани предавања по покана на референтен странски универзитет</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Sexual and Reproductive Rights of Women in Europe“, <i>Autumn School Law & Gender. Gender Equality and Gender Mainstreaming in the Context of European and International Law</i>, SEE EU, European Institute Cluster of Excellence in European and International Law, University in Saarbrucken, 12.10.2021. - „Human Rights Approach towards Sustainable Future“, - „Human Reproduction and Sustainability“, - „Legal Familial Relationships in Europe“, <i>Sustainability as a challenge. An interdisciplinary approach</i>, Ceepus Winter School, University of Vienna, Faculty of Catholic Theology, 28.11.2022 – 3.12.2022. - „Sexual and Reproductive Rights of Women in Europe Lecture for Doctoral Students at University of Vienna, 1.12 2022. - “Human Rights and Principles in Biomedicine“, Zagreb Catholic Faculty of Theology, 7.6.2022. - „Bioethics at the Beginning of Human Life“, 10 hours lectures at the University of Vienna, Austria, 28.4-2.5.2024. 	7*3=21
	<p>Рецензија на научен/стручен труд</p> <p>2 за Iustinianus Primus Law Review</p> <p>1 за Wellcome Open Research</p>	2*0,2=0,6
	Вкупно	163,6

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Стручна монографија објавена во странство, коавтор „Human Rights and Bioethics during the Covid-19 Pandemic: the International Legal Match Djokovic v. Australia“, Covic A., Nikolic O. (ed), <i>Legal and Social Aspects of Vaccination during the Covid-19 Pandemic</i> , Belgrade, 2022 (pp. 71-87).	12/2=6
2.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација, методологија	

<ul style="list-style-type: none"> - Изработка на National Report on Legal Protection and Empowerment of Vulnerable Adults in North Macedonia за Family Law in Europe Academic Network, 2024. - Стручни советувања на докторанди на Универзитетот во Виена, Австрија (2 пати), 2022 и 2024. - Стручни советувања на студенти од Универзитетот во Копенхаген, Данска, во врска со ставовите на македонската јавност за регулацијата за сурогат-мајчинство (носење и раѓање на дете со гестациски носител), во рамки на нивниот проект Cultural processes in Europe, 17.4.2024. - Курс за обука на татори на HELP Methodology Training for Certified Tutors, Council of Europe Bioethics held online on 18-19 January, under the Project “Human rights and Biomedicine, стекнат сертификат за лицензиран татор на програмата – https://rm.coe.int/list-of-certified-help-tutors-in-north-macedonia/1680931ff3. - Учество на HELP in Universities Embedding human rights in university education with support from the Council of Europe HELP Programme and courses, online, 5.12.2023. - Консултант за Европска Унија/Совет на Европа за заедничката програма „Horizontal Facility for the Western Balkans and Turkey – Phase II“ за правна адаптација на курсот „Key Human Rights Principles in Biomedicine“ in North Macedonia и дополнителните документи, февруари 2021. - Превод и правна адаптација на материјали поврзани со вакцинација и предизвиците по човековите права по повод пандемијата со ковид-19 за потребите на ХЕЛП-курсот: Клучни човекови права во областа на биомедицината (2 пати), Совет на Европа, февруари 2021. - Превод и правна адаптација на материјали поврзани со онлајн ХЕЛП-курсот: Фармацевтски криминал и Конвенцијата Медикрајм на Совет на Европа вакцинација, март 2022. - Водење на 2 докторанда низ годишни конференции и рецензија на семинарски трудови. - Член на рецензентски комисији за рецензии за трудови на докторандите на Докторската школа на Правниот факултет „Јустинијан Први“ (3 пати). - Организациони активности поврзани со Организационен одбор за Годишна научна конференција Law, Socio-Economics and Politics in Troubled Times, 2021 година, на Правниот факултет „Јустинијан Први“, УКИМ. - Организациони активности поврзани со Организационен одбор за Годишна научна конференција, 2022 година, на Правниот факултет „Јустинијан Први“, УКИМ. - Организациони активности поврзани со Организационен одбор за Годишна научна конференција, 2023 година, на Правниот факултет „Јустинијан Први“, УКИМ. - Член на Комисија за избор на демонстратор по предметот Стварно право на прв циклус студии во учебната 2021/2022 година. - Член на Комисија за избор на демонстратор по предметот Семејно и наследно право на прв циклус студии во учебните 2021/2022 и 2022/2023 година (2 пати). 	<p>34*1=34</p>
--	----------------

	<ul style="list-style-type: none"> - Член на Уредувачки одбор на Годишникот на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во чест на проф. д-р Арсен Јаневски, 2021 година. - Заменик-член на Изборна комисија на Правниот факултет „Јустинијан Први“ за спроведување на гласањето за избор на ректор на УКИМ, 2023 година. - Член на Комисијата за избор на претставници на Правниот факултет „Јустинијан Први“ за членови на Сенатот на УКИМ, 2023 година. - Член на FL-EUR – Family Law in Europe Academic Network, претставник за Република Северна Македонија – https://fl-eur.eu/members/. - Координатор на ЦЕЕПУС-мрежа за биоетика. - Изготвување на годишни извештаи за работата на Правниот факултет, во рамки на мрежата за биоетика (2020/2021/2022/2023 година) – 4 пати. - Подготовка на 1 национална проектна апликација. - Секретар на Колегиумот на насоката граѓанско материјално и граѓанско процесно право од втор циклус студии, 2019 – 2000 – 2021. 	
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание Associate Editorial Board Member Journal of Global Ethical Theory and Practice, MedCrave	1*1=1
2.	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект ЦЕЕПУС-проект, мрежа за биоетика, 2 пати.	2*2=4
Вкупно		45

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	53,06
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	163,6
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	45
Вкупно	261,66

Членови на Комисијата

Проф. д-р Дејан Мицковиќ, с.р.
Проф. д-р Татјана Зороска Камиловска, с.р.
Проф. д-р Ангел Ристов, с.р.

ПРЕГЛЕД

На прифатени теми за изработка на докторски дисертации на

Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје

Наставно-научен совет – 26.04.2024 година

Ред. број	Кандидат	Тема (на македонски јазик)	Тема (на англиски јазик)	Комисија	Број и датум на одлука
1.	м-р Стефан Андоновски, бр. на досие 100/194	„Уставноправните аспекти на мировните договори во Југоисточна Европа по Втората светска војна“	„The Constitutional Aspects of Peace Agreements in South-Eastern Europe after the World War II“	1. проф. д-р Мелина Гризо, 2. проф. д-р Мишо Докмановиќ 3. проф. д-р Иванка Василевска (менторка)	02-546/87 од 30.04.2024
2..	м-р Енвер Саљиџи, бр. на досие 100/191	„Дигитализација во јавната администрација во насока на ефективно и ефикасно испорачување на јавните услуги за граѓаните во Република Северна Македонија“	„Digitalization of public administration in the direction of effective and efficient delivery of services for citizens in Republic of North Macedonia“	1. проф. д-р Борче Давитковски, 2. проф. д-р Ана Павловска Данева 3. проф. д-р Ивана Шумановска Спасовска (менторка)	02-546/88 од 30.04.2024

Скопје, 13.05.2024 година

Декан,

Проф. д-р Сашо Георгиевски

Изработил: м-р Мирјана Стојановска, соработник за студентски прашања

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на
Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје
Наставно Научен Совет од 26.04.2024 година

Кандидат	Тема	Ментор	Датум	Одлука број
1. Маја Стојановска,	„Нелегални банкарски трансакции (Illegal banking transactions)“	проф.д-р Ванчо Узунов	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/43 од 29.04.2024 година
2. Стефани Јакимоска,	„Друштво со ограничена одговорност (Limited Liability Company)“	проф.д-р Александар Климовски.	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/44 од 29.04.2024 година
3. Теодора Тодорова	„Правна регулатива на биоетички прашања (Legal regulation of bioethical issues)“	проф.д-р Дарко Спасевски	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/45 од 29.04.2024 година
4. Боби Блажевски	„Дискриминација во областа на работните односи со посебен осврт кон дискриминацијата по основ на пол и правни механизми за нејзиното спречување и заштита во македонското право и практиката (Discrimination in the field of employment relationships with special reference to discrimination based on sex and legal mechanisms for its prevention and protection in Macedonian law and practice)“	проф.д-р Александар Ристовски	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/46 од 29.04.2024 година

<p>5. Ахмеда Мустафова</p>	<p>„Постапувањето и надлежноста на органите од државната управа во прекршочната постапка (The conduct and competence of the bodies of the state administration in the misdemeanor procedure)“</p>	<p>проф.д-р Ана Павловска Данева</p>	<p>26.04.2024 година</p>	<p>Број: 02 – 546/47 од 29.04.2024 година</p>
<p>6. Искра Митановска</p>	<p>„Статус и работа на инспекциските служби во Република Северна Македонија (Status and operation of the inspection supervision services in the Republic of North Macedonia)“</p>	<p>проф.д-р Ана Павловска Данева</p>	<p>26.04.2024 година</p>	<p>Број: 02 – 546/48 од 29.04.2024 година</p>
<p>7. Ива Милеска</p>	<p>„Мерит системот при вработување на административни службеници во Република Северна Македонија (Merit system in the employment of administrative officers in the Republic of North Macedonia)“</p>	<p>проф.д-р Ана Павловска Данева</p>	<p>26.04.2024 година</p>	<p>Број: 02 – 546/49 од 29.04.2024 година</p>
<p>8. Јулијана Поповска Боцевска</p>	<p>Споредбена квалитативна анализа на внатрешната организација и систематизацијата на работни места во единици на локалната самоуправа во Република Северна Македонија, со посебен осврт на Општина Аеродром (Comparative qualitative analysis of the internal</p>	<p>проф.д-р Драган Гоцевски</p>	<p>26.04.2024 година</p>	<p>Број: 02 – 546/50 од 29.04.2024 година</p>

	organization and systematization of jobs in local self-government units in the Republic of North Macedonia, with a special reference to the Municipality of Aerodrom)“			
9. Ридван Бајрами	„Трговските марки и географските називи во прехранбената индустрија во правото на Република Северна Македонија и Европската Унија (Trademarks and geographical indications in the food industry in the law of the Republic of North Macedonia and the European Union)“	проф.д-р Гоце Наумовски	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/51 од 29.04.2024 година
10. Мила Басаровска	„Меѓународно право за правата на човекот и делата од омраза (International Human Rights Law and Hate Crimes)“	проф.д-р Елена Михајлова Стратилати	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/52 од 29.04.2024 година
11. Лора Захаријевска	„Родово заснованото насилство во контекст на транзиционата правда (Gender-based violence in the context of transitional justice)“	проф. д-р Елена Михајлова Стратилати	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/53 од 29.04.2024 година
12. Стефан Алексов	„Значењето на БРИКС во меѓународните односи (The importance of BRICS in international relations)“	проф. д-р Јулија Браскоска Базеркоска	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/54 од 29.04.2024 година

13. Живко Чуруковски	„Правни и економски аспекти на еволуцијата на офшор индустријата (Legal and Economic Aspects of the Evolution of the Off-shore Industry)“	проф.д-р Александар Стојков	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/55 од 29.04.2024 година
14. Љупка Апостоловска	„Институционални и легислативни предуслови за успешно сузбивање на трговија со наркотични дроги (Institutional and Legislative Preconditions for Effective Fight Against Trade with Narcotics)“	проф.д-р Гордана Лажетиќ	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/56 од 29.04.2024 година
15. Кристијан Јовановски	„Етиологија и превенција на родовозаснованите убиства на жени (Etiology and Prevention of Gender-based Murders of Women)“	проф.д-р Гордана Лажетиќ	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/57 од 29.04.2024 година
16. Бојан Ристовски	„Значењето на имотот во граѓанското право (The meaning of property in civil law)“	проф.д-р Тина Пржеска	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/58 од 29.04.2024 година
17. Бојан Стоилков	„Систем на преклузии во изнесување нови факти и предлагање нови докази во парнична постапка (System of preclusions in the introduction of new facts and new evidence in civil procedure)“	проф.д-р Татјана Зороска Камиловска	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/59 од 29.04.2024 година
18. Илија Димовски	„Правно-историски аспекти на основањето на Цариградската патријаршија (Legal Historical Aspects of	проф.д-р Иванка Василевска	26.04.2024 година	Број: 02 – 546/60 од 29.04.2024 година

	the Founding of the Ecumenical Patriarchate of Constantinople)			
--	--	--	--	--

Декан

Проф. д-р Сашо Георгиевски

Изработил: м-р Илија Манасиев, советник за студентски работи

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ПОВРЗАНОСТ НА ГЕНЕТСКИ И ОКОЛНИ ФАКТОРИ СО РАЗВОЈОТ
НА ПРЕКУМЕРНА ТЕЖИНА: АНАЛИЗА НА МЛАДИ ЛИЦА ВО
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА“
ОД М-Р ЗИМЕРЕ САИТИ МУСЛИЈИ, ПРИЈАВЕНА НА
ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, донесена на XII седница, одржана на 4.2024 год., е именувана Комисија за оцена на докторската дисертација под наслов: *„Поврзаност на генетски и околни фактори со развојот на прекумерна тежина: анализа на млади лица во Северна Македонија“*, од кандидатката м-р Зимере Саити Муслији.

Комисијата е составена од пет члена и е со состав: д-р Мирко Мариновски (претседател), д-р Кирил Лисичков (член), д-р Дарко Димитровски (член), д-р Зоран Т. Поповски (ментор) и д-р Агим Руша, (надворешен член).

По извршениот преглед на пријавата, Комисијата до Советот на студиската програма на трет циклус и на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршки факултет му го доставува следниот

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Пријавата за докторската дисертација од кандидатката м-р Зимере Саити Муслији, е заведена во Архивата на Технолошко-металуршки факултет – Скопје со бр. 08 175/1 од 23.1.2024 г.

Докторската дисертација е изработена согласно со Правилникот на Школата за докторски студии на УКИМ.

Текстот на докторскиот труд е организиран во 7 поглавја, кои се распределени во повеќе потпоглавја. Поголавјата се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведното поглавје** се опишани целите на истражувањето, причината за изборот на темата, научниот и општествениот придонес на истражувањето и структурата на самото истражување. Клучна цел на оваа студија е утврдување на поврзаноста помеѓу генетската предиспозиција и други негенетски фактори со антропометриските и биохемиските фенотипови кај младата популација во Република Северна Македонија (РСМ). Споменатата цел е постигната преку истражување на влијанието на полиморфизмите на специфични гени поврзани со појавата на прекумерна тежина и пронаоѓање на асоцијацијата на овие генетски варијации со факторите поврзани со животниот стил, особено исхраната и физичката активност. Една од најважните задачи било пронаоѓањето на кумулативниот ефект на истражуваните полиморфизми кај таргет – гените врз зголемување на телесната тежина. Идејата за темата на оваа докторската дисертација кандидатката ја образложува со глобалните предизвици на обезноста и нејзината улога врз здравјето на човекот. Драматичниот раст на бројот на луѓе со прекумерна тежина и обезност наметнува потреба од повеќе истражувања од оваа област. Во овој дел е направен пресек на состојбата со обезноста во светот, продолжувајќи со приказ на состојбата со обезноста и прекумерната тежина во РСМ, како една од земјите во развој која е погодена од своевидната епидемија на прекумерна телесна тежина и обезност. Обезноста, освен кај возрасната популација, како сериозен

проблем, се јавува со зголемена фреквенција, како кај помладата популација, така и кај децата.

Во **второто поглавје** се анализирани поединечно факторите кои придонесуваат за појава на феноменот на прекумерна телесна тежина и обезност. За таа цел е направена карактеризација на таргет-гените преку истражување на литература и преку користење на биоинформатички алатки. Исто така, во овој дел се презентирани и анализирани досегашните истражувања и достигнувањата во оваа област. Покрај тоа, анализирани се и: начинот на исхрана, физичката активност/неактивност и поврзаноста на биохемиските параметри како фактори кои доведуваат до енергетска нерамнотежа што предизвикува прекумерна телесна тежина и обезност. Во таа смисла, пронајдена е поврзаноста на повеќе кандидат-гени кои се асоцирани со обезноста. Интеракцијата на овие гени со другите фактори, како исхраната и животниот стил, доведуваат до енергетска нерамнотежа. Кандидатката наведува дека како што факторите кои го предизвикуваат овој феномен стануваат сè појасни секој ден, начинот на кој тие се поврзани едни со други и ефектот од овие интеракции во одредени популации, сè уште треба да се истражуваат. Поради разновидноста на факторите и нивната сложена интеракција, овој проблем бара мултидисциплинарен пристап кој е применет во ова истражување. На крајот од овој дел прикажани се последиците од прекумерната тежина и обезноста врз физичкото, менталното и социјалното здравје.

Во **третото поглавје** се елаборирани методите и техниките користени во ова истражување, поделени во 4 потпоглавја, при што во потпоглавјето 3.1. се претставени методите и техниките за лабораториска анализа на гените, односно молекуларните техники. Во потпоглавјето 3.2. се опишани методите и техниките на антропометриските мерења, додека во потпоглавјето 3.3. се опишани пристапот во проценка на начинот на исхрана, физичката активност и животниот стил. И конечно, во поглавјето 3.4. се претставени техниките за одредување на биохемиските параметри.

Четвртото поглавје е насловено „Добиени резултати и нивно значење“. Во него се прикажани резултатите кои се произлезени од направените анализи и статистичката обработка на добиените податоци од молекуларните испитувања, биохемиските анализи, антропометриските мерења и податоците за животниот стил.

Во следниот дел од дисертацијата, односно во **петтото поглавје**, следуваат дискусиите и коментарите поврзани со добиените резултати.

Во **шестото поглавје** се дадени понатамошни препораки за примена на добиените резултати, ограничувањата и заклучоците произлезени од оваа истражување. Заклучните согледувања се однесуваат на резултатите од секоја направена анализа. Тие се претставени на јасен и концизен начин интегрирајќи ги сите аспекти од истражувањето, така што претставуваат верификација на поставените цели и активности за изведување на оваа докторска дисертација.

На крај, во **седмото поглавје**, е посочена користената литература со вкупно 156 извори, претежно од релевантни списанија со фактор на влијание и кои се, главно, објавени во последните 10 години, како и сетот од прилози кои се однесуваат на истражувањето.

Предмет на истражување

Предмет на истражување во оваа докторска дисертација се факторите за појава на прекумерна тежина и обезност во нашата земја, со посебен акцент на генетските фактори, односно полиморфизмите на одредени гени поврзани со појавата на обезност.

Предмет на интерес во ова истражување се следните четири гени: Адренергичен рецептор бета3 (ADRB3), клучен во регулацијата на енергетскиот биланс; PPAR γ , познат по неговото влијание врз метаболизмот на гликозата и липидите; FABP2, одговорен за

кодирање на протеинот за ресорпција на масни киселини во цревата; и FTO, кој има улога во регулирањето на апетитот.

Целта на оваа студија е истражување на поврзаноста помеѓу генетската предиспозиција и други негенетски фактори со антропометриски и биохемиски фенотипови кај младата популација во Република Северна Македонија (РСМ). Од првичните 194 примероци, 111 ги исполнија критериумите и биле вклучени во финалната анализа. Меѓу нив, 76 биле женски и 35 машки индивидуи, со просечна возраст од 25 години. Групите, според тежината, се поделени со користење на пресметаниот индекс на телесна маса (ВМИ) и врз основа на вредностите од СЗО. Примероците од лицата вклучени во истражувањето се групирани во три категории на тежина: нормална тежина, прекумерна тежина и обезни. Според границите на ВМИ, 49 женски испитанички се со нормална тежина, 21 со прекумерна тежина и 6 биле обезни. Од машките испитаници, 14 се со нормална тежина, 15 со прекумерна тежина и 6 се обезни.

Идентификувањето на поврзаноста на ефектот на полиморфизмите кај споменатите 4 гени кои се асоцирани со прекумерна тежина и поврзаноста со другите фактори е многу важно, бидејќи обезбедува информации за предвидување на ризикот за обезност кај млади лица.

Состојбата во подрачјето во кое е работен докторскиот труд

Научното подрачје на биотехнологија и генетско инженерство, во кое кандидатката ја изработи дисертацијата е актуелно за истражување во глобални рамки. Иако постојат релевантни истражувања објавени во научната литература, во нив досега не се пронајдени податоци за паралелна генотипизација на овие истражувани гени во корелација со другите негенетски фактори.

Согласно со расположливите сознанија врз основа на достапната публикувана литература, не се пронајдени податоци за генотипизација на четирите истражувани гени во популацијата на РСМ, ниту наоди од поврзување на тие гени со прекумерната тежина и обезност.

Добиените резултати, генерирани од генетското профилирање во нашето истражување, се први чекори кои ќе придонесат во областа на генетиката на обезноста во нашата популација за воспоставување на своевидна база на податоци за оваа проблематика. Од добиените резултати се потврдуваат и сознанијата на поголем број автори за поврзаноста на одредени генетски фактори со појавата на прекумерна тежина и обезност во светски рамки.

Краток опис на применетите методи

Анализите во рамки на направените истражувања за реализација на овој докторски труд се спроведени во различни истражувачки институции, и тоа: Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија при МАНУ, Катедрата за биохемија и генетско инженерство при Факултетот за земјоделски науки и храна при УКИМ во Скопје, Лабораторијата за протеинска и ДНК-технологија при Технолошко-металуршкиот факултет при УКИМ во Скопје и биохемиските лаборатории при Поликлиниките „Идадија“ и „Ченто“ во рамки на Здравствениот дом Скопје.

За да се покрие комплексноста и мултидисциплинарноста на темата, со посебен акцент на генетските анализи, била користена комбинација од неколку методи, и тоа:

- Истражување на релевантна научна и стручна литература, претежно од последната деценија, при што се користеле биоинформатички алатки за анализа на четирите гени.

- За молекуларна карактеризација на гените, кои се дефинирани како фактори за прекумерна телесна тежина, се користеле китови за изолација на ДНК, PCR (Polymerase Chain Reaction), односно техника за умножување на фрагментот од интерес и RFLP (Restriction Fragment Length Polymorphism) техниката за генотипизација. Најпрво, извршена е изолација на ДНК од 111-те примероци и е направена оптимизација на условите за PCR. По амплификација на фрагментите од гените од интерес во кои се јавува полиморфизмот, била извршена молекуларна карактеризација на гените со техниката на Restriction Fragment length Polymorphism – RFLP, односно направена била дигестија на ампликоните со соодветна рестрикциона ендонуклеаза.
- Мерењето на тежината било спроведено со помош на професионална вага TANITA, обемот на половината (cm) бил измерен со помош на мерна лента, додека мерењето на поткожното масно ткиво било направено со калипер (Lafayette Skinfold Caliper II).
- Поврзаноста на начинот на исхрана и животниот стил кои со појавата на прекумерна телесна тежина и обезност биле истражувани преку интервјуа, спроведени врз основа на претходно подготвен инструментариум (прашалник). Прашалникот бил развиен по систематска, научно прифатена методологија која вклучуваше преглед на литература, фокусирани групни дискусии и експертска евалуација при што се анализирани и разбирливоста, повторливоста, валидноста на содржината и леснотијата на користење на прашалникот.
- За утврдување на биохемискиот профил биле користени фотометриски методи односно ChemWell2902 анализатор со употреба на китови со стандардите за акредитирани методи.

По завршувањето на лабораториските истражувања, податоците биле обработени заради конечно утврдување на влијанието на одредените гени, односно заемната генетска поврзаност со начинот на исхрана и физичката активност на младите. Статистичката анализа била извршена со користење на софтвер R и p-вредноста од 0,05 се сметаше за статистички значајна. Поточно, било користен Fisher's Exact Test за да се одреди статистичката значајност на односот помеѓу генотипот и групите според тежина. Техниката ANOVA била искористена за да се проценат разликите меѓу категориите на генотипови за различни антропометриски и биохемиски параметри. Било спроведена и логистичка регресија за да се утврди поврзаноста помеѓу проучуваните полиморфизми (single nucleotide polymorphisms – SNPs) и ризикот од обезност, по прилагодувањата за возраста и полот.

1. Краток опис на резултатите од истражувањето

Податоците добиени од молекуларните анализи, биохемиските анализи, антропометриските мерења и податоците за животниот стил се систематизирани и статистички обработени. Притоа, се добиле следните резултати:

- Генотипизацијата на ADRB3-генот покажа дека кај групата со нормална тежина 33 (60 %) биле хомозиготни за алелот од див тип (Trp64Trp), 15 (27,3 %) биле хетерозиготни за варијантниот алел (Trp64Arg), а 7 (12,7 %) биле хомозиготни за варијантниот алел (Arg64Arg). Кај групата со прекумерна тежина има слична распределба, 19 (55,9 %) биле хомозиготни за алелот од див тип (Trp64Trp), 11 (32,4 %) биле хетерозиготни за варијантниот алел (Trp64Arg), а 4 (11,8 %) биле

хомозиготни за варијантниот алел (Arg64Arg). Кај групата со обезност поголемиот дел на испитаници се носители на хетерозиготни за варијантниот алел (Trp64Arg), 9 (75 %), 3 (25 %) биле хомозиготни за алелот од див тип (Trp64Trp), додека хомозиготни за варијантниот алел (Arg64Arg) нема, 0 (0 %).

- Носителите на алелот Arg, особено оние со полиморфизмот Trp/Arg, покажаа повисоки средни вредности за ВМI, гликоза, триглицериди, холестерол, обем на половината, обемот на колковите и односот помеѓу обемите на половината и колковите во споредба со носителите со Arg /Arg и Trp/Trp-генотипови.
- Во текот на анализата, не се забележани статистички значајни разлики во врската помеѓу антропометриските мерења и ADRB3-геотиповите. Статистички значајни асоцијации биле идентификувани со биохемиските параметри, вклучувајќи гликоза (p-вредност: 0,013), триглицериди (p-вредност: 0,011) и нивоа на холестерол (p-вредност: 0,025). Овие резултати укажуваат на сигнификантна корелација помеѓу специфичните генотипови и варијациите во овие метаболички маркери.
- Според резултатите добиени од анализа на FABP2, 42 испитаника имале генотип Ala/Ala, 47 имаа генотип Ala/Thr и 18 имале Thr/Thr генотип за FABP2 Ala/Thr полиморфизмот. Генотипот Ala/Thr е поприсутен кај индивидуите со прекумерна тежина (61 %) и групата со обезитет (67 %). Додека кај групата со нормална тежина поприсутен бил хомозиготниот генотип Ala/Ala (51 %). (p-вредност = 0,01).
- При анализа на поврзаноста на FABP2-генот со антропометриските параметри, пронајдена е статистичка значајна поврзаност помеѓу генотипот и индексот на телесна маса, како и помеѓу обемот на половината и (p-вредности 0,002 и 0,011, соодветно), но не е пронајдена значајна поврзаност со поткожното масно ткиво и односот на обемот на половината и колковите (p-вредност = 0,076 и 0,760).
- Резултатите од истражувањето на PPARG-генот се разликува од другите гени во тоа што хомозиготниот генотип е присутен кај речиси секој испитаник вклучен во истражувањето.
- Генотипизацијата PPARG-генот кај 111 испитаници покажа дека доминантен во популацијата бил генотипот Pro/Pro. Кај групата со нормална тежина 60 биле хомозиготни за алелот (Pro/Pro), само 3 биле хомозиготни за варијантниот алел (Ala/Ala). Хетерозиготен нема ниту еден и во трите групи поделени според тежина. Кај групата со прекумерна тежина биле утврдени 36 хомозиготи за варијантниот алел (Pro/Pro), додека кај обезната група сите биле носители на хомозиготниот алел (Pro/Pro), 12.
- При анализа на FTO-генот, генотипизацијата покажа дека кај групата со нормална тежина 14 биле хомозиготни за алелот од див тип (A/A), 20 се хетерозиготни за варијантниот алел (A/T) и 23 се хомозиготни за варијантниот алел (T/T). Кај групата со прекумерна тежина има различна распределба, пришто само 1 е хомозиготен за алелот од див тип (A/A), 15 се хетерозиготни за варијантниот алел (A/T) и 15 од испитаниците се носители на хомозиготниот генотип, за варијантниот алел (T/T). Додека кај групата со обезитет поголемиот

дел на испитаници (7) се носители на хетерозиготниот генотип за варијантниот алел А/Т, 4 се носители на хомозиготниот алел (Т/Т), додека ниту еден не бил носител за алелот од див тип (А/А).

- Статистичка значајна корелација кај FTO-генот било пронајдена помеѓу генотипите со антропометриските параметри, освен кај обемот на половината. Значајна разлика било пронајдена помеѓу генотипските комбинации и индексот на телесна маса, BMI ($p = 0,008$), обемот на половината ($p = 0,002$) и поткожно масно ткиво помеѓу подлактицата и лактот ($p = 0.004$).
- За разлика од значајните наоди во антропометриските параметри, не било пронајдена статистички значајна поврзаност помеѓу генотипите и нивото на гликоза, триглицериди или холестерол.
- Од крајната статистичка анализа на начинот на исхрана и животниот стил значителна значајна поврзаност било пронајдена со BMI, (p -вредноста - 0,000).
- Резултатите од анализата на животниот стил, корелирано со набљудуваните фенотипови, покажаа дека постои значајна разлика во BMI помеѓу активните и неактивните испитаници (p -вредност = 0,008). Притоа, BMI е повисока кај неактивни испитаници во споредба со активните, обемот на половината, исто така, покажува значајна разлика помеѓу двете групи (p -вредност = 0,018). Неактивните испитаници имаат тенденција да имаат поголем обем на половината.
- Разликата во соодносот на обемот на половина/колкови помеѓу активните и неактивните индивидуи е маргинално значајна (p -вредност = 0,056). Што се однесува на биохемиските параметри, нивоата на гликоза покажуваат гранично значење (p -вредност = 0,096), додека нивоата на триглицериди значително се разликуваат помеѓу активната и неактивната група (p -вредност = 0,039).
- Резултатите од анализата на кумулативниот ефект на повеќе променливи, покажа дека најголемо значајно влијание врз телесната тежина, односно BMI, има начинот на исхрана (p -вредност е $7,58E-06$, што во суштина е 0), поконкретно нездравниот начин на исхрана. Статистичко значајно влијание покажа и возраста како фактор. Од полиморфизмите, значајно влијание има полиморфизмот на FABP2-генот, конкретно носителите на генотипот Ala/Thr со p -вредност од 0,03. Значајно влијание имаа, исто така, и полиморфизмот на FTO, односно носителите на генотипот А/Т (p -вредност = 0.01) и носителите на генотипот Т/Т.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Зимере Саити Муслији, претставува истражување во областа на биотехнологија и генетско инженерство. Изработката на оваа докторска дисертација имала за цел да ги истражи генетските и негенетските фактори кои доведуваат до појава на прекумерна тежина и обезност кај младата популација. Употребените методи на истражување претставуваат комбинација на повеќе техники. Добиените резултати, покрај научниот придонес, имаат и значаен апликативен придонес, односно тие може да се применат во определувањето на генетската predisпозиција на граѓаните за појава на прекумерна тежина и обезност. Добиените

резултати генерирани од сите направени анализи во оваа истражување даваат придонес за своевидна превенција во нашата популација, но и во светски рамки. Имено, детекција на дете или младо лице со склоност кон генетски предиспонирана форма на обезност, носител на ризичен алел или генотип овозможува превенција и контрола на ефектот на ризичниот алел преку практикување на одреден начин на исхрана, со физичка активност или со потенцијална терапија.

Врз основа на образложеното може да се констатира дека докторската дисертација на кандидатката според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд ги објавила следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1]. Saiti Musliji, Z. and Popovski, Z. (2024) „TRP64ARG POLYMORPHISM OF THE β_3 -ADRENERGIC RECEPTOR AND ITS ASSOCIATION WITH OBESITY IN THE YOUNG POPULATION OF NORTH MACEDONIA“, *GENETIKA, Srbija* – прифатено за публикување.

[2]. Musliji, Z.S., Popovski, Z.T. and Terzik, M. (2023) „ASSOCIATION OF THE FABP2 ALA54THR POLYMORPHISM WITH OBESITY IN YOUNG NORTH MACEDONIANS“, *Balkan Journal of Medical Genetics, Skopje* 26 (1), p. 150.

[3]. Popovski, Z. and Saiti Musliji, Z. (2023) „SOME MOLECULAR, BIOCHEMICAL AND NUTRITIONAL ASPECTS OF HUMAN OBESITY – CASE STUDY FROM N.MACEDONIA“, *Genetics&Applications, Bosnia and Herzegovina*, p. 71.

[4]. Musliji, Z., Pollozhani, A., Lisichkov, K., Deligios, M. and Popovski, Z., (2021). COMPARATIVE ANALYSIS OF GENES ASSOCIATED WITH OBESITY IN HUMANS USING BIOINFORMATIC DATA AND TOOLS. *Balkan Journal of Medical Genetics, Skopje*, 24(1): 35-40.

[5]. Saiti Musliji, Z., Popovski, Z. and Pollozhani, A., (2021). OVERWEIGHT AND OBESITY AS A GLOBAL AND NATIONAL PHENOMENA. *Journal Kondicija*, 8(14):12-17.

[6]. S. Musliji, Z., S. Haxhijaha, A., Polozhani, A., Vlaski, E., Serafimovska, J., T Popovski, Z. (2021). ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN BIOCHEMICAL MARKERS, GENDER AND BODY MASS INDEX, *South East European Journal of Sustainable Development*. 5(1): 7-12

[7]. S. Musliji, Z., Terzic, M., Polozani, A., & T Popovski, Z. (2020). MULTIFACTORIAL NATURE OF OBESITY. *EC NUTRITION, Volume 16*: 31-32.

[8]. S. Musliji, Z., V. Konovalova, T., S. Hadzijaha, A., Terzic, M., Aceski, A., Tufekchievski, A. and T. Popovski, Z., (2019). OPTIMIZATION OF PCR CONDITIONS FOR MOLECULAR CHARACTERIZATION OF A GROUP OF SPORTS AND OBESITY GENES. *Research in Physical Education, Sport and Health*, 9(2): 65-67.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Истражувањето на поврзаноста на генетските фактори во корелација со сложените особини, како што се обезноста и метаболичкото здравје бара мултидисциплинарен пристап кој ги зема предвид, не само индивидуалните асоцијации на ген-фенотип, туку и интеракцијата на генетските фактори, начинот на исхрана и живеење и целокупното опкружување. Во оваа студија, се откриени дел од сложените врски помеѓу генетските полиморфизми и спектарот на фенотипски варијабли поврзани со антропометриски и метаболички маркери. Оваа студија опфати четири клучни гени – ADRB3, FTO, PPAR γ и FABP2, познати по нивната улога во регулацијата на апетитот, енергијата, динамиката на масното ткиво и липидниот метаболизам.

Поставените цели и анализи покажаа позитивни резултати и асоцијации помеѓу овие гени и фенотипските манифестации, со исклучок на PPAR γ -генот. Нерамномерната дистрибуција на генотипот (97 %) ги оневозможи понатамошните статистички анализи.

Проширувајќи го истражувачкиот опсег надвор од фокусот на споменатите поединечни гени, оваа студија ги вклучи и факторите на животниот стил и исхраната во аналитичката рамка.

Понатаму, истражувањето се проширило надвор од асоцијациите на еден ген, истражувајќи го кумулативното влијание на повеќе гени врз истите фенотипи. Со детално испитување на заедничкото влијание на ADRB3, FTO и FABP2 врз составот на телото и метаболичките маркери, целта било да се откријат потенцијални синергии кои би можеле да постојат. Затоа и резултатите покажаа различна поврзаност при поединечната анализа на одделните гени.

Резултатите на кандидатката за прв пат ја утврдуваат поврзаноста на алелните фреквенции на истражуваните гени како и нивните генотипи во нашата популација со прекумерна тежина и обезност.

Добиените резултати овозможуваат сознанија кои ќе бидат значајни за подобро разбирање и следење на појавата на прекумерна телесна тежина кај помладата популација на РСМ.

Познавањето на генотипот може да овозможи попрецизна дијагноза на типот на обезноста, што пак овозможува препорачување на персонализиран третман или стратегии за превенција. Се очекува евентуалното утврдување на директната поврзаност на начинот на исхрана и физичката активност да влијае врз свесноста на луѓето за подобрување на животниот стил. Развиените методологии и утврдените наоди од ова истражување нудат добра основа за идните студии кои ќе ги користат генетските сознанија за подобри резултати во борбата против обезноста.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Технолошко-металурушкиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Зимере Саити Муслији.

КОМИСИЈА

Д-р Мирко Мариновски – претседател, с.р.

Д-р Зоран Т. Поповски, ред. проф. – ментор, с.р.

Д-р Кирил Лисичков, ред. проф. – член, с.р.

Д-р Дарко Димитровски, вонр. проф. – член, с.р.

Д-р Агим Руша, ред. проф. – член,

**Факултет за агробизнис, Катедра за прехранбена технологија,
Универзитет „Хаци Зека“, Пеја, Косово, с.р.**

**REVIEW
FOR THE ASSESSMENT OF THE DOCTORAL DISSERTATION**

**“ASSOCIATION OF GENETIC AND ENVIRONMENTAL FACTORS WITH THE
DEVELOPMENT OF OVERWEIGHT AND OBESITY: ANALYSIS OF YOUNG
ADULTS IN NORTH MACEDONIA”**

ZIMERE SAITI MUSLIJI, M.Sc.,

FACULTY OF TECHNOLOGY AND METALLURGY IN SKOPJE

By the decision of the Teaching-Scientific Council of the Faculty of Technology - Metallurgy, adopted at the XII session held on __.04.2024, a Commission for the evaluation of the doctoral dissertation titled: *"Relationship of genetic and environmental factors with the development of obesity: Analysis of young adults in North Macedonia"*, authored by candidate Zimere Saiti Musliji, M.Sc., was appointed.

The commission, comprising five members, includes: Prof. Mirko Marinovski PhD (Committee Chair), Prof. Kiril Lisichkov PhD (Committee Member), Prof. Darko Dimitrovski PhD (Committee Member), Prof. Zoran T. Popovski PhD (Supervisor), and Prof. Agim Rusha PhD (External Member).

Following the review, the Commission submits the following report to the Council of the Study Program of the third cycle and to the Teaching and Research Council of the Faculty of Technology - Metallurgy.

REPORT

ANALYSIS OF THE STUDY

The application for the doctoral dissertation by candidate Zimere Saiti Musliji, M.Sc., is registered in the archive of the Faculty of Technology and Metallurgy in Skopje, under number 08 175 / 1, dated 23.01.2024.

The doctoral dissertation was prepared in accordance with the Regulations of the School for Doctoral Studies of UCAM in Skopje.

The text of the doctoral thesis is organized into 7 chapters, subdivided into several sub-chapters. The chapters are well structured, accompanied by headings and sub-headings, ensuring a coherent presentation of the research topic.

The **introductory** chapter describes the objectives of the research, the reason for choosing the topic, the scientific and social contribution of the research, and the structure of the research itself. The key objective of this study is to determine the relationship between genetic predisposition and other non-genetic factors and anthropometric and biochemical parameters in the young adult population in North Macedonia. The aforementioned goal was achieved by investigating the influence of polymorphisms of specific genes as well as non-genetic factors such as diet and physical activity on the occurrence of overweight and obesity. One of the most important tasks was finding the cumulative effect of the investigated polymorphisms in the target genes on weight gain. The candidate explains the idea of the topic of this doctoral dissertation with the global challenges of obesity and its role in human health. The dramatic growth in the number of people with overweight and obesity imposes the need for more research in this area. In this section, a cross-section of the obesity situation in the world is made, continuing with a presentation of the obesity and overweight situation in North

Macedonia as one of the countries that is affected by the epidemic of overweight and obesity. Apart from the adult population, obesity as a serious problem occurs with increasing frequency both among the younger population and among children.

In the **second** chapter, the factors that contribute to the phenomenon of overweight and obesity are analyzed individually. For this purpose, the characterization of the target genes was done through literature research and using bioinformatics tools. Also in this section, the previous research and achievements in this area are presented and analyzed. In addition, the following elements have been analyzed: diet, physical activity/inactivity, and the relation of biochemical parameters as factors that lead to energy imbalance causing overweight and obesity. In this regard, associations of several candidate genes with obesity have been identified. The interaction of these genes with other factors such as diet and lifestyle leads to energy imbalance. The candidate states that as the factors that cause this phenomenon become clearer every day, the way in which they are related to each other and the effect of these interactions in certain populations still need to be investigated. Due to the variety of factors and their complex interaction, this problem requires a multidisciplinary approach which is applied in this research. At the end of this section, the consequences of overweight and obesity on physical, mental, and social health are shown.

In the **third** chapter, the methods and techniques used in this research are elaborated, divided into 4 subchapters, while subchapter 3.1 presents the molecular methods and techniques for laboratory analysis of genes. Subchapter 3.2 describes the methods and techniques of anthropometric measurements, while subchapter 3.3 describes the approach to assessment of diet, physical activity, and lifestyle. And finally, in subchapter 3.4, the techniques for determining biochemical parameters are presented.

The **fourth** chapter is titled "Obtained results and their significance". It shows the statistical analyses of the collected data and the obtained results.

In the next part of the dissertation, i.e., in the **fifth** chapter, the discussions and comments related to the obtained results follow.

In the **sixth** chapter, further recommendations for the application of the obtained results, limitations, and conclusions derived from this research are given. The concluding observations refer to the results of each analysis made. They are presented in a clear and concise way, integrating all aspects of the research so that they represent the verification of the set goals and activities for the performance of this doctoral dissertation.

Finally, in chapter **seven**, the utilized literature is provided with a total of 156 references, mostly from relevant journals with impact factor mainly published in the last 10 years, as well as the set of appendices related to the research.

Subject of research

The subject of research in this doctoral dissertation are the factors for the occurrence of overweight and obesity in our country, with special emphasis on genetic factors, that is, the polymorphisms of certain genes associated with the occurrence of obesity.

The subject of interest in this research are the following four genes: Adrenergic receptor beta3 (ADRB3), key in the regulation of energy balance; PPAR γ , known for its influence on glucose

and lipid metabolism; FABP2, responsible for encoding the intestinal fatty acid resorption protein; and FTO, which has a role in appetite regulation.

The aim of this study is to investigate the relationship of genetic predisposition and other non-genetic factors with anthropometric and biochemical phenotypes in the young adult population in North Macedonia. Of the initial 194 samples, 111 met the criteria and were included in the final analysis. Among them, 76 were female and 35 male individuals with an average age of 25 years. Weight groups are divided using calculated body mass index (BMI) and based on WHO threshold values. The sample of people included in the research is grouped into three weight categories: normal weight, overweight and obese. According to the limits of BMI, 49 female respondents are of normal weight, 21 are overweight and 6 are obese. Of the male subjects, 14 are of normal weight, 15 are overweight and 6 are obese. Identifying the relationship between the effect of polymorphisms in the mentioned 4 genes that have been associated with overweight and the relationship with other factors is very important because it provides information for predicting the risk of obesity in young people.

Applied methods

The research for this doctoral thesis involved analyses conducted across various research institutions, including the Research Center for Genetic Engineering and Biotechnology at Macedonian Academy of Sciences and Arts; the Department of Biochemistry and Genetic Engineering at the Faculty of Agricultural Sciences and Food at UCAM in Skopje; the laboratory for protein and DNA technology at the Faculty of Technology and Metallurgy at UCAM in Skopje; and the biochemical laboratories at the Polyclinics "Idadija" and "Cento" within the Health Center Skopje institution.

To address the complex and multidisciplinary nature of the topic, particularly focusing on genetic analyses, a combination of methods have been employed:

- Research of relevant scientific and professional literature, primarily from the last decade, using bioinformatics tools for gene analysis.
- DNA isolation kits, PCR (Polymerase Chain Reaction), and RFLP (Restriction Fragment Length Polymorphism) genotyping techniques were utilized for molecular characterization of the genes associated with overweight. This involved DNA isolation from 111 samples, optimization of PCR conditions, and molecular characterization of the genes through RFLP, involving digestion of the amplicons with a suitable restriction endonuclease.
- Weight, waist circumference, and subcutaneous fat were measured using professional equipment, including a TANITA scale, measuring tape, and Lafayette Skinfold Caliper II, respectively.
- The relationship between diet, lifestyle, and overweight was investigated through interviews based on a previously prepared questionnaire, developed using a systematic methodology including literature review, focused group discussions, and expert evaluation.
- Biochemical profiling was conducted using photometric methods with the ChemWell2902 analyzer, utilizing standards for accredited methods.
- Statistical analysis was performed using R software, with a significance level set at $p < 0.05$. Fisher's Exact Test determined the statistical significance of genotype-weight group relationships, ANOVA assessed differences between genotype categories for various parameters, and logistic regression analyzed the association between studied polymorphisms (SNPs) and obesity risk after adjustments for age and sex.

Results

The data obtained from molecular analyses, biochemical analyses, anthropometric measurements, and lifestyle data are systematized and statistically processed. The following results were obtained:

Genotyping of the ADRB3 gene showed that in the normal weight group, 33 (60%) were homozygous for the wild-type allele (Trp64Trp), 15 (27.3%) were heterozygous for the variant allele (Trp64Arg), and 7 (12.7%) were homozygous for the variant allele (Arg64Arg). In the overweight group, there was a similar distribution: 19 (55.9%) were homozygous for the wild-type allele (Trp64Trp), 11 (32.4%) were heterozygous for the variant allele (Trp64Arg), and 4 (11.8%) were homozygous for the variant allele (Arg64Arg). In the group with obesity, the majority of subjects were heterozygous carriers for the variant allele (Trp64Arg): 9 (75%), while 3 (25%) were homozygous for the wild-type allele (Trp64Trp), and none were homozygous for the variant allele (Arg64Arg) (0%).

Carriers of the Arg allele, especially those with the Trp/Arg polymorphism, showed higher mean values for BMI, glucose, triglycerides, cholesterol, waist circumference, hip circumference, and waist-to-hip ratio compared to carriers with Arg/Arg and Trp/Trp genotypes.

Throughout the analysis, no statistically significant differences were observed in the relationship between anthropometric measurements and ADRB3 genotypes. Statistically significant associations were identified with biochemical parameters, including glucose (p-value: 0.013), triglycerides (p-value: 0.011), and cholesterol levels (p-value: 0.025). These results indicate a significant correlation between specific genotypes and variations in these metabolic markers.

According to the results obtained from FABP2 analysis, 42 subjects had the Ala/Ala genotype, 47 had the Ala/Thr genotype, and 18 had the Thr/Thr genotype for the FABP2 Ala/Thr polymorphism. The Ala/Thr genotype was more prevalent in overweight individuals (61%) and the obese group (67%), whereas in the group with normal weight, the homozygous Ala/Ala genotype was more prevalent (51%) (p-value = 0.01).

When analyzing the association of the FABP2 gene with anthropometric parameters, a statistically significant association was found between genotype and body mass index, as well as between waist circumference (p-values 0.002 and 0.011, respectively). However, no significant association was found with subcutaneous adipose tissue and waist-to-hip ratio (p-value = 0.076 and 0.760).

The results of the PPARG gene research differ from other genes in that the homozygous genotype is present in almost every subject included in the research. The genotyping of the PPARG gene in 111 subjects showed that the Pro/Pro genotype was dominant in the population. In the normal weight group, 60 were homozygous for the allele (Pro/Pro), while only 3 were homozygous for the variant allele (Ala/Ala). There were no heterozygous individuals in any of the three weight groups. In the overweight group, 36 homozygotes for the variant allele (Pro/Pro) were determined, while in the obese group, all were carriers of the homozygous allele (Pro/Pro), 12.

When analyzing the FTO gene, genotyping showed that in the normal weight group, 14 were homozygous for the wild-type allele (A/A), 20 were heterozygous for the variant allele (A/T), and 23 were homozygous for the variant allele (T/T). In the overweight group, there was a different distribution: only 1 was homozygous for the wild-type allele (A/A), 15 were heterozygous for the variant allele (A/T), and 15 of the subjects were carriers of the homozygous genotype for the variant allele (T/T). In the group with obesity, the majority of subjects (7) were carriers of the heterozygous genotype for the variant allele A/T, 4 were carriers of the homozygous allele (T/T), while none were carriers of the wild-type allele (A/A).

A statistically significant correlation in the FTO gene was found between genotypes and anthropometric parameters, except for waist circumference. A significant difference was found between genotypic combinations and body mass index (BMI) ($p = 0.008$), waist circumference ($p = 0.002$), and subcutaneous fat between the forearm and elbow ($p = 0.004$). In contrast to significant findings in anthropometric parameters, no statistically significant association was found between FTO genotypes and glucose, triglyceride, or cholesterol levels.

From the final statistical analysis of diet and lifestyle, a significant association was found with BMI (p -value = 0.000). The results of the analysis of lifestyle correlated with the observed phenotypes showed that there was a significant difference in BMI between active and inactive subjects (p -value = 0.008). While BMI was higher in inactive subjects compared to active subjects, waist circumference also showed a significant difference between the two groups (p -value = 0.018). Inactive subjects tended to have a larger waist circumference. The difference in waist/hip ratio between active and inactive individuals is marginally significant (p -value = 0.056). Regarding biochemical parameters, glucose levels show borderline significance (p -value = 0.096), while triglyceride levels differ significantly between the active and inactive groups (p -value = 0.039).

The results of the analysis of the cumulative effect of several variables showed that the most significant influence on body weight, i.e., BMI, is the diet (p -value near 0), more specifically the unhealthy diet. Age as a factor also showed a statistically significant impact. Of the polymorphisms, the polymorphism of the FABP2 gene has the most significant impact, specifically in carriers of the Ala/Thr genotype with a p -value of 0.03. The FTO polymorphism also had a significant influence, i.e., in carriers of the A/T genotype (p -value = 0.01) and carriers of the T/T genotype.

Evaluation of the study

The doctoral dissertation of candidate Zimere Saiti Musliji, M.Sc., represents a significant contribution in the application of biotechnology in healthcare. It aimed to investigate both genetic and non-genetic factors influencing the occurrence of overweight and obesity in the young adult population. The research methods employed in this study comprise a combination of various techniques, resulting in comprehensive data analysis. The obtained results not only contribute to scientific knowledge but also have practical applications, particularly in identifying genetic predispositions to overweight and obesity among individuals. This knowledge can aid in preventive measures, including lifestyle modifications, physical activity, and potential therapies, thereby serving as a form of prevention in both the local and global populations.

Overall, the doctoral dissertation meets the basic conditions and standards for the preparation of a doctoral thesis, as concluded by the Evaluation Committee.

FULFILLMENT OF LEGAL REQUIREMENTS FOR THESIS DEFENSE

To fulfill the legal requirements for defending her doctoral thesis, the candidate, Zimere Saiti Musliji, M.Sc., published the following peer-reviewed research papers:

[1]. Saiti Musliji, Z. and Popovski, Z. (2024) ‘TRP64ARG POLYMORPHISM OF THE β_3 -ADRENERGIC RECEPTOR AND ITS ASSOCIATION WITH OBESITY IN THE YOUNG POPULATION OF NORTH MACEDONIA’, *GENETIKA, Srbija* - accepted for publication.

[2]. Musliji, Z.S., Popovski, Z.T. and Terzik, M. (2023) ‘ASSOCIATION OF THE FABP2 ALA54THR POLYMORPHISM WITH OBESITY IN YOUNG NORTH MACEDONIANS’, *Balkan Journal of Medical Genetics, Skopje* 26 (1), p. 150.

[3]. Popovski, Z. and Saiti Musliji, Z. (2023) ‘SOME MOLECULAR, BIOCHEMICAL AND NUTRITIONAL ASPECTS OF HUMAN OBESITY – CASE STUDY FROM N.MACEDONIA’, *Genetics&Applications, Bosnia and Herzegovina*, p. 71.

[4]. Musliji, Z., Pollozhani, A., Lisichkov, K., Deligios, M. and Popovski, Z., (2021). COMPARATIVE ANALYSIS OF GENES ASSOCIATED WITH OBESITY IN HUMANS USING BIOINFORMATIC DATA AND TOOLS. *Balkan Journal of Medical Genetics, Skopje*, 24(1): 35-40.

[5]. Saiti Musliji, Z., Popovski, Z. and Pollozhani, A., (2021). OVERWEIGHT AND OBESITY AS A GLOBAL AND NATIONAL PHENOMENA. *Journal Kondicija*, 8(14):12-17.

[6]. S Musliji, Z., S. Haxhijaha, A., Polozhani, A., Vlaski, E., Serafimovska, J., T Popovski, Z. (2021). ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN BIOCHEMICAL MARKERS, GENDER AND BODY MASS INDEX, *South East European Journal of Sustainable Development*. 5(1): 7-12

[7]. S Musliji, Z., Terzic, M., Polozani, A., & T Popovski, Z. (2020). MULTIFACTORIAL NATURE OF OBESITY. *EC NUTRITION, Volume 16*: 31-32.

[8]. S Musliji, Z., V. Konovalova, T., S. Hadzijaha, A., Terzic, M., Aceski, A., Tufekchievski, A. and T. Popovski, Z., (2019). OPTIMIZATION OF PCR CONDITIONS FOR MOLECULAR CHARACTERIZATION OF A GROUP OF SPORTS AND OBESITY GENES. *Research in Physical Education, Sport and Health*, 9(2): 65-67.

CONCLUSION AND SUGGESTION

Investigating the association of genetic factors with complex traits such as obesity and metabolic health requires a multidisciplinary approach that takes into account not only individual gene-phenotype associations but also the interaction of genetic factors, diet, lifestyle, and the overall environment. In this study, some of the complex relationships between genetic polymorphisms and a spectrum of phenotypic variables associated with anthropometric and metabolic markers have been revealed. This study targeted four key genes—ADRB3, FTO, PPAR γ , and FABP2, known for their roles in the regulation of appetite, energy, adipose tissue dynamics, and lipid metabolism.

The analyses showed positive results and associations between these genes and phenotypic manifestations, with the exception of the PPAR γ gene. Uneven genotype distribution (97%) precluded further statistical analyses for this particular gene.

Expanding the research scope beyond the focus on the individual genes mentioned, this study also included lifestyle and dietary factors in the analytical framework. Furthermore, research has expanded beyond single-gene associations, investigating the cumulative influence of multiple genes on the same phenotypes. By examining in detail the joint influence of ADRB3, FTO, and FABP2 on body composition and metabolic markers, the goal was to uncover potential interactions that might exist. This is why the results showed a different relationship in the individual analysis of the individual genes.

The results of the candidate establish for the first time the association of the allele frequencies of the investigated genes as well as their genotypes in the local population with overweight and obesity. The obtained results provide insights which will be significant for a better understanding and monitoring of the occurrence of overweight in the studied population. Knowing the genotype can allow a more accurate diagnosis of the type of obesity, which in turn allows recommending personalized treatment or prevention strategies. It is expected that the eventual determination of the direct connection between diet and physical activity will influence people's awareness of improving their lifestyle. The developed methodologies and established findings of this research offer a good basis for future studies that will use genetic knowledge for better results in the fight against obesity.

In view of the above, the Commission proposes to the Teaching and Scientific Council of the Faculty of Technology and Metallurgy to accept the positive evaluation and to schedule the defense of the doctoral dissertation of candidate Zimere Saiti Musliji, M.Sc.

EXAMINATION COMMITTEE

Prof. Mirko Marinkovski PhD – Committee Chair

Prof. Zoran T. Popovski PhD – Supervisor

Prof. Kiril Lisickov PhD – Committee Member

Prof. Darko Dimitrovski PhD – Committee Member

Prof. Agim Rysha PhD – External Member

**Faculty of Agribusiness, Department of Food Technology, Hadji Zeka University, Peja,
Kosovo**

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) ДРВЕНИ КОМПОЗИТНИ
МАТЕРИЈАЛИ
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР ВО
СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 17.4.2024 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) дрвени композитни материјали, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-200/2-1, донесена на 26.4.2024 год., формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Борче Илиев, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, д-р Јосиф Димески, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (во пензија) и д-р Митко Нацевски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) дрвени композитни материјали, во предвидениот рок се пријави само еден кандидат, д-р Виолета Јакимовска Поповска, вонреден професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката вонр. проф. д-р Виолета Јакимовска Поповска е родена на 13.12.1980 год., во Скопје. Средно образование завршила во гимназијата „Раде Јовчевски-Корчагин“ во Скопје, со одличен успех. Со високо образование се стекнала на Шумарскиот факултет во Скопје, каде што во академската 2001/2002 год. се запишала на насоката Проектирање и технологија на мебел и ентериер. Дипломирала во 2005 година на Катедрата за композитни материјали при Шумарскиот факултет во Скопје, со просечен успех 9,06. Во 2003 год., д-р Виолета Јакимовска Поповска е прогласена за најдобар студент на Шумарскиот факултет во Скопје за академската 2002/2003 год. со просечен успех од 9,12, поради што ѝ е доделена диплома од Сојузот на студентите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик во поглед на читање, пишување и говор.

Во 2007 год. се вработила како помлад асистент на Шумарскиот факултет во Скопје, на Катедрата за композитни материјали. Во учебната 2007/2008 год. се запишала на втор циклус (магистерски) студии од областа примарна преработка на дрвото, модул В: композитни материјали при Шумарскиот факултет во Скопје. Предвидените испити од магистерските студии кандидатката ги положила во предвидениот рок со просечен успех 10,00. По успешно одбранетиот магистерски труд под наслов „Споредбени истражувања на својствата на лабораториски фурнирски плочи и некои индустриски дрвени плочи“, на 15.4.2011 год. на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, се стекнала со звањето магистер по дрвноиндустриски науки.

Докторска дисертација пријавила на 14.10.2011 година на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје. Дисертацијата на тема: „Истражувања на карактеристиките на структурно зајакнати конструктивни фурнирски плочи“ ја одбранила на 20.11.2014 година, пред Комисија во состав: д-р Борче Илиев, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, д-р Јосиф Димески, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (во пензија), д-р Митко Нацевски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, д-р Кирил Граматиков, редовен професор на Градежниот факултет во Скопје (во пензија) и д-р

Јулија Михајлова, доцент на ЛТУ – Факултет за горска промишленост во Софија, Република Бугарија. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на дрвноиндустриски науки.

На 16.6.2011 година била избрана во соработничко звање – асистент на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

На 9.2.2015 година е избрана во звањето доцент на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, во областа дрвени композитни материјали.

На 13.11.2019 година е избрана во звањето вонреден професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, во областа дрвени композитни материјали.

Во моментот е вонреден професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, во областа дрвени композитни материјали. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1201 од 15.10.2019 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 965 од 1.6.2009 год., Билтен бр. 1008 од 16.5.2011 год., Билтен бр. 1079 од 16.6.2014 год., Билтен бр. 1092 од 15.1.2015 год. и Билтен бр. 1201 од 15.10.2019 год., како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје, кандидатката д-р Виолета Јакимовска Поповска изведува настава и вежби на прв циклус студии на студиските програми Дизајн на мебел и ентериер и Инженерство на мебел и дрво по предметните програми: Фурнири и фурнирски плочи, Специјални пресувани производи и Дрво во градежништвото, како и вежби по предметните програми: Фурнири и плочи, Плочи од иверки и влакна и Дрвени монтажни објекти.

Кандидатката изведува настава и на втор циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, на студиската програма Дизајн и технологии на мебел и ентериер, по предметните програми: Дрвоминерални и дрвопластични композити, Производство на отпресоци од ивер и фурнири, Својства на дрвените композитни материјали, Технологија на фурнири и слоевити плочи, Дрвени композитни материјали, Биогени горива од растителна биомаса, Брикетирање и пелетирање на дрвениот отпад, Дрвени градби и Технологии на плочи од дрвени иверки и влакна.

На трет циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, кандидатката изведува настава на студиската програма Дизајн и технологии на мебел и ентериер, по предметните програми: Дрвени композитни материјали со слоевита структура (одбрани поглавја), Дрвопластични композитни материјали (одбрани поглавја) и Дрвени композитни материјали со иситнета структура (одбрани поглавја).

Кандидатката била ментор на 11 дипломски работи.

Кандидатката учествувала како член во комисија за одбрана на 53 дипломски работи. Кандидатката е автор на рецензиран учебник под наслов: „Фурнири и фурнирски плочи“, наменет за студентите на прв циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

Конкретните активности се наведени во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Д-р Виолета Јакимовска Поповска има објавено вкупно 17 научни трудови од областа дрвени композитни материјали, од кои седум труда со оригинални научни резултати во меѓународни научни списанија во кои трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кои имаат меѓународен уредувачки одбор и десет труда со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен собир каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји.

Д-р Виолета Јакимовска Поповска била раководител на научноистражувачкиот проект: „Димензионална стабилност на структурно зајакнати повеќеслојни фурнирски плочи“, финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за 2020/2021 год., а учествувала како член во научноистражувачките проекти: „Одредување на точката на сатурација кај дрвото од автохтони и алохтони видови во Република Македонија“ и „Водоодбојност и пропустливост на површински третирано дрво од смрча (Picea Abies Karst)“, финансирани од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Д-р Виолета Јакимовска Поповска била рецензент на 11 научни трудови за публикување во меѓународното списание „International Journal - Wood, Design & Technology“.

Д-р Виолета Јакимовска Поповска била учесник на меѓународните научни конференции: 4th International scientific conference „Wood technology & product design“, 4–7 September 2019, Ohrid, Republic of Macedonia, 30th International conference on wood science and technology – ICWST 2019 „Implementation of wood science in woodworking sector“ & 70th Anniversary of Drvna industrija Journal, Zagreb, 12th–13th December, 2019, 5th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021, R. of N. Macedonia, 6th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 13-15 September, 2023, R. of N. Macedonia, The First MASA materials Science Conference, Macedonian Academy of Sciences and Arts (MASA), May 25-27, 2023, Skopje, R. of N. Macedonia, 14th International Scientific Conference on Manufacturing Engineering (RIM 2023)-Development and Modernization of Manufacturing, 20th–22nd September, Sarajevo, BiH and 32nd International conference on wood science and technology – ICWST 2023, 7-8 December, Zagreb, Croatia.

Називите на трудовите, проектите и конкретните активности се наведени во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Виолета Јакимовска Поповска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје. Кандидатката учествувала во промотивни активности на Факултетот во рамки на Отворен ден на УКИМ – 2024 год.

Кандидатката д-р Виолета Јакимовска Поповска ја извршува функцијата продекан за настава на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје во мандатниот период 2023 – 2026 год. Во мандатниот период 2019 – 2021 год. била раководител на Центарот за кариера на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје. Во моментов е раководител на Наставно-научниот колегиум на втор циклус студии на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии при Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје:

- Комисија за реакредитација на студиската програма Дизајн на мебел и ентериер на прв циклус студии;
- Комисија за реакредитација на студиската програма Инженерство на мебел и дрво на прв циклус студии;
- Комисија за спроведување уписи во прва година на прв циклус студии;
- Комисија за самоевалуација;
- Комисија за спроведување на постапка за селекција на кандидатите за студентите чие родителско право го врши еден родител за плаќање половина од износот на уписнината за прв циклус студии;
- Комисија за спроведување на избори за претседател и членови на Факултетското студентско собрание;
- Комисија за спроведување на постапки за јавни набавки.

Кандидатката била член на програмскиот одбор на Меѓународната научна конференција „Wood technology & product design“ – 2021 и 2023 год.

Била член на една рецензентска комисија за избор на соработник во соработничко звање – асистент.

Во изборниот период, д-р Виолета Јакимовска Поповска била член на работна група на УКИМ за определување на третото ниво (областите) од меѓународната Фраскатијева класификација.

Конкретните активности се наведени во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката вонр. проф. д-р Виолета Јакимовска Поповска, за периодот од изборот во звањето вонреден професор до поднесување на пријавата, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Виолета Јакимовска Поповска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Виолета Јакимовска Поповска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во научната област дрвени композитни материјали.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, д-р Виолета Јакимовска Поповска да биде избрана во звањето **редовен професор** во научната област дрвени композитни материјали.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Борче Илиев, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, с.р.

Проф. д-р Јосиф Димески, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (во пензија), с.р.

Проф. д-р Митко Нацевски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Виолета Тодор Јакимовска Поповска

Институција:

УКИМ – Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје

Научна област: *ДРВЕНИ КОМПОЗИТНИ МАТЕРИЈАЛИ*

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,06. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10,00.</p>	Да
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: дрвени композитни материјали; поле: преработка на дрво; подрачје: биотехнички науки.</p>	Да
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	Да (види во Образец 2)
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p>	Да
3.2	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p>	Да
4	<p>Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира 1. Наслов на учебникот: Фурнири и фурнирски плочи 2. Место и година на објава: Скопје, е-издание, 2024 год.</p>	Да
5	<p>Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: Билтен бр. 1201 од 15.10.2019 год.</p>	Да
6	<p>Има способност за изведување на високообразовна дејност</p>	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

Членови на Комисијата

Проф. д-р Борче Илиев, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, с.р.

Проф. д-р Јосиф Димески, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (во пензија), с.р.

Проф. д-р Митко Нацевски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Виолета Тодор Јакимовска Поповска**

Институција: **УКИМ – Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје**

Научна област: **дрвени композитни материјали**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Одржување на настава (предавања) од прв циклус студии	
1	Фурнири и фурнирски плочи (3+2), студиска програма ИМД, зимски семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24	9
2	Дрво во градежништвото (2+2), студиски програми ИМД и ДМЕ, летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	4,8
3	Специјални пресувани производи (2+2), студиска програма ДМЕ и ИМД, летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	4,8
	Одржување на вежби од прв циклус студии	
4	Фурнири и фурнирски плочи (3+2), студиска програма ИМД, зимски семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24	4,5
5	Дрво во градежништвото (2+2), студиски програми ИМД и ДМЕ, летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	3,6
6	Специјални пресувани производи (2+2), студиска програма ДМЕ и ИМД, летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	3,6
7	Плочи од иверки и влакна (3+2), студиска програма ИМД, летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	3,6
8	Фурнири и плочи (2+2), студиска програма ДМЕ, летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	3,6
9	Дрвени монтажни објекти (2+2), студиска програма ИМД и ДМЕ, зимски семестар: 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24	3,6
10	Дрвени монтажни објекти (2+2), студиска програма ИМД и ДМЕ, летен семестар: 2021/22	0,9
	Одржување на настава од втор циклус студии	
11	Дрвени композитни материјали (3+3), (1/2), зимски семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23 (3*15*0,05*4 семестри/2	4,5
12	Биогени горива од растителна биомаса (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	4,5
13	Брикетирање и пелетирање на дрвениот отпад (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	4,5
14	Дрвени градби (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	4,5
15	Дрвоминерални и дрвопластични композити (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	4,5
16	Дрвоминерални и дрвопластични композити (3+3), зимски семестар: 2023/24	2,25
17	Производство на отпресоци од ивер и фурнири (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	4,5
18	Својства на дрвените композитни материјали (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	4,5

19	Својства на дрвените композитни материјали (3+3), зимски семестар 2023/24	2,25
20	Технологиите на плочи од дрвени иверки и влакна (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	4,5
21	Технологија на фурнири и слоевити плочи (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	4,5
22	Технологија на фурнири и слоевити плочи (3+3), зимски семестар: 2023/24	2,25
Одржување на вежби од втор циклус студии		
23	Дрвени композитни материјали (3+3), (1/2), зимски семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	2,7
24	Биогени горива од растителна биомаса (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	2,7
25	Брикетирање и пелетирање на дрвениот отпад (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	2,7
26	Дрвени градби (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	2,7
27	Дрвоминерални и дрвопластични композити (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	2,7
28	Дрвоминерални и дрвопластични композити (3+3), зимски семестар: 2023/24	1,35
29	Производство на отпресоци од ивер и фурнири (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	2,7
30	Својства на дрвените композитни материјали (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	2,7
31	Својства на дрвените композитни материјали (3+3), зимски семестар 2023/24	1,35
32	Технологиите на плочи од дрвени иверки и влакна (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	2,7
33	Технологија на фурнири и слоевити плочи (3+3), (1/2), летен семестар: 2019/20, 2020/21, 2021/22, 2022/23	2,7
34	Технологија на фурнири и слоевити плочи (3+3), зимски семестар: 2023/24	1,35
Одржување на настава од трет циклус студии		
35	Дрвени композитни материјали со слоевита структура (одбрани поглавја) (3+3), (1/2), летен/зимски семестар 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24	5,4
36	Дрвопластични композитни материјали (одбрани поглавја) (3+3), (1/2) летен/зимски семестар 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24	5,4
37	Дрвени композитни материјали со иситнета структура (одбрани поглавја) (3+3), (1/2) летен/зимски семестар 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24	5,4
Одржување на вежби од трет циклус студии		
38	Дрвени композитни материјали со слоевита структура (одбрани поглавја) (3+3), (1/2), летен/зимски семестар 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24	2,7
39	Дрвопластични композитни материјали (одбрани поглавја) (3+3), (1/2), летен/зимски семестар 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24	2,7
40	Дрвени композитни материјали со иситнета структура (одбрани поглавја) (3+3), (1/2), летен/зимски семестар 2020/21, 2021/22, 2022/23, 2023/24	2,7
Консултации со студенти		
41	Консултации со студенти, 2019/20, зимски семестар, 18 студенти	0,036
42	Консултации со студенти, 2019/20, летен семестар, 258 студенти	0,516

43	Консултации со студенти, 2020/21, зимски семестар, 20 студенти	0,04
44	Консултации со студенти, 2020/21, летен семестар, 191 студент	0,382
45	Консултации со студенти, 2021/22, зимски семестар, 47 студенти	0,094
46	Консултации со студенти, 2021/22, летен семестар, 163 студенти	0,326
47	Консултации со студенти, 2022/23, зимски семестар, 53 студенти	0,106
48	Консултации со студенти, 2022/23, летен семестар, 168 студенти	0,336
49	Консултации со студенти, 2023/24, зимски семестар, 29 студенти	0,058
50	Ментор на дипломска работа (11×0,2)	2,2
51	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (53×0,1)	5,3
52	Позитивно рецензиран универзитетски учебник (коавтор) „Фурнири и фурнирски плочи“ (https://www.ukim.edu.mk/e-izdanija/FDTME/Furniri-i-furnirski-ploci.pdf)	6
	Вкупно	157,3

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Раководител на национален научноистражувачки проект	
1	Димензионална стабилност на структурно зајакнати повеќеслојни фурнирски плочи. Научноистражувачки проект финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за 2020/21 год. Истражувачки тим: Јакимовска Поповска, В. , Илиев, Б., Нацевски, М.	6
	Учесник во национален научноистражувачки проект	
2	Одредување на точката на сатурација кај дрвото од автохтони и алохтони видови во Република Македонија. Научноистражувачки проект финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за 2018/19 год. Истражувачки тим: Нацевски, М., Илиев, Б., Јакимовска Поповска, В.	3
3	Водоодбојност и пропустливост на површински третирано дрво од смрча (Picea Abies Karst). Научноистражувачки проект финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за 2021/22 год. Истражувачки тим: Бахчеванџиев, К., Илиев, Б., Јакимовска Поповска, В. , Михајловски, М.	3
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
4	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B., Mihajlova, J. (2019). Screw withdrawal resistance of composite wood-based panels (Part II). International Journal - Wood, Design & Technology, Vol.8, No.1. (2019): 27-32. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29905)	4
5	Mihajlova, J., Iliev, B., Jakimovska Popovska, V. (2019). Research on the properties of light boards from ligno-cellulose materials and cement. International Journal - Wood, Design & Technology, Vol.8, No.1. (2019): 85-89. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29906)	4
6	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2020). Characteristics of commercial oriented strand boards (OSB) present on the market.	4,5

	International Journal - Wood, design & Technology, Vol.9, No.1. (2020): 8-15. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29907)	
7	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B., Nacevski, M. (2021). Dimensional stability of multiplex plywood with mainly unidirectional grain orientation. International Journal - Wood, Design & Technology, Vol.10, No.1. (2021): 91-99. http://hdl.handle.net/20.500.12188/16432	4
8	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2022). Janka hardness of plywood reinforced with fiberglass prepregs. International Journal - Wood, Design & Technology, Vol.11, No.1. (2022): 48-54. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29908)	4,5
9	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2022). Impact of resin content on compressive strength and Janka hardness of composite wood-based panels. International Journal - Wood, Design & Technology, Vol.11, No.1. (2022): 73-78. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29909)	4,5
10	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2023). In-plane compressive strength of plywood reinforced with cotton prepreg. International Journal - Wood, Design & Technology, Vol.12, No.1. (2023): 55-61. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29910)	4,5
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	
11	Jakimovska Popovska, V. Iliev, B. (2019). Bending properties of reinforced plywood with fiberglass pre-impregnated fabrics. Proceedings of the 30th International conference on wood science and technology – ICWST 2019 „Implementation of wood science in woodworking sector“ & 70 th Anniversary of Drvna industrija Journal, Zagreb, 12 th –13 th December, 2019: 77-85. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29911)	2,7
12	Jakimovska Popovska, V. Iliev, B., Mihajlova, J. (2019). Physical properties of plywood during prolonged water exposure. Proceedings of the 4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 4–7 September, 2019: 81-90. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29912)	2,4
13	Nacevski M., Iliev, B., Jakimovska Popovska, V. (2019). Variations of the hardness of Balkan beech wood (<i>Fagus moesiaca cz.</i>). Proceedings of the 4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 4–7 September, 2019: 245-249. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29913)	2,4
14	Nacevski M., Iliev, B., Jakimovska Popovska, V. (2019). Determination of the fiber saturation point of autochthonous and allochthonous wood species. Proceedings of the 4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 4–7 September, 2019: 250-254. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29914)	2,4
15	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2021). Janka hardness of plywood reinforced with pre-impregnated cotton fabrics. Proceedings of the 5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021: 7-14. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29965)	2,7
16	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2021). Water absorption and thickness swelling of reinforced plywood during prolonged water	2,7

	exposure. Proceedings of the 5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021: 24-34. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29966)	
17	Iliev, B., Jakimovska Popovska, V. , Mihajlova, J. (2021). Impact of resin content on water absorption and thickness swelling of composite wood-based panels. Proceedings of the 5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021: 35-41. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29967)	2,4
18	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2023). Bending strength and modulus of elasticity in bending of beech and black pine plywood. Proceedings of the 6 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 13-15 September, 2023: 118-124. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29968)	2,7
19	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2023). Water absorption and thickness swelling of plywood overlaid with fiberglass prepreg. Proceedings of the 14 th International Scientific Conference on Manufacturing Engineering (RIM 2023)-Development and Modernization of Manufacturing, 20 th -22 nd September, Sarajevo, BIH: 641-649. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29969)	2,7
20	Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2023). Water Resistance of Fiberglass Reinforced Plywood during Prolonged Water Exposure. Proceedings of the 32 nd International conference on wood science and technology – ICWST 2023, 7-8 December, Zagreb, Croatia: 98-105. (http://hdl.handle.net/20.500.12188/29970)	2,7
	Рецензија на научен труд	
21	Рецензија на научен труд под наслов: „Impact of the loading rate on MOR and MOE of the particleboard using a standard bending test“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 8, No. 1, 2019	0,2
22	Рецензија на научен труд под наслов: „Bio-based economy case studies at University of Sopron“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 8, No. 1, 2019	0,2
23	Рецензија на научен труд под наслов: „Properties of selected wood coatings applied on thm - densified Norway spruce (<i>Picea abies</i> K.)“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 8, No. 1, 2019	0,2
24	Рецензија на научен труд под наслов: „Examination of some strengths of dismountable corner joints in the construction of furniture made of particle boards“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 9, No. 1, 2020	0,2
25	Рецензија на научен труд под наслов: „Comparative characteristics of exploitation properties of MDF manufactured with participation of non-wood lignocellulosic raw materials“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 9, No. 1, 2020	0,2
26	Рецензија на научен труд под наслов: „Macedonian wood industry in pandemic conditions“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 10, No. 1, 2021	0,2
27	Рецензија на научен труд под наслов: „Analysis of wood removals and consumption in north macedonia in the period 2015-2020“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 10, No. 1, 2021	0,2

28	Рецензија на научен труд под наслов: „Business ethic and ethical behavior of the workplace“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 11, No. 1, 2022	0,2
29	Рецензија на научен труд под наслов: „Light as a building material – superimposed visualization“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 11, No. 1, 2022	0,2
30	Рецензија на научен труд под наслов: „Procedure of optimizing solid oak wood (<i>Quercus robur</i> L.) bending process in furniture manufacture“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 12, No. 1, 2023	0,2
31	Рецензија на научен труд под наслов: „Assessing sear strain distribution in wood under impact using digital image correlation method“ за публикување во списанието International Journal - Wood, Design & Technology, Vol. 12, No. 1, 2023	0,2
	Учество на научен/стручен собир со реферат - усна презентација	
32	4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, 4–7 September 2019, Ohrid, Republic of Macedonia Jakimovska Popovska, V. Iliev, B., Mihajlova, J. (2019). Physical properties of plywood during prolonged water exposure. Proceedings of the 4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 4–7 September, 2019: 81-90	1
33	30 th International conference on wood science and technology – ICWST 2019 „Implementation of wood science in woodworking sector“ & 70 th Anniversary of Drvna industrija Journal, Zagreb, 12 th –13 th December, 2019 Jakimovska Popovska, V. Iliev, B. (2019). Bending properties of reinforced plywood with fiberglass pre-impregnated fabrics. Proceedings of the 30 th International conference on wood science and technology – ICWST 2019 „Implementation of wood science in woodworking sector“ & 70 th Anniversary of Drvna industrija Journal, Zagreb, 12 th –13 th December, 2019: 77-85.	1
34	5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021, R. of N. Macedonia Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2021). Water absorption and thickness swelling of reinforced plywood during prolonged water exposure. Proceedings of the 5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021: 24-34.	1
35	The First MASA materials Science Conference. Macedonian Academy of Sciences and Arts (MASA), May 25-27, 2023, Skopje, R. of N. Macedonia Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2023). Research on structural wood-based panels. Book of abstracts.	1
36	14 th International Scientific Conference on Manufacturing Engineering (RIM 2023)-Development and Modernization of Manufacturing, 20 th –22 nd September, Sarajevo, BIH Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2023). Water absorption and thickness swelling of plywood overlaid with fiberglass prepreg.	1
	Учество на научен стручен собир со реферат - постер презентација	
37	4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, 4–7 September, 2019, Ohrid, Republic of Macedonia Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2019). Characteristics of commercial oriented strand boards (OSB) present on the market.	0,5

	Proceedings of the 4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 4–7 September, 2019: 237-244.	
38	4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, 4–7 September, 2019, Ohrid, Republic of Macedonia Nacevski M., Iliev, B., Jakimovska Popovska, V. (2019). Variations of the hardness of Balkan beech wood (<i>Fagus moesiaca cz.</i>). Proceedings of the 4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 4–7 September, 2019: 245-249.	0,5
39	4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, 4–7 September, 2019, Ohrid, Republic of Macedonia Nacevski M., Iliev, B., Jakimovska Popovska, V. (2019). Determination of the fiber saturation point of autochthonous and allochthonous wood species. Proceedings of the 4 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 4–7 September, 2019: 250-254.	0,5
40	5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021, R. of N. Macedonia Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2021). Janka hardness of plywood reinforced with pre-impregnated cotton fabrics. Proceedings of the 5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021: 7-14.	0,5
41	5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021, R. of N. Macedonia Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B., Nacevski, M. (2021). Dimensional stability of multiplex plywood with mainly unidirectional grain orientation. Proceedings of the 5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021: 15-23.	0,5
42	5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021, R. of N. Macedonia Iliev, B., Jakimovska Popovska, V. , Mihajlova, J. (2021). Impact of resin content on water absorption and thickness swelling of composite wood-based panels. Proceedings of the 5 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 14-17 September, 2021: 35-41.	0,5
43	6 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 13-15 September, 2023, R. of N. Macedonia Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2023) . In-plane compressive strength of plywood reinforced with cotton prepreg. Proceedings of the 6 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 13-15 September, 2023: 111-117.	0,5
44	6 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 13-15 September, 2023, R. of N. Macedonia Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2023). Bending strength and modulus of elasticity in bending of beech and black pine plywood. Proceedings of the 6 th International scientific conference „Wood technology & product design“, Ohrid, 13-15 September, 2023: 118-124.	0,5
45	32 nd International conference on wood science and technology – ICWST 2023, 7-8 December, Zagreb, Croatia. Jakimovska Popovska, V. , Iliev, B. (2023). Water Resistance of Fiberglass Reinforced Plywood during Prolonged Water Exposure. Proceedings of the 32 nd International conference on wood science and technology – ICWST 2023, 7-8 December, Zagreb, Croatia: 98-105.	0,5
	Апстракт објавен во зборник на конференција (меѓународна)	

46	The First MASA materials Science Conference. Macedonian Academy of Sciences and Arts (MASA), May 25 - 27, 2023, Skopje, R. of N. Macedonia Jakimovska Popovska, V., Iliev, B. (2023). Research on structural wood-based panels. Book of abstracts.	1
	Вкупно	80,5

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
Дејности од поширок интерес		
1	Продекан за настава во мандатен период 2021 – 2024 (Одлука бр. 0202-456/2-XI-3 од 6.12.2021 год.)	4
2	Продекан за настава во мандатен период 2023 – 2026 (Одлука бр. 02-177/2-IV-8 од 4.4.2023)	4
3	Раководител на Центарот за кариера на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, за мандатен период 2019 – 2021 (Одлука бр. 02-377/1 од 18.11.2019 год.)	3
4	Член на Рецензентска комисија за избор на соработник во соработничко звање – асистент (Одлука бр. 0202-356/2-XI-4-6 од 10.12.2020 год.)	0,2
5	Раководител на Наставно-научен колегиум на втор циклус студии (Одлука бр. 08-465/3 од 6.12.2021 год.)	2
6	Член на програмски одбор на меѓународната научна конференција „Wood technology & product design“, 2021 год., Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер – Скопје	1
7	Член на програмски одбор на меѓународната научна конференција „Wood technology & product design“, 2023 год., Факултет за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (Одлука бр. 0202-484/2-IX-6-2 од 16.11.2022 год.)	1
8	Член на работна група на УКИМ за определување на третото ниво (областите) од меѓународната Фраскатијева класификација	0,5
9	Член на Комисија за спроведување на уписите во прва година на прв циклус студии на Факултетот за учебната 2019/20 год. (Одлука бр. 0202-225/2-VI-2 од 24.6.2019 год.)	0,5
10	Член на Комисија за спроведување на уписите во прва година на прв циклус на студии на Факултетот за учебната 2021/22 год. (Одлука бр. 0202-179/2-V-3 од 5.5.2021 год.)	0,5
11	Претседател на Комисија за спроведување на уписите во прва година на прв циклус студии на Факултетот за учебната 2022/23 год. (Одлука бр. 0202-273/2-V-3 од 31.5.2022 год.)	0,5
12	Претседател на Комисија за спроведување на уписите во прва година на прв циклус студии на Факултетот за учебната 2023/24 год. (Одлука бр. 0202-230/2-V-2 од 9.5.2023 год.)	0,5
13	Претседател на Комисија за спроведување на уписите на втор циклус на студии на Факултетот за учебната 2021/22 год. (Одлука бр. 0202-75/2-II-9 од 14.2.2022 год.)	0,5
14	Член на Комисија за спроведување на постапка за селекција на кандидатите за студентите чие родителско право го врши еден родител во учебната 2021/2022 год. за плаќање половина од износот на уписнината за прв циклус студии (Одлука бр. 02-356/1 од 22.9.2021 год.)	0,5
15	Претседател на Комисија за спроведување на постапка за селекција на кандидатите за студентите чие родителско право го врши еден	0,5

	родител во учебната 2022/2023 год. за плаќање половина од износот на уписнината за прв циклус студии (Одлука бр. 0202-403/2-VII-10 од 30.9.2022 год.)	
16	Претседател на Комисија за спроведување на постапка за селекција на кандидатите за студентите чие родителско право го врши еден родител во учебната 2023/2024 год. за плаќање половина од износот на уписнината за прв циклус студии (Одлука бр. 02-344/2-VIII-9 од 18.9.2023 год.)	0,5
17	Член на Изборна комисија за спроведување на избори за претседател и членови на Факултетското студентско собрание за 2022 година (Одлука бр. 16-29/1 од 18.01.2022)	0,5
18	Член на Изборна комисија за спроведување на избори за претседател и членови на Факултетското студентско собрание за 2024 година (Одлука бр. 16-461/1 од 10.11.2023)	0,5
19	Член на Комисија за самоевалуација на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (Одлука бр. 02-230/2-V-8 од 9.5.2023 год.)	0,5
20	Претседател на Комисија за реакредитација на студиската програма Дизајн на мебел и ентериер на прв циклус студии (Одлука бр. 0202-42/2-I-4 од 31.1.2022 год.)	0,5
21	Претседател на Комисијата за реакредитација на студиската програма Инженерство на мебел и дрво на прв циклус студии (Одлука бр. 0202-42/2-I-4 од 31.1.2022 год.)	0,5
22	Претседател на Комисија за еквиваленција за прв и втор циклус студии (Одлука бр. 0202-496/2-XII-7 од 29.12.2021 год.)	0,5
23	Одговорно лице за евиденција за реализација на активностите од Правилата за подобрување на видливоста на УКИМ (Одлука бр. 0201-111/2-III-3 од 5.3.2021 год.)	0,5
24	Член на Комисија за спорведување постапка за избор на Комисија за самоевалуација на Факултетот (Одлука бр. 0202-456/2-XI-4 од 6.12.2021 год.)	0,5
25	Член на Комисија за спорведување постапка за избор на декан за мандатниот период 2021 – 2024 год. (Одлука бр. 0202-179/2-V-2 од 5.5.2021 год.)	0,5
26	Член на Комисија за спорведување постапка за избор на декан за мандатниот период 2023 – 2026 год. (Одлука бр. 02-48/2-I-10 од 30.1.2023 год.)	0,5
27	Претседател на Комисија за дисциплинска одговорност на студентите на Факултетот (Одлука бр. 0202-531/2-X-6 од 20.12.2022 год.)	0,5
28	Претседател на Комисија за спроведување постапка за избор на двајца претставници од редот на професорите за членови на Универзитетскиот сенат за мандатниот период 2023-2026 год. (Одлука бр. 02-230/2-V-10 од 9.5.2023 год.)	0,5
29	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за адаптивно и превентивно одржување на програм за финансво и материјално работење (интегрирано софтверско решение) (Одлука бр. 0507-331/3 од 15.11.2019 год.)	0,5
30	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка и замена на миксер за вода во опрема за тестирање на прозорци и фасади (Одлука бр. 0507-345/1 од 4.11.2019 год.)	0,5
31	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – гориво (Одлука бр. 0507-414/1 од 10.12.2019 год.)	0,5

32	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за одржување на Факултетот (Одлука бр. 0507-415/1 од 10.12.2019 год.)	0,5
33	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка на канцелариски материјал (Одлука бр. 0507-96/1 од 13.2.2020 год.)	0,5
34	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за фотокопирање (Одлука бр. 0507-97/1 од 13.2.2020 год.)	0,5
35	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка на хартија за печатење (Одлука бр. 0507-98/1 од 13.2.2020 год.)	0,5
36	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на рент а кар услуги (Одлука бр. 0507-99/1 од 14.2.2020 год.)	0,5
37	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – средства за хигиена (Одлука бр. 0507-100/1 од 14.2.2020 год.)	0,5
38	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка на безалкохолни и алкохолни пијалаци, вода и други прехранбени производи (Одлука бр. 0507-271/1 од 14.9.2020 год.)	0,5
39	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги од авторска агенција (Одлука бр. 0507-272/1 од 14.9.2020 год.)	0,5
40	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка на тонери (Одлука бр. 0507-273/1 од 14.9.2020 год.)	0,5
41	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за адаптивно и превентивно одржување на програми и датабаза за материјално и финансво работење по буџетски стандарди на постоечка програмска и датабаза инсталација (софтвер КЕИСЕРП) (Одлука бр. 0507-85/1 од 15.02.2021 год.)	0,5
42	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за фотокопирање на материјали (Одлука бр. 0507-180/1 од 28.4.2021 год.)	0,5
43	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка на канцелариски материјал (Одлука бр. 0507-181/1 од 28.4.2021 год.)	0,5
44	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка на хартија за печатење (Одлука бр. 0507-182/1 од 28.4.2021 год.)	0,5
45	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги-програм за дигитално прибирање податоци од уред за испитувања на механички својства на дрвото (Одлука бр. 0507-185/1 од 6.5.2021 год.)	0,5
46	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги од мобилна телефонија и фиксна телефонија со интернет (Одлука бр. 0507-206/1 од 26.5.2021 год.)	0,5
47	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на рент а кар услуги (Одлука бр. 0507-235/1 од 07.06.2021 год.)	0,5

48	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки-средства за хигиена (Одлука бр. 0507-244/1 од 11.6.2021 год.)	0,5
49	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за печатење на материјали (Одлука бр. 0507-314/1 од 16.8.2021 год.)	0,5
50	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на систем за складирање на податоци во ЛТМ (Одлука бр. 0507-342/1 од 9.9.2021 год.)	0,5
51	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка на безалкохолни и алкохолни пијалаци, вода и други прехранбени производи (Одлука бр. 0507-386/1 од 14.10.2021 год.)	0,5
52	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка на тонери (Одлука бр. 0507-387/1 од 14.10.2021 год.)	0,5
53	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на софтвер за термичка калкулација на прозорци и фасади и софтвер за калкулација на соларна радијација и температури на стакла со топлинска заштита (Одлука бр. 0507-450/1 од 26.11.2021 год.)	0,5
54	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за калибрација и сервис на опрема во Лабораторија за тестирање на мебел (Одлука бр. 0507-76/1 од 7.2.2022 год.)	0,5
55	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на УСБ мемориски картички (Одлука бр. 0507-77/1 од 7.2.2022 год.)	0,5
56	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за адаптивно и превентивно одржување на програми и датабаза за материјално и финансво работење по буџетски стандарди на постоечка програмска и датабаза инсталација (софтвер КЕИСЕРП) (Одлука бр. 0507-92/1 од 14.2.2022 год.)	0,5
57	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – информатичка опрема (Одлука бр. 0507-313/1 од 30.6.2022 год.)	0,5
58	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на контролна единица на уред за тестирање (Одлука бр. 0507-314/1 од 30.6.2022 год.)	0,5
59	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за фотокопирање на материјали (Одлука бр. 0507-436/1 од 3.10.2022 год.)	0,5
60	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки-средства за хигиена (Одлука бр. 0507-437/1 од 03.10.2022 год.)	0,5
61	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки-набавка на канцелариски материјал (Одлука бр. 0507-438/1 од 3.10.2022 год.)	0,5
62	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на компјутери, печатари и проектори (Одлука бр. 0507-471/1 од 4.11.2022 год.)	0,5
63	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на санациони работи на рамна кровна армиранобетонска плоча (Одлука бр. 0507-475/1 од 8.11.2022 год.)	0,5

64	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка на безалкохолни и алкохолни пијалаци, вода и други прехранбени производи (Одлука бр. 0507-513/1 од 7.12.2022 год.)	0,5
65	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – набавка на тонери (Одлука бр. 0507-514/1 од 7.12.2022 год.)	0,5
66	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на рент а кар услуги (Одлука бр. 0507-515/1 од 22.12.2022 год.)	0,5
67	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – информатичка опрема (Одлука бр. 05-178/1 од 30.3.2023 год.)	0,5
68	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на стоки – хартија за печатење (Одлука бр. 05-179/1 од 30.3.2023 год.)	0,5
69	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за печатење на материјали и промотивен материјал (Одлука бр. 05-235/1 од 4.5.2023 год.)	0,5
70	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги од мобилна телефонија и фиксна телефонија со интернет (Одлука бр. 05-244/1 од 11.5.2023 год.)	0,5
71	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за сервисирање на клима-уреди (Одлука бр. 05-245/1 од 11.5.2023 год.)	0,5
72	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за селење на универзална машина за тестирање-Zwick Roell 250 N (Одлука бр. 05-265/1 од 6.6.2023 год.)	0,5
73	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за калибрација на универзална машина за тестирање-Zwick Roell 250 N (Одлука бр. 05-272/1 од 12.6.2023 год.)	0,5
74	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за адаптивно и превентивно одржување на програми и датабаза за материјално и финансво работење по буџетски стандарди на постоечка програмска и датабаза инсталација (софтвер КЕИСЕРП) (Одлука бр. 05-133/1 од 9.3.2023 год.)	0,5
75	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за адаптивно и превентивно одржување на програми и датабаза за материјално и финансво работење по буџетски стандарди на постоечка програмска и датабаза инсталација (софтвер КЕИСЕРП) (Одлука бр. 05-124/1 од 5.3.2024 год.)	0,5
76	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на услуги за фотокопирање на материјали за 2 години (Одлука бр. 05-182/1 од 3.4.2024 год.)	0,5
77	Претседател на Комисијата за спроведување на постапка за јавна набавка на информатичка опрема (Одлука бр. 05-186/1 од 8.4.2024 год.)	0,5
Вкупно		50,2

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	157,3
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	80,5
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	50,2
Вкупно	288

Членови на Комисијата

Проф. д-р Борче Илиев, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, с.р.

Проф. д-р Јосиф Димески, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје (во пензија), с.р.

Проф. д-р Митко Нацевски, редовен професор на Факултетот за дизајн и технологии на мебел и ентериер во Скопје, с.р.

Прилог бр. 5

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА
ФАКУЛТЕТ ЗА ДИЗАЈН И ТЕХНОЛОГИИ НА МЕБЕЛ И ЕНТЕРИЕР ВО СКОПЈЕ
3. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ**

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	М-р Ана-Марија Стаменкоска	„Влијание на диспозициите на бичење врз квантитативно искористување на пиланските трупци од ела/смрча (<i>Abies alba</i> Mill/ <i>Picea abies</i> L.)“	„Influence of the sawing methods on the quantitative yield of fir/spruce sawlogs (<i>Abies alba</i> Mill/ <i>Picea abies</i> L.)“	Проф. д-р Бранко Рабаџиски	10.5.2024 год. 02-213/2-IV-2

Прилог бр. 3

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ОПТИМАЛНИ УПРАВУВАЧИ И ОПСЕРВЕРИ“
ОД АВТОРКИТЕ ВЕСНА ОЈЛЕСКА ЛАТКОСКА И ТАТЈАНА КОЛЕМИШЕВСКА
ГУГУЛОВСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет од 17.4.2024, бр. 02-690/33, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот **Оптимални управувачи и опсервери** од авторките **Весна Ојлеска Латкоска и Татјана Колемишевска Гугуловска**, наменет за студентите на Факултетот за електротехника и информациски технологии, за предметот **Оптимални управувачи и опсервери**, избрани се: вонр. проф. д-р Горјан Наџински и доц. д-р Душко Ставров.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. ОПШТ ДЕЛ

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Оптимални управувачи и опсервери
Назив на предметната програма:	Електротехника и информациски технологии
Назив на студиската програма:	Компјутерско системско инженерство, автоматика и роботика
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	Оптимални управувачи и опсервери (2+2+1)
Предметот Оптимални управувачи и опсервери на Факултетот за електротехника и информациски технологии е изборен предмет со фонд на часови 2+2+1, број на ЕКТС-кредити – 6 и се слуша во VIII семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 259 нумерирани страници (формат В5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 6 глави и содржи: предговор, користена литература, 85 слики и 20 примери.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Вонр. проф. д-р Горјан Наџински, с.р.
Доц. д-р Душко Ставров, с.р.

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ВОНР. ПРОФ. Д-Р ГОРЈАН НАЦИНСКИ

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Учебникот „Оптимални управувачи и опсервери“, од авторките Весна Ојлеска Латкоска и Татјана Колемишевска Гугуловска, содржи 6 глави, кои вклучуваат формули, слики, блок дијаграми, графикони и користена литература.</p> <p>Во првата глава, авторките ги поставуваат основите, дефинирајќи ги поимите за системи на управување, за естимација и за оптимизација. Во втората глава, детално се изложени основите на линеарната теорија на системи, опфаќајќи ги различните типови модели на системи, како и начините на премин помеѓу нив, и давајќи посебен осврт на моделите во просторот на состојби кај линеарните системи од кои произлегуваат и аспектите на управливост, набљудливост и стабилност, кои оваа глава, исто така, прецизно ги дефинира. Врз основа на ова, третата глава веќе презентира како се дизајнираат линеарни управувачи со повратна врска во просторот на состојби, и за системи со еден влез и излез, и за повеќевеличински системи. Во четвртата глава, авторките го дефинираат проблемот на оптимално управување, каде што откако ги поставуваат теориските и математичките основи, се задржуваат во детали на проблемите на оптимален линеарен регулатор и на оптимален линеарен сервомеханизам. Петтата глава се надоврзува на ова бидејќи презентира оптимална линеарна реконструкција на состојба преку користење на опсервери, при што детално се опишани и изведени концептите за опсервери од полн и редуциран ред и кај системи со еден влез и излез и кај повеќевеличински системи. Особено внимание е посветено на проектирањето на оптимални опсервери во присуство на шум. Конечно, шестата глава се однесува на дизајн на затворени системи на управување со користење на опсервери на состојба, каде што се користат сите претходно изложени концепти за да се заокружи една целина која опфаќа формулирање на управувачки закон во просторот на состојби за линеарни стационарни системи кои побаруваат опсервери за естимација на состојбите. На крајот од учебникот е даден и преглед на користената литературата, при што секој наведен наслов е соодветно повеќепати референциран во самиот текст.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Предметот Оптимални управувачи и опсервери, за кој е наменет овој учебник, се слуша во осмиот семестар на студиската програма Компјутерско системско инженерство, автоматика и роботика на Факултетот за електротехника и информациски технологии при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Согласно со акредитацијата на оваа студиска програма на првиот циклус студии, учебникот целосно и успешно ги покрива темите дефинирани во предметната програма. Со овој учебник, студентите ги добиваат потребните знаења од областа на оптимално управување на системите и на анализа и проектирање на состојбени управувачи и опсервери.</p>

Предлози за потребни корекции:	Забелешките на текстот, воочените технички грешки, предлозите во однос на воведената терминологија, како и останатите предлози за подобрување на квалитетот на ракописот им се доставени на авторките.
Оцена на ракописот:	Учебникот е добро и рационално структуриран, стилот на пишување е јасен и пристапен за студентите за кои учебникот е наменет, а теоријата е изложена на крајно разбирлив и студиозен начин, што го олеснува нејзиното восприемање и разбирање. Сите теореми во учебникот се недвосмислено докажани, а сите равенки и математички модели се изведени постепено и објаснети детално, при што се поткрепени и со соодветно одбрани ефективни примери, слики и симулации кои ја олеснуваат и визуелната поткрепа на материјалот. Затоа сметам дека ракописот ги задоволува високите критериуми за квалитетен универзитетски учебник од оваа област.
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Учебникот „Оптимални управувачи и опсервери“ е произлезен како резултат на долгогодишната работа на авторките во ова поле и по сите основи ги задоволува и исполнува сите критериуми како универзитетски учебник. Како таков, овој учебник ќе биде корисен за студентите кои го слушаат соодветниот предмет, но и за сите останати студенти на ФЕИТ или на другите технички факултети или универзитети во државата кои изучуваат или се интересираат за проблеми од оптимално управување и естимација во областа на автоматското управување. Од тие причини, со големо задоволство го предлагам овој учебник за објавување.

Врз основа на изнесеното, со задоволство го поддржувам овој ракопис и чест ми е да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Оптимални управувачи и опсервери, примарно наменет за студентите на Факултетот за електротехника и информациски технологии при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во Скопје, 9.5.2024 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Вонр. проф. д-р Горјан Наџински, с.р.

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ДОЦ. Д-Р ДУШКО СТАВРОВ

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Учебникот „Оптимални управувачи и опсервери“, од авторките Весна Ојлеска Латкоска и Тајјана Колемишевска Гугуловска, содржи 6 глави, кои вклучуваат формули, слики и блок дијаграми.</p> <p>Во Глава 1, авторките ги поставуваат основите, дефинирајќи ги неопходните поими поврзани со ситемите на управување. Во Глава 2 се изложени основите на линеарната теорија на системи, со осврт на повеќевеличинските системи, и аспектите на управливост, набљудливост и стабилност, кај различните репрезентации на ситемите во просторот на состојби. Откако претходно се поставени основите, во Глава 3 е изложен процесот на дизајн на линеарен управувачки закон во повратна врска по состојби со сите негови поединости, како кај системи со еден влез и еден излез, така и кај системи со повеќе влезови и повеќе излези. Во Глава 4, авторките го дефинираат проблемот на оптимално управување, и во детали ги анализираат и аналитички ги решаваат проблемите на оптимален линеарен регулатор и оптимален линеарен сервомеханизам. Конечно, во Глава 5 е дефиниран и анализиран како проблемот на реконструкција на состојбените променливи со опсервер од полн и редуциран ред, така и проблемот на оптимална реконструкција на состојбените променливи, додека Глава 6 се однесува на дизајн на управувачи по состојба кои користат проценка за состојбените променливи добиена од опсервер на состојба. На крајот од учебникот е даден преглед на користената литературата.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Учебникот е наменет за предметот Оптимални управувачи и опсервери, кој е дел од наставната програма на насоката Компјутерско системско инженерство, автоматика и роботика, во осмиот семестар, на Факултетот за електротехника и информациски технологии при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Учебникот темелно ги разработува сите теми наведени во наставната програма, и со тоа на студентите им обезбедува суштински и сеопфатен материјал за анализата и синтезата на линеарните временски инваријантни системи во просторот на состојбите.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>Забелешките и предлозите за унапредување на текстот им се доставени на авторките.</p>
<p>Оцена на ракописот:</p>	<p>Учебникот е соодветно структуриран и е напишан со јасен и лесно восприемилив стил на пишување, што неминовно ќе им овозможи на студентите да го следат материјалот без тешкотија. Теоријата е</p>

	изложена на темелен, концизен и јасен начин. Притоа, сите теореми се ригорозно докажани, а математичките равенки и модели се изведени систематично чекор по чекор, поткрепени со релевантни примери, илустрации и симулации. Според ова, недвосмислено сметам дека ракописот ги исполнува сите стандарди за висококвалитетен универзитетски учебник.
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Учебникот „Оптимални управувачи и опсервери“, кој е предмет на рецензија, е со висок квалитет и ги исполнува сите критериуми за да се користи како учебник на Факултетот за електротехника и информациски технологии, каде што се изучува предметот за кој е наменет овој учебник. Учебникот ќе биде од значење како за студентите кои студираат на Факултетот за електротехника и информациски технологии, така и за студентите кои студираат на други технички факултети, но и за инженерите кои работат во областа на линеарните динамички системи, оптималното управување и естимација. Поради тоа, ми претставува особено задоволство да му предложам на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии, ракописот „Оптимални управувачи и опсервери“ да го одобри за издавање како учебник.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Оптимални управувачи и опсервери, примарно наменет за студентите на Факултетот за електротехника и информациски технологии при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во Скопје, 9.5.2024 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Доц. д-р Душко Ставров, с.р.

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски труд

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Дарко Тишовски	Влијанието на субвенционирањето во земјоделството врз руралниот развој во Југоисточниот регион	The Impact of Subsidies in Agriculture on the Rural Development in the Southeast Region	Проф. д-р Емељ Туна	Бр. 02-332/7 29.4.2024 година

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ - СКОПЈЕ**

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

	Име и презиме на студентот	Магистерска програма/Наслов на тема за магистерски труд	Ментор	Датум и број на Одлука на ННУС
1.	Карајанова Виолета	„Истражување и анализа на општествената прифатност на балетската уметност кај младите “ “Research and analysis of the social acceptance of ballet as an art form amongst the new generations”	Проф. д-р Соња Здравкова - Цепароска	02-310/3 18.4.2024
2.	Сила Хајрула	Џ. Росини: „Стабат Матер“ Пишан труд: „Интерпретативните специфики на композицијата „Стабат матер“ од Џоакино Росини“ “The formal analysis of the Stabat Mater composition by Gioachino Rossini”	Проф. м-р Сапо Татарчевски	02-311/1 18.4.2024
3.	Пужик Мила	В. А. Моцарт: Концерт за флејга и оркестар KV314 (D-dur) - Allegro aperto - Andante ma non troppo - Allegro А. Бородин: Симфонија бр.3 (a-moll) - Moderato assai - Scherzo. Vivo- Trio Moderato А. Маркез: Danzón No.2 Пишан труд: „Интерпретативниот пристап на диригентот при изведување дела од ерата на класицизмот, романтизмот и музиката на XX век согледан преку избрани композиции од Моцарт, Бородин и Маркез“ “The interpretive approach of conductor in performing works from Classical, Romantic and 20 th century music eras seen through selected compositions by Mozart, Borodin and Marquez”	Проф. м-р Сапо Татарчевски	02-311/2 18.4.2024
4.	Хидри Бурим	К. Џенкинс: Вооружениот човек – Миса за мир Пишан труд: „Анализа на композицијата „Вооружениот човек – Миса за мир“ од Карл Џенкинс“ “Composition Analysis of The Armed Man - A Mass for Peace by Karl Jenkins”	Проф. м-р Сапо Татарчевски	02-311/3 18.4.2024
5.	Таири Арбер	Ј. Брамс: Соната бр.3 оп.108 во d-mol Ј.С. Бах: Соната бр.1 за соло виолина Фуга и Сицилијана А. Дворжак: Словенски Танци оп.46 бр.2 и бр.8 А. Дворжак: Романски Пиеси оп.75 бр.2 Л.В. Бетовен: Концерт за виолина и оркестар во D-Dur Пишан труд: „Композитори - Виолинисти во класичната музика“ "Composers - Violin Players in classical music"	Проф. м-р Владимир Костов	02-312/1 18.4.2024
6.	Гаштаровска Ана	М. П. Мусоргски: “Слики од изложбата” Ј. Брамс: Оп. 118 Л. В. Бетовен: Концерт за пијано и оркестар бр. 3, с – moll Пишан труд:	Проф. д-р Ана Гацева	02-312/2 18.4.2024

		<p>“Технички и интерпретациски особености на првиот став од концертот бр. 3 за пијано и оркестар од Лудвиг ван Бетовен”</p> <p>“Technical and interpretation elements in the first movement of Piano concerto no. 3 by Ludwig van Beethoven”</p>		
7.	Костурски Јани	<p>Mark Murphy: Farmers market (Miles Davis) John Hendrix Four: Four Sara Vaughn: Lullaby of Portland Mark Murphy: Along came Betty Kevin Mahogany: Yardbird suite Duke Ellington: Mood indigo Ella Fitzgerald: It don't mean a thing if it ain't got that swing A.C. Jobim: No more blues Johnny Hartman: They say it's wonderful Kurt Elling: Resolution</p> <p>Пишан труд: „Гласот како инструмент во Џезот – карактеристиките на џез вокалот и стилови на вокална импровизација“ “Title of written work: The voice as an instrument in Jazz – the characteristics of jazz vocals and styles of vocal improvisation”</p>	Вонр. проф. д-р Андријана Јаневска	02-312/3 18.4.2024
8.	Боројевиќ Ленка	<p>Р. Шуман: Концерт за пијано и оркестар Л. В. Бетовен: Соната “Les Adieux“ op.81a Ф. Лист: “Un Sospiro“ Ф. Шопен: Импромпти 1, 2, 3 Ф. Шопен: Балада бр.3 Ас дур</p>	Проф. д-р Марија Ѓошевска	02-310/2 18.4.2024

Изготвил:
А. Поповиќ Славковиќ

Декан
Проф. м-р Дарија Андовска

Прилој

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТОТ
ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ
НАСОКА: СПОРТСКИ ТУРИЗАМ**

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Перица Трлевски	Аниматорот како дел од современата туристичка понуда	The animator as part of the modern tourist offer	Проф. д-р Горан Никовски	26.04.2024 Бр. 0201-581/10
2	Дарко Костовски	Младински спортски кампови и турнири како основ за развој на спортскиот туризам	Youth sports camps and tournaments as a basis for the development of sports tourism	Проф. д-р Небојша Марковски	26.04.2024 Бр. 0201-581/11

ОДГОВОРЕН ПРОФЕСОР: ПРОФ. Д-Р ГОРАН НИКОВСКИ

Прилог бр. 5

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТОТ
ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ**

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Иван Малцев	Разлики во некои моторички, специфично -моторички способности и нивниот степен на знаење кај каратисти адолесценти од различна хронолошка возраст	Differences in some motor, specific-motor abilities and their level of knowledge among adolescent karate fighters of different chronological ages	Проф.д-р Жарко Костовски	19.03.2024 година Бр.0201-391/9
2.	Рубинчо Ристески	Физичката активност на учениците од основните и средните училишта во Прилеп	The physical activity of students from primary and secondary schools in Prilep	Проф.д-р Горан Никовски	26.04.2024 година Бр.0201-581/8
3.	Билјана Блажевска	Разлики во телесниот состав меѓу учениците од женски и машки пол од основните училишта во Р.Македонија	Differences in body composition between female and male students from elementary schools in the Republic of Macedonia	Проф.д-р Борче Даскаловски	26.04.2024 година Бр. 0201-581/12
4.	Мартин Христов	Постурален статус на рбетен столб во сагитална рамнина и разлики во моторичкиот простор кај деца во јувенилна и адолесцентна фаза	Postural status of the spine in the sagittal plane and differences in the motor space in children in the juvenile and adolescent stages	Проф.д-р Вујица Живковиќ	26.04.2024 година Бр.0201-681/14
5.	Анџело Симиќ	Компаративна анализа помеѓу Античките Олимписки игри и Модерните Олимписки игри	Comparative analysis between Ancients Olympic Games and the Modern Olympic Games	Проф.д-р Душко Иванов	26.04.2024 година Бр. 0201-581/9

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) МЕНАЏМЕНТ ВО АГРАРОТ НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски институт – Скопје, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 28.3.2024 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) менаџмент во аграрот, и врз основа на Одлуката на Научниот совет, бр. 02-453/1, донесена на 23.4.2024 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Еленица Софијанова, редовен професор на Економскиот факултет во Штип, д-р Драги Димитриевски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки во Скопје и д-р Васил Поповски, редовен професор на Економскиот институт во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) менаџмент во аграрот, во предвидениот рок се пријави д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска е родена на 16.7.1979 година во Скопје. Средно образование завршила во гимназијата „Раде Јовчевски-Корчагин“ во Скопје, а со високо образование се стекнала на Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на којшто дипломирала во 2003 година.

Во учебната 2007/2008 година се запишала на постдипломските студии на Економскиот институт во Скопје, насока: агробизнис. Студиите ги завршила во мај 2010 година со одбрана на магистерскиот труд на тема: „Инструментите на маркетинг миксот во функција на органското производство“ и се стекнала со звањето магистер на економски науки од областа на агробизнисот.

Докторската дисертација на тема: „Можности и перспективи за примена на целосното управување со квалитет во здруженијата на производители на органски производи во Република Македонија“ ја одбрала на Економскиот институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на 11.4.2014 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Татјана Петковска, проф. д-р Наташа Данилоска, проф. д-р Ѓорѓи Ѓорѓевски, проф. д-р Васил Поповски и проф. д-р Снежана Костадиноска-Милошеска. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на економски науки.

Д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска е вработена во Економскиот институт во Скопје од јуни 2007 година, како помлад асистент истражувач од областа на агробизнисот. Со усогласувањето на систематизацијата на Економскиот институт во 2010 година, со класификацијата на научноистражувачките подрачја, полиња и области според меѓународната Фраскатијева класификација, звањето е преименувано во асистент истражувач во наставно-истражувачкото подрачје општествени науки, поле: организациски науки и управување (менаџмент) и област: менаџмент во аграрот. Во 2010 година е избрана во соработничко звање – асистент истражувач во истата област (Одлука бр. 02-1928/1 од 26.10.2010 година), а во 2013 година е реизбрана во истото звање со Одлука бр. 02-1727/1 од 17.9.2013 година.

Звањето научен соработник од областа менаџмент во аграрот го стекнува со Одлука бр. 02-1176/2 од 31.10.2014 година на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на 110. седница одржана на 28.10.2014 година.

Во сегашното звање вонреден професор е избрана во 2019 година, со Одлука на Научниот совет на Економскиот институт, на 31. седница одржана на 26.9.2019 година (Одлука бр. 02-1207/1 од 30.9.2019 година), по објава на Билтен бр. 1198 од 1.9.2019 година.

Од вработувањето до денес, активно е вклучена во реализацијата на научноистражувачката програма на Економскиот институт (изработка на научноистражувачки и

апликативни проекти, студии и економски анализи), а учествувала и на повеќе научни собири, семинари и конференции, во земјата и во странство. Автор е на бројни трудови објавени во научно-стручни списанија со меѓународен уредувачки одбор, како и во списанија индексирани во меѓународната база EBSCO.

Од странските јазици, солидно ги познава англискиот и францускиот јазик и активно се служи со софтверските пакети на MS Office.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 993 од 1.10.2010 година (за избор во асистент истражувач), бр. 1060 од 2.9.2013 година (повторен избор во асистент истражувач), бр. 1071 од 17.2.2014 година (рецензија на докторска дисертација), бр. 1084 од 15.9.2014 година (за избор во научен соработник) и бр. 1198 од 1.9.2019 година (за избор во вонреден професор), како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Од последниот избор до денес, д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска остварила наставата на втор циклус студии на Економскиот институт во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, со предавања и вежби на предметите: Зелена економија, Зелена логистика, Економка на аграр, Агромаркетинг, Агротуризам, Започнување нов претприемачки потфат, Квалитет и стандардизација и Микрофинансирање во земјоделството. На третиот циклус студии, на програмата Организациски науки и управување (менаџмент), остварува предавања и вежби на предметите: Менаџмент на мал бизнис и Бизнис-менаџмент.

Како предметен наставник подготвува нови силабуси за акредитација на студиските програми на втор циклус студии на Економскиот институт во Скопје, и тоа на предметите: Корпоративни стратегии на цени, Менаџмент на човечки ресурси во аграрот и Логистика точно навреме и за вториот циклус студии на Институтот за сточарство при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на предметите Претприемаштво и бизниси во сточарството (студиска програма: Зоотехника) и Интернационализација на агропретпријатија (на студиската програма Зоотехника и агроменаџмент на третиот циклус студии).

За студентите на втор циклус студии на Економскиот институт во Скопје има подготвено 4 (четири) интерни скрипти за предметите Зелена економија, Менаџмент на човечки ресурси во аграрот и Започнување на нов претприемачки потфат – I и II дел.

Во рамки на проектот „Business eco-system as an integrated system – Be In“, финансиран од Програмата за прекугранична соработка помеѓу Република Грција и Република Северна Македонија, 2014 – 2020, по инструментот за претпристапна помош (ИПА), подготвила материјал, предавања и била обучувач на обуката под наслов „Зелен бизнис-план – сложувалка во заштитата на животната средина“.

Во изминатиот период извршува и активности поврзани со менторирање на кандидати на магистерски трудови (2), а се јавува и како член на комисији за оцена или одбрана на магистерски трудови (32 комисији).

Научноистражувачка дејност

Во досегашниот период во својата научноистражувачка работа, вклучително и од последниот избор до денес, д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска активно е вклучена во изработка, раководење и учество во научноистражувачки и апликативни проекти во рамките на Економскиот институт во Скопје. Учесник е на бројни научни конференции и има објавено повеќе научноистражувачки и стручни трудови во земјата и во странство.

Од изборот во звањето вонреден професор до сега, д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска има објавено монографија и дел во монографија, поголем број на научни трудови во списанија од меѓународен карактер, зборници на трудови од научен/стручен собир во земјата и

во странство со меѓународен уредувачки одбор, а била и учесник во меѓународни проекти. Била рецензент и на 9 (девет) научни труда објавени во меѓународно научно списание.

Д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска била раководител на 2 (два) национални научни проекта, а учествувала во 6 (шест) научни проекти.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Економскиот институт во Скопје.

Била ангажирана како консултант за домашни фирми (Термо систем ДООЕЛ и ЈАКАНОВА ДООЕЛ). Како раководител учествувала во изготвување и пријавување на 3 (три) национални научни проекти.

Д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска е член на уредувачкиот одбор на меѓународното научно/стручно списание Economic development и уредник на зборник на апстракти од меѓународен научен собир „European Economies after COVID-19: Challenges and Implications for the Macroeconomic Policy, Institute of economic sciences – Belgrade, 2022. Била член на организациски одбор на 3 (три) меѓународни научни конференции.

Д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска е назначена е за претставник од Економски институт – Скопје во Советот за земјоделство и рурален развој (Агросовет). Член е на Одборот за соработка и доверба во јавноста во Економскиот институт – Скопје и Комисијата за самоевалуација на Економскиот институт – Скопје.

Активно учествува во промотивните активности на Економскиот институт во Скопје, во подготовка на промотивни материјали, онлајн презентација и учество на Отворени денови на Економскиот институт и е член на повеќе институтски комисии.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска континуирано добива позитивни оценки на евалуацијата врз основа на анонимно спроведената анкета на студентите, на предмети на втор циклус студии на Економскиот институт во Скопје, за секоја академска година одделно.

Во академската 2019/2020 година ги имала следниве средни оценки: Економика на аграрот – 10, Агротуризам – 10, Започнување нов претприемачки потфат – 10, Зелена економија – 10, Квалитет и стандардизација – 10, Агромаркетинг – 9,93 и Зелена логистика - 10.

Во академската 2020/2021 година ги имала следниве средни оценки: Зелена логистика – 9,93, Започнување нов претприемачки потфат – 10, Агротуризам – 10.

Во академската 2021/2022 година ги имала следниве средни оценки: Зелена логистика – 10, Економика на аграрот – 9,71.

Во академската 2022/2023 година ги имала следниве средни оценки: Зелена логистика – 10, Квалитет и стандардизација – 10 и Микрофинансирање во земјоделството – 10.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во научната област менаџмент во аграрот.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, д-р Катерина Хаџи Наумова-Михајловска да биде избрана во редовен професор во научната област менаџмент во аграрот.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Еленица Софијанова, с.р.
Проф. д-р Драги Димитриевски, с.р.
Проф. д-р Васил Поповски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Катерина Ванчо Хаџи Наумова-Михајловска

(име, татково име и презиме)

Институција: Економски институт – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: менаџмент во аграрот

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: _____ Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____ Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии.</p>	/
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: <u>менаџмент во аграрот</u>; поле: <u>организациски науки и управување (менаџмент)</u>; подрачје: <u>општествени науки</u>.</p>	да
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	да
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>3.1.1.</p> <p>1. Назив на научното списание: Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: Implementation Of Green Economy Concept In SMEs: Empirical Research In The Republic Of North Macedonia</p> <p>4. Година на објава: 2023</p> <p>3.1.2.</p> <p>1. Назив на научното списание: Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>3. Наслов на трудот: The “Glass Ceiling” Phenomenon And Women Managers: Republic Of North Macedonia And Other Regions In Europe 4. Година на објава: 2023 3.1.3. 1. Назив на научното списание: Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Green Business Plan: Tool For Entrepreneurial Venture In Sustainable Businesses 4. Година на објава: 2022 3.1.4. 1. Назив на научното списание: Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Green Economy Implementation In Agriculture Sector – Empirical Research In Republic Of North Macedonia 4. Година на објава: 2022 3.1.5. 1. Назив на научното списание: Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Organic Agriculture Production In Green Economy Development In Republic Of North Macedonia 4. Година на објава: 2022 3.1.6. 1. Назив на научното списание: Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Sustainable Forest Management In Republic Of North Macedonia – Conditions And Possibilities 4. Година на објава: 2022</p>	
3.5	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: Economics, Finance & Business _____ 2. Назив на меѓународниот собир: 21st RSEP International Academic Conference 3. Имиња на земјите: USA, Japan, Turkey, China, Poland, Italy, Bulgaria, Ukraine, Romania, Portugal, Croatia, Czechia, Sweden 4. Наслов на трудот: Analysis Of Policies That Ensure Transition To A Green Economy In SME’s Activity In Republic Of North Macedonia 5. Година на објава: 2021</p>	
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: Можности за примена на концептот на зелена економија во МСП во Република Северна Македонија 2. Место и година на објава: Скопје, 2021	
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: бр.1198 од 1.9.2019 година	да
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

Рецензентска комисија

Проф. д-р Еленица Софијанова, с.р.
Проф. д-р Драги Димитриевски, с.р.
Проф. д-р Васил Поповски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Катерина Ванчо Хаџи Наумова-Михајловска

(име, татково име и презиме)

Институција: Економски институт – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: менаџмент во аграрот

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на настава на втор циклус студии	36,75
	Зелена економија (2+1), зимски 2019/20, летен 2020/21	$2 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 2 = 3$
	Зелена логистика (4+2), зимски 2019/20, летен 2019/20, зимски 2020/21, летен 2020/21, зимски 2021/22, летен 2022/23	$4 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 6 = 18$
	Економки на аграр (2+2), летен 2019/20, зимски 2021/22, летен 2021/22	$2 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 3 = 4,5$
	Агротуротизам (2+2), летен 2019/20, летен 2021/22	$2 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 2 = 3$
	Агротуризам (2+1), летен 2019/20, летен 2020/21	$2 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 2 = 3$
	Започнување нов претприемачки потфат (1+1), летен 2019/20, зимски 2020/21	$1 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 2 = 1,5$
	Квалитет и стандардизација (2+1), зимски 2020/21, летен 2021/22	$2 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 2 = 3$
	Микрофинансирање во земјоделството (1+1), зимски 2022/23	$1 \cdot 15 \cdot 0,05 \cdot 1 = 0,75$
2.	Одржување на настава на трет циклус студии	3,6
	Менаџмент на мал бизнис (2+2), зимски 2022/23	$2 \cdot 15 \cdot 0,06 \cdot 1 = 1,8$
	Бизнис-менаџмент (2+2), летен 2022/23	$2 \cdot 15 \cdot 0,06 \cdot 1 = 1,8$
3.	Настава во школи и работилници	1
	Предавач на обуката „Зелен бизнис-план – Сложувалка во заштитата на животната средина“/ за проектот “Business eco-system as an integrated system – Be In”, ИПА, 2022	1
4.	Одржување на вежби (изработка на семинарски труд)	15,75
	Зелена економија (2+1), зимски 2019/20, летен 2020/21	$1 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 2 = 0,9$
	Зелена логистика (4+2), зимски 2019/20, летен 2019/20, зимски 2020/21, летен 2020/21, зимски 2021/22, летен 2022/23	$2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 6 = 5,4$
	Економки на аграр (2+2), летен 2019/20, зимски 2021/22, летен 2021/22	$2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 3 = 2,7$
	Агротуротизам (2+2), летен 2019/20, летен 2021/22	$2 \cdot 15 \cdot 0,03 \cdot 2 = 1,8$

	Агротуризам (2+1), летен 2019/20, летен 2020/21	$1*15*0,03*2=0,9$
	Започнување нов претприемачки потфат (1+1), летен 2019/20, зимски 2020/21	$1*15*0,03*2=0,9$
	Квалитет и стандардизација (2+1), зимски 2020/21, летен 2021/22	$1*15*0,03*2=0,9$
	Микрофинансирање во земјоделството (1+1), зимски 2022/23	$1*15*0,03*1=0,45$
	Менаџмент на мал бизнис (2+2), зимски 2022/23	$2*15*0,03*1=0,9$
	Бизнис-менаџмент (2+2), летен 2022/23	$2*15*0,03*1=0,9$
5.	Подготовка на нов предмет	7,5
	Корпоративни стратегии на цени, насока: Финансиски менаџмент, втор циклус студии, Економски институт – Скопје -предавања -вежби	1,5
	Логистика точно на време, избран предмет, насока: Логистика на бизнис, Агробизнис, втор циклус студии, Економски институт – Скопје -предавања -вежби	1,5
	Менаџмент на човечки ресурси во аграрот, избран предмет, насока: Агробизнис, втор циклус студии, Економски институт – Скопје -предавања -вежби	1,5
	Претприемаштво и бизниси во сточарството, насока: Зоотехника, втор циклус студии, Институт за сточарство -предавања -вежби	1,5
	Интернационализација на агропретпријатија, насока: Зоотехника, трет циклус студии, Институт за сточарство -предавања -вежби	1,5
6.	Консултации со студенти	0,054
	Зимски 2019/20 – 2, летен 2019/20 -5, зимски 2020/21 - 5, летен 2020/21-4, зимски 2021/22-3, летен 2021/22 -4, зимски 2022/23-2, летен 2022/23-2	$27*0,002=0,054$
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд	9,6
	Член на комисија за оцена на магистерски труд во 2024 ($1*0,3=0,3$) Член на комисија за одбрана на магистерски труд во 2024 ($1*0,3=0,3$) Член на комисија за оцена на магистерски труд во 2023 ($1*0,3=0,3$) Член на комисија за одбрана на магистерски труд во 2023 ($2*0,3=0,6$) Член на комисија за оцена на магистерски труд во 2022 ($5*0,3=1,5$) Член на комисија за одбрана на магистерски труд во 2022 ($6*0,3=1,8$)	

	Член на комисија за оцена на магистерски труд во 2021 (5*0,3=1,5) Член на комисија за одбрана на магистерски труд во 2021 (4*0,3=1,2) Член на комисија за оцена на магистерски труд во 2020 (1*0,3=0,3) Член на комисија за оцена на магистерски труд во 2019 (3*0,3=0,9) Член на комисија за оцена на магистерски труд во 2019 (3*0,3=0,9)	
8.	Интерна скрипта од предавања	16
	Зелен економија, Одлука бр.02-1021/2 од 26.10.2023	4
	Менаџмент на човечки ресурси во аграрот, Одлука бр. 02-1144/2 од 17.11.2023	4
	Започнување нов претприемачки потфат (прв дел), Одлука бр. 02-1277/2 од 26.12.2023	4
	Започнување нов претприемачки потфат (втор дел), Одлука бр. 02-135/2 од 7.2.2024	4
9.	Пакет материјали за одредени предмети	10
	Зелена економија (Одлука бр. 02-1073/2 од 26.10.2023)	1
	Зелена логистика (Одлука бр. 02-1072/2 од 26.10.2023)	1
	Економика на аграрот (Одлука бр. 02-1069/2 од 26.10.2023)	1
	Започнување нов претприемачки потфат (Одлука бр. 02-1061/2 од 26.10.2023)	1
	Менаџмент на човечки ресурси во аграрот (Одлука бр. 02-1062/2 од 26.10.2023)	1
	Логистика точно на време (Одлука бр. 02-1067/2 од 26.10.2023)	1
	Корпоративни стратегии на цени (Одлука бр. 02-1068/2 од 26.10.2023)	1
	Агротмаркетинг (Одлука бр. 02-1063/2 од 26.10.2023)	1
	Економска политика во земјоделството (Одлука бр. 02-1132/2 од 29.11.2021)	1
	Економсија на животна средина (Одлука бр. 02-1133/2 од 29.11.2021)	1
	Вкупно	100,254

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Ментор на магистерски труд	4
	Катерина Ѓорѓиевска (Одлука бр.02-518/2 од 10.7.2020)	2
	Марио Јовчевски (Одлука бр.02-970/2 од 27.11.2020)	2
2.	Раководител на национален научен проект	12
	Можности за примена на концептот на зелена економија во МСП во Република Северна Македонија, УКИМ, 2019/2020 (Одлука бр.02-60/2 од 30.1.2020)	6
	Дигиталната трансформација од перспектива на човечките ресурси, кораководител, УКИМ, 2023/2024 (Одлука бр.02-1171/1 од 17.11.2023 и Одлука бр.02-1129/26 од 20.12.2023 година од Ректорска управа на УКИМ)	6
3.	Учесник на национален научен проект	6

	Демографските промени во Република Северна Македонија со фокус на пописот на населението од 2021 година – причини, последици и импликации, УКИМ, 2022/23 (Одлука бр.02-1086/2 од 14.11.2022 година од ЕИС и Одлука бр. 02-1141/108 од 23.12.2022 година од Ректорска управа на УКИМ)	3
	Главни предизвици на малите бизниси во управување со човечките ресурси, УКИМ, 2021/22(Одлука бр. 02-7/4 од 10.11.2022 година)	3
4.	Учесник на меѓународен научен проект	5
	„Business eco-system as an integrated system, Be-in”, проект финансиран од Програмата за прекугранична соработка помеѓу Р Грција и Република Северна Македонија, 2014 – 2020 по инструментот за претпристапна помош (ИПА) според договор бр. 0507-279/1-2	5
5.	Монографија	7,2
	Можности за примена на концептот на зелена економија во МСП во Република Северна Македонија, Економски институт – Скопје, 2021 ISBN 978-608-4519-24-9	0,9*8=7,2
6.	Дел од монографија објавена во странство	4,8
	Katerina Hadzi Naumova-Mihajlovska, Neda Petroska-Angelovska, Marija Takovska FINANCIAL SUPPORT IN AGRICULTURE DURING PANDEMIC IN REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA, European Economies after Covid-19: Challenges and Implications for the Macroeconomic Policy, Belgrade, 2023	6*0,8=4,8
7.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	34,5
	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., Petroska-Angelovska N., Takovska M., IMPORTANCE OF IDENTIFYING COST MANAGEMENT IN GREEN BUSINESSES, Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje, No.1/2021	5*0,8=4
	Gorgievska K., Hadzi Naumova-Mihajlovska K., SUSTAINABLE FOREST MANAGEMENT IN REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA – CONDITIONS AND POSSIBILITIES, Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje, No.1/2022	5*0,9=4,5
	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., ORGANIC AGRICULTURE PRODUCTION IN GREEN ECONOMY DEVELOPMENT IN REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA, Economic	5

	development, Journal of Institute of Economics – Skopje, No.1/2022	
	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., Petroska-Angelovska N., Takovska M., GREEN ECONOMY IMPLEMENTATION IN AGRICULTURE SECTOR – EMPIRICAL RESEARCH IN REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA, Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje, No.2/2022	5*0,8=4
	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., GREEN BUSINESS PLAN: TOOL FOR ENTREPRENEURIAL VENTURE IN SUSTAINABLE BUSINESSES, Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje, No.1-2/2023	5
	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., Petkovski V., ICT APPLICATION IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT PRACTICES IN SMALL BUSINESSES: OPPORTUNITY AND CHALLENGES , Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje, No.1-2/2023	5*0,9=4,5
	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., Petroska-Angelovska N., IMPLEMENTATION OF GREEN ECONOMY CONCEPT IN SMES: EMPIRICAL RESEARCH IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA , Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje, No.3/2023	5*0,9=4,5
	Tea Josimovska, Katerina Hadzi Naumova-Mihajlovska, Zoran Janevski, Agim Rushiti, THE “GLASS CEILING” PHENOMENON AND WOMEN MANAGERS: REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA AND OTHER REGIONS IN EUROPE , Economic development, Journal of Institute of Economics – Skopje, No.3/2023	5*0,6=3
8.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	4
	Hadzi Naumova-Mihajlovska, K., Petroska-Angelovska N., ANALYSIS OF POLICIES THAT ENSURE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY IN SME’S ACTIVITY IN REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA, Conference proceeding, 21st RSEP International Economics, Finance & Business Conference, Barcelona, SPAIN, May 19-20, 2021	5*0,8=4
9.	Рецензија на научен/стручен труд	1,8
	Рецензент на 9 (девет) труда во научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	9*0,2=1,8
10.	Учество на научен/стручен собир со реферат	5
	XII International Scientific Conference EMEEGING TRENDS IN BUSINESS NECONOMICS: TOWARDS COMPETITIVENES, DIGITALIZATION AND FINANCIAL INNOVATION, Institute of Economic Science Belgrade, Institute of Economics-Skopje, Belgrade, Serbia, October 28-29, 2020, paper: Importance of identifying cost management in green business, усна презентација	1
	21ST RSEP INTERNATIONAL ECONOMICS, FINANCE & BUSINESS CONFERENCE, Barcelona, Spain, May 19-20,	1

	2021, paper: Analysis Of Policies That Ensure Transition To A Green Economy In Sme’s Activity In Republic Of North Macedonia, усна презентација	
	INTERNATIONAL CONFERENCE ON ECONOMICS ENERGY AND ENVIRONMENT, Cappadocia, Turkey, July 1-3, 2021, paper: Empirical research about applying the concept of green economy in SMEs in the Republic of North Macedonia, усна презентација	1
	INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE: CONTEMPORARY CHALLENGES OF ECONOMIC GROWTH AND SUSTAINABILITY OF BUSINESSES, Institute of economics-Skopje, Online, 1 st June 2022, paper: Green Economy Implementation In Agriculture Sector – Empirical Research In Republic Of North Macedonia, усна презентација	1
	XIV INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE: European Economies after COVID-19: Challenges and Implications for the Macroeconomic Policy, Institute of Economic Science Belgrade, Institute of Economics-Skopje, Faculty of Economics in Podgorica, Institute of economics in Sarajevo, Institute for development and international Relation Zagreb and Institute for Economic Research Ljubljana, October 27-28, Belgrade, Serbia, paper: Financial Support In Agriculture During Pandemic In Republic Of North Macedonia, усна презентација	1
11.	Апстракти објавени во зборник на конференција	5
	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., Petroska-Angelovska N., Takovska M., Importance of identifying cost management in green business, XII International Scientific Conference EMEEGING TRENDS IN BUSINESS NECONOMICS: TOWARDS COMPETITIVENES, DIGITALIZATION AND FINANCIAL INNOVATION, Institute of Economic Science Belgrade, Institute of Economics-Skopje, Belgrade, Serbia, October 28-29, 2020, Book of abstracts	1
	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., Petroska-Angelovska N., Analysis Of Policies That Ensure Transition To A Green Economy In Sme’s Activity In Republic Of North Macedonia, 21 ST RSEP INTERNATIONAL ECONOMICS, FINANCE & BUSINESS CONFERENCE, Barcelona, Spain, May 19-20, 2021, Book of abstracts	1
	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., Petroska-Angelovska N., Empirical research about applying the concept of green economy in SMEs in the Republic of North Macedonia, INTERNATIONAL CONFERENCE ON ECONOMICS ENERGY AND ENVIRONMENT, Cappadocia, Turkey, July 1-3, 2021, Book of abstracts	1
	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., Petroska-Angelovska N. Takovska M., Green Economy Implementation In Agriculture Sector – Empirical Research In Republic Of North Macedonia, INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE: CONTEMPORARY CHALLENGES OF ECONOMIC GROWTH AND SUSTAINABILITY OF BUSINESSES, Institute of economics-Skopje, Online, 1 st June 2022, Book of abstracts	1

	Hadzi Naumova-Mihajlovska K., Petroska-Angelovska N. Takovska M., Financial Support In Agriculture During Pandemic In Republic Of North Macedonia, XIV INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE: European Economies after COVID-19: Challenges and Implications for the Macroeconomic Policy, Institute of Economic Science Belgrade, Institute of Economics-Skopje, Faculty of Economics in Podgorica, Institute of economics in Sarajevo, Institute for development and international Relation Zagreb and Institute for Economic Research Ljubljana, October 27-28, Belgrade, Serbia, Book of abstracts	1
	Вкупно	89.3

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација, методологија	2
	Експертски активности во рамки на проектот Изработка на систем на плати и награди во Термосистем – Скопје – Економски институт – Скопје (Одлука бр. 08-58/2 од 2.2.2021)	1
	Експертски активности во рамки на подготовка на апликација „Набавка на еколошка опрема и воведување на дигитални технологии за трансформација и подобрување на стандардите на производствениот процес на Јака Нова ДООЕЛ“ (Решение бр. 05-437/8/ од 19.9.2023)	1
2.	Учество во промотивни активности на Економски институт – Скопје	0,5
	Подготовка на промотивни материјали, онлајн презентација и учество на Отворени денови на Економски институт (август 2021 година)	0.5
Дејности од поширок интерес		
3.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	1
	Член на уредувачки одбор за издавање на списанието „Economic development“ („Економски развој“), Одлука бр. 02-1028/1 од 29.10.2021	1
4.	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир	1
	Уредник на Book of abstracts на XIV INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE: European Economies after COVID-19: Challenges and Implications for the Macroeconomic Policy, ISBN 978-86-89465-73-0	1
5.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	1.5
	Член на организациски и програмски одбор на меѓународна конференција Emerging Trends In Business Economics: Towards Competitiveness, Digitalization And Financial Innovation, Одлука бр. 02-90/1 од 31.1.2020	0,5
	Член на организациски одбор на меѓународна годишна конференција Contemporary Challenges Of Economic Growth	0,5

	And Sustainability Of Businesses, Одлука бр. 02-89/1 од 15.2.2022	
	Член на организациски одбор на меѓународна конференција на XIV INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE: European Economies after COVID-19: Challenges and Implications for the Macroeconomic Policy, Одлука бр. 02-91/1 од 15.2.2022	0,5
6.	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	3
	Можности за примена на концептот на зелена економија во МСП во Република Северна Македонија, УКИМ, 2019/2020, носител	1
	Дигиталната трансформација од перспектива на човечките ресурси, ко-раководител), УКИМ, 2023/2024, носител	1
	Евалуација и унапредување на капацитетите на МСП за примена на еколошко сметководство, Министерство за животна средина и просторно планирање, 2023, носител	1
7.	Член на факултетска комисија	5,5
	Комисија за избор на ректор, Одлука бр.02-410/2 од 3.6.2020	0,5
	Одбор за соработка и доверба со јавноста, Одлука бр. 02-837/2 од 6.11.2020	0,5
	Комисија за самоевалуација, Одлука бр. 02-1013/3 од 29.10.2021	0,5
	Комисија за избор на ректор, Одлука бр.02-455/2 од 4.5.2023	0,5
	Комисија за утврдување на компитабилност/еквивалентност на положени испити, Одлука бр. 02-9/4 од 27.2.2023	0,5
	Комисија за јавна набавка, Одлука бр. 02-302/1/ од 4.5.2020, Одлука бр.141/1 од 18.2.2020, Одлука бр.02-142/1 од 18.2.2020, Одлука бр.02-93/1/ од 9.2.2021, Одлука бр.02-61/1 од 3.2.2022, Одлука бр.02-1337/1 од 26.12.2023	6*0,5=3
	Комисија за јавна набавка на услуги за резервација и набавка на авионски билети за службени патувања, за европски и интерконтинентални патувања	
	Комисија за јавна набавка на акцесоари за тоалети, Одлука бр.02-142/1 од 18.2.2020	
8.	Учество во комисији и тела на државни и други органи	1
	Член во Советот за земјоделство и рурален развој (Агросовет), Одлука бр. 03-284/2 од 29.3.2022	1
	Вкупно	15,5
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		100,254
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		89,3
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ		15,5
Вкупно		205,054

Членови на Комисијата

Проф. д-р Еленица Софијанова, с.р.
 Проф. д-р Драги Димитриевски, с.р.
 Проф. д-р Васил Поповски, с.р

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ОПШТА СОЦИОЛОГИЈА НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Lajm“, од 11.4.2024, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област општа социологија, и врз основа на одлуката на Научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, бр. 02-327/1, донесена на 25.4.2024 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Ружица Цацаноска, редовен професор на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, д-р Славејко Сасајковски, редовен професор на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања и д-р Емилија Симоска, редовен професор на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област општа социологија, во предвидениот рок се пријави еден кандидат: д-р Иван Блажевски

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот д-р Иван Блажевски е роден на 25.4.1979 година, во Битола. Во 2001 година дипломирал на Воената академија „Генерал Михаило Апостолски“ во Скопје со остварен просечен успех 8,5. На Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ се стекнал со титулата магистер по социологија во 2006 година со просечен успех 9,0. Во април 2010 година се стекнал со научен степен – доктор на социолошки науки на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, со дисертацијата на тема „Етичката парадигма на интеркултурната комуникација“.

Од 2001 до 2004 година, д-р Иван Блажевски работел на различни позиции во рамките на Армијата на РМ, а од 2004 до 2019 година работел на различни раководни позиции во рамките на Министерството за внатрешни работи. Во рамките на академската кариера, од 2007 до 2009 година, на МИТ-универзитетот бил избран и ангажиран како асистент по предметот Деловно комуницирање, а во 2011 година на Правниот факултет во Кочани, во рамките на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, бил избран за насловен доцент за наставно-научната област социологија на масовни комуникации и информации. При тоа, бил ангажиран за настава од прв циклус студии по предметот Испитување на јавното мислење и за настава од втор циклус студии по предметот Цивилно општество.

Во 2019 година, д-р Иван Блажевски е вработен како доцент на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Рефератот за избор е објавен во Билтен бр. 1200 од 1.10.2019 година.

Кандидатот го познава и користи англискиот јазик.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ

2.1 Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, како и во рамките на Докторската школа на УКИМ, кандидатот д-р Иван Блажевски изведувал настава на втор и трет циклус универзитетски студии. При тоа, предметен наставник е на повеќе предмети од

студиските програми од втор циклус универзитетски студии во рамките на ИСППИ: Социјални иновации (студиска програма: Менаџмент на човечки ресурси), Социологија на девијантно однесување (студиска програма: Социологија на општествени промени), Методологија на социолошките истражувања (студиска програма: Социологија на општествени промени), Социологија на религија и социологија на морал (студиска програма: Социологија на општествени промени), Социологија на миграциите (студиска програма: Социологија на општествени промени), Социологија на комуникациите (студиска програма: Комуникации) и Политика и религија (студиска програма: Политички науки). На студиските програми од трет циклус универзитетски студии во рамките на Докторската школа на УКИМ, предметен наставник е на предметите: Методологија на општествените науки (студиска програма: Социологија на опкружување), Етика во научноистражувачката работа со примери и примена од подрачјето на општествените науки (студиски програми: Социологија на опкружување, Социологија на организација, Демократија во услови на глобализација), Методологија на научноистражувачка работа со примери и примена во социолошките науки (студиска програма: Социологија на опкружување), Социологија на девијантно однесување (студиска програма: Социологија на опкружување), Социологија на комуникациите (студиска програма: Комуникации). За новите предмети во рамките на студиските програми од втор и трет циклус универзитетски студии ја подготвил наставната програма, додека за останатите предмети, поаѓајќи од новите научни согледби и сознанија, ги обновува наставните програми.

Кандидатот раководел со повеќе работилници организирани во рамките на научни конференции, како и со работилници организирани во стручни центри од странство. Исто така, кандидатот учествувал како член на комисија за оценка и одбрана на еден магистерски труд.

Кандидатот, како коавтор, објавил научно-популарна книга „Лидерство засновано на вредности“ од издавачот Научен институт за менаџмент и знаење – Скопје.

Целосен преглед на наставно-образовната дејност на кандидатот е даден во Образец 2.

2.2. Научноистражувачка дејност

Д-р Иван Блажевски, во рамките на научноистражувачката дејност, има реализирано голем број активности во рамките на научни проекти, како и истражувања чишто наоди се наведени во научни трудови. Во периодот од пет години, како автор или коавтор, има објавено 16 научни трудови, релевантни за изборот во звање. Притоа, 9 (девет) научни труда со оригинални научни резултати има објавено во научни списанија кои немаат импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кои трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кои се индексирани во електронска база на списанија со трудови на: Web of Science, Scopus и EBSCO; 4 (четири) научни труда со оригинални научни резултати има објавено во научни списанија во кои трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кои имаат меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не надминува две третини од вкупниот број на членови; 3 (три) научни труда со оригинални научни резултати има објавено во зборници на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји. Исто така, кандидатот има објавено 3 (три) апстракти во зборници на меѓународни научни конференции.

Кандидатот, во наведениот период, бил автор на дел од две научни монографии кои се објавени во Македонија. Во рамките на овие монографии, истражувачкиот интерес на кандидатот е насочен кон социолошките аспекти на миграциските трендови, заемното влијание на миграциите и општествениот развој, како и согледување на долгорочните општествени последици од миграциите.

Д-р Иван Блажевски, во периодот од пет години, бил раководител на 3 (три) национални научни проекти, и бил учесник 4 (четири) национални научни проекти.

Исто така, учествувал со реферат, на повеќе научни собири на меѓународно учество, додека на 3 (три) научни собири со меѓународно учество кандидатот учествувал со пленарно предавање.

Целосен преглед на научноистражувачката дејност на кандидатот е даден во Образец 2.

2.3. Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Иван Блажевски активностите од областа на стручно-апликативната дејност, односно од областа на дејностите од поширок интерес ги реализира во рамките на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, како и со други организации од областа на научноистражувачката дејност. Кандидатот е автор на книга од стручна област: „Интеркултурна комуникација – етички перспективи“ од издавачот Научен институт за менаџмент и знаење – Скопје.

Во периодот од пет години, д-р Иван Блажевски бил ангажиран како експерт при изготвувањето на план за управување со управување со животна средина и социјални аспекти, како и социо-економска студија од страна на домашна и странска организација за проекти финансирани од ЕБОР и ИБРД. Исто така, кандидатот е претседател на поткомисија за самоевалуација на студиските програми на ИСППИ.

Кандидатот е член на уредувачки одбор на меѓународното научно/стручно списание Годишник – Annual на ИСППИ, како и на International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education, индексирано во Web of Science. Член е на собранието на *Удружење за развој науке, инжењерства и образовања* од Србија.

Д-р Иван Блажевски бил член на организациски и програмски одбор на повеќе меѓународни научни собири одржани во земјата и во странство. Кандидатот учествувал во изготвувањето и пријавувањето на 2 (два) научни меѓународни проекта и 1 (еден) научен национален проект од страна на ИСППИ.

Целосен преглед на стручно-апликативната дејност и дејностите од поширок интерес на кандидатот е даден во Образец 2.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот д-р Иван Блажевски, согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува условите да биде избран во наставно-научното звање вонреден професор.

Поаѓајќи од севкупната активност и остварувања на кандидатот, Комисијата предлага д-р Иван Блажевски да биде избран за вонреден професор во научната област општа социологија. Притоа, Комисијата му предлага на Научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања да го прифати овој извештај.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ружица Цацаноска, с.р.
Проф. д-р Славејко Сасајковски, с.р.
Проф. д-р Емилија Симоска, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: *доц. д-р Иван Пејтар Блажевски*

Институција: *Институт за социолошки и политичко-правни истражувања*

Научна област: *ОПШТА СОЦИОЛОГИЈА*

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН
ПРОФЕСОР/НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: <u>8,5</u></p> <p>Просечниот успех на втор циклус изнесува: <u>9,0</u></p> <p>Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии*</p>	да
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: <u>општа социологија</u>; поле: _____; подрачје: _____</p>	да
3	<p>Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	да
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет како што се: EBSCO, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Occasional Papers on Religion in Eastern Europe Vol. 43(5)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Web of science, Scopus</p> <p>3. Наслов на трудот: The Recognition of the Autocephaly of the Macedonian Orthodox Church–Archdiocese of Ohrid and Reflections by the Public: A Twitter Analysis</p> <p>4. Година на објава: 2023</p> <p>1. Назив на стручното списание: Knowledge – International Journal for Scientific and Applicative Papers</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO</p> <p>3. Наслов на трудот: The influence of religion on environmental awareness in Macedonian society</p> <p>4. Година на објава: 2022</p>	да

	<p>1. Назив на стручното списание: Occasional Papers on Religion in Eastern Europe vol.41(1)</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Web of science, Scopus</p> <p>3. Наслов на трудот: The religious aspect of the Macedonian society in the condition of the crisis caused by COVID 19</p> <p>4. Година на објава: 2021</p> <p>1. Назив на стручното списание: Knowledge – International Journal for Scientific and Applicative Papers</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO</p> <p>3. Наслов на трудот: Measuring Knowledge Society: Determining an appropriate methodological approach</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	
3.5	<p>Зборник на рецензирани научни трудови презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p> <p>1. Назив на зборникот: Sustainable Recovery in Post-pandemic Era: Green Economy Challenges, Conference Proceedings</p> <p>2. Назив на меѓународниот собир: Sustainable Recovery in Post-pandemic Era: Green Economy Challenges</p> <p>3. Имиња на земјите: Македонија, Србија, Шведска, Белгија, Велика Британија, САД, Австралија, Германија, Португалија, Австрија, Индија, Чешка, Полска, Хрватска, Словенија, Романија, Албанија, Црна Гора, Босна и Херцеговина</p> <p>4. Наслов на трудот: Coronavirus pandemic reflections on the initiatives of religious communities to support sustainable development</p> <p>5. Година на објава: 2022</p>	да
4	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум и број на Билтен: 1.10.2019, бр. 1200	да
5	Има способности за обавување на високообразовна дејност	да

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 5 (пет) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: доц. д-р Иван Петар Блажевски

Институција: Институт за социолошки политичко-правни истражувања

Научна област: општа социологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Настава: предмет од трет циклус студии (генерички) – Методологија на општествените науки, вкупно 8 часа во 2019/2020	0,48
2	Настава: предмет од трет циклус студии (генерички) – Етика во научноистражувачката работа со примери и примена од подрачјето на општествените науки, 2019/2020	0,48
3	Настава (менторски систем): предмет од трет циклус студии (генерички) – Методологија на општествените науки, 2020/2021	0,48
4	Настава (менторски систем): предмет од трет циклус студии (генерички) – Етика во научноистражувачката работа со примери и примена од подрачјето на општествените науки, 2020/2021	0,48
5	Настава (менторски систем): предмет од трет циклус студии (генерички) – Методологија на општествените науки, 2021/2022	0,36
6	Настава (менторски систем): предмет од трет циклус студии (генерички) – Етика во научноистражувачката работа со примери и примена од подрачјето на општествените науки, 2021/2022	0,36
7	Настава (менторски систем): предмет од трет циклус студии (генерички) – Методологија на општествените науки, 2022/2023	0,36
8	Настава (менторски систем): предмет од трет циклус студии (генерички) – Етика во научноистражувачката работа со примери и примена од подрачјето на општествените науки, 2022/2023	0,36
9	Настава (менторски систем): предмет од трет циклус на студии (генерички) – Методологија на општествените науки, 2023/2024	0,36
10	Настава (менторски систем): предмет од трет циклус студии (генерички) – Етика во научноистражувачката работа со примери и примена од подрачјето на општествените науки, 2023/2024	0,24
11	Настава во школи и работилници: Раководител (1,5) x 8	14

	<ul style="list-style-type: none"> – „Education for sustainable development“, одржана работилница на XXXIX меѓународна научна конференција “Knowledge in practice”, Банско, Р Бугарија, 15 – 18.12.2022 – „Conflict resolution and assertive communication“, одржана работилница во Центар за перманентно образование, Лесковац, Р Србија, 30.11.2021 – „Effective online meeting“, одржана работилница во Центар за перманентно образование, Лесковац, Р Србија, 21.10.2021 – „Motivation and leading the team“, одржана работилница во Центар за перманентно образование, Лесковац, Р Србија, 12.10.2021 – „Effective communication for remote teams“, одржана работилница во Центар за перманентно образование, Лесковац, Р Србија, 18.3.2021 – „Team communication“, одржана работилница во Центар за перманентно образование, Лесковац, Р Србија, 23.9.2020 – „Канали на комуникација, модели и методи на работа“, одржана работилница на стручна конференција „Знаење за училишна ефективност“, Струга, Северна Македонија, 18 – 20.8.2020 – „Knowledge and society“, одржана работилница на XXIII меѓународна научна конференција “Knowledge in practice”, Банско, Р Бугарија, 12 – 15.12.2019 <p>Учесник (1) x 2</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Презентација на можности преку ЕУ-програмите“, работилница одржана на УКИМ, Скопје, 21.12.2023 – „Селекција на единици за опсервација и единици на анализа во општествените истражувања“, докторска работилница, ИСППИ, Скопје, 26.5.2022 	
12	<p>Подготовка на нов предмет:</p> <p>Предавања (1) x 12</p> <ul style="list-style-type: none"> – Политика и религија – втор циклус студии: Политички науки, ИСППИ, 2023 – Социологија на комуникациите – втор циклус студии: Комуникации, ИСППИ, 2023 – Социологија на миграциите – втор циклус студии: Социологија на општествени промени, ИСППИ, 2023 – Социологија на религија и социологија на морал – втор циклус студии: Социологија на општествени промени, ИСППИ, 2023 	12

	<ul style="list-style-type: none"> – Методологија на социолошките истражувања – втор циклус студии: Социологија на општествени промени, ИСППИ, 2023 – Социологија на комуникациите – трет циклус студии: Комуникации, медиуми и култура, ИСППИ, 2022 – Социологија на девијантно однесување – втор циклус студии: Социологија на општествени промени, ИСППИ, 2020 – Социјални иновации - втор циклус студии Менаџмент на човечки ресурси, ИСППИ, 2020 – Социологија на девијантно однесување – трет циклус студии: Социологија на опкружување, ИСППИ, 2019 – Методологија на научноистражувачка работа со примери и примена во социолошките науки – трет циклус студии: Социологија на опкружување, ИСППИ, 2019 – Етика во научноистражувачката работа со примери и примена од подрачјето на општествените науки – трет циклус студии: Социологија на опкружување, Социологија на организација, Демократија во услови на глобализација, ИСППИ, 2019 – Методологија на општествените науки – трет циклус студии: Социологија на опкружување, ИСППИ, 2019 	
13	Консултации со студенти во академска 2019/2020	0,03
14	Консултации со студенти во академска 2020/2021	0,03
15	Консултации со студенти во академска 2021/2022	0,02
16	Консултации со студенти во академска 2022/2023	0,018
17	Консултации со студенти во академска 2023/2024	0,014
18	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд (0,3) x 1	0,3
19	Научно-популарна книга Коавтор (4) x 1 „Лидерство засновано на вредности“ (коавтор), издавач: Научен институт за менаџмент и знаење – Скопје, 2019	4
	Вкупно	34,37

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Раководител на национален научен проект (6) x 3 - Идентитети, ИСППИ, 2023	18

	<p>- Етичките предизвици и ставовите на корисниците при употребата на податоци од Твитер во општествените истражувања и медиумите во С. Македонија, ИСППИ, 2023</p> <p>- Барииери на општествениот развој, ИСППИ, 2020</p>	
2	<p>Учесник во национален научен проект (3) x 4</p> <p>- Проблематична употреба на интернет кај младите во Македонија, ИСППИ, 2024</p> <p>- Компаративна анализа на општествени состојби и предизвици на Балканот, ИСППИ, 2022</p> <p>- Јавното мислење за придонесот на Холандската амбасада во развојот на македонското општество, ИСППИ, 2021</p> <p>- Поддршка на интегриран развој на локалните заедници, 2020</p>	12
3	<p>Дел од монографија 3,6(90%) x 2</p> <p>- Компаративна анализа на општествени состојби и предизвици на Балканот, ИСППИ, 2023</p> <p>- Барииери на општествениот развој, ИСППИ, 2021</p>	7,2
4	<p>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание</p> <p>(5) x 4 + 4,5 (90%) x 7 + 4 (80%) x 3 + 3 (60%) x 2</p> <p>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет како што се: EBSCO, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование x (9)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Challeges and opportunities for social inclusion and employment of roma people in Republic of North Macedonia, Knowledge - International Journal, 61(1), 2023 (коавторски труд)2 - The Recognition of the Authocephaly of the Macedonian Orthodox Church–Archdiocese of Ohrid and Reflections by the Public: A Twitter Analysis, Occasional Papers on Religion in Eastern Europe Vol. 43(5), 2023 (коавторски труд) 4 - Religious Teachings and Sustainable Development Goals, Knowledge - International Journal, Vol. 55(1), 2022(коавторски труд) 2 - Macedonian Orthodox Church-Archbishopric of Ohrid and Its Arduous Road to Autocephaly, Occasional Papers on Religion in Eastern Europe Vol.42 (6), 2022 (коавторски труд) 4 	69,5

	<ul style="list-style-type: none"> - The influence of religion on environmental awareness in Macedonian society, Knowledge - International Journal, Vol.53(1), 2022 (коавторски труд) 3 - Comparison of push and pull factors on migration tendencies in Macedonia, Knowledge - International Journal, Vol.46(1), 2021 - The religious aspect of the Macedonian society in the condition of the crisis caused by COVID 19 , Occasional Papers on Religion in Eastern Europe vol.41(1), 2021 (коавторски труд) 2 - Measuring Knowledge Society: Determining an appropriate methodological approach, Knowledge– International Journal for Scientific and Applicative Papers vol. 40, 2020 - Effective organizational training for competitive advantage, Knowledge – International Journal vol. 31, 2019 (коавторски труд) 2 <p>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови x (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Controversies on religious affiliation regarding the 2021 Census in Macedonia, Religija i Tolerancija, Vol. XXI No40, 2023 (коавторски труд)3 - Employer branding – imposed need on the Macedonian labour market, Science International journal, 2(1), 2023 (коавторски труд)2 - Ethical considerations in usage of Twitter data, Science - International journal, 1 (1), 2022 - The position of religious communities during the coronavirus pandemic and the reflection on public opinion in Macedonia, Research Result. Sociology and management. Vol.7(3), 2021 (коавторски труд)3 <p>Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји x (3)</p> <ul style="list-style-type: none"> - The promotion of cultural heritage on social media: Analysis of X/Twitter, Зборник на научни трудови од XLIV меѓународна научна конференција “Knowledge without borders” 2024 - Coronavirus pandemic reflections on the initiatives of religious communities to support 	
--	--	--

	<p>sustainable development, Conference Proceedings of International Scientific Conference “Sustainable Recovery in Post-pandemic Era: Green Economy Challenges”, 2022 (коавторски труд)²</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Од бегалци за време на граѓанската војна во Грција до државјани на Народна Република Македонија“, Гласник, Vol. 64 No. 2, 2020 (коавторски труд)² 	
5	Рецензија на научен труд (0,2) x 2	0,4
6	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество (3) x 3 <ul style="list-style-type: none"> - „The real value of higher education“, XLIII меѓународна научна конференција „Knowledge in practice“, 15 – 17 декември 2023, Банско, Бугарија - “Quality education raising”, XXXVII меѓународна научна конференција „Knowledge for development“, 18 – 21 август 2022, Струга, Македонија - „Global Society of Knowledge“, XXIV меѓународна научна конференција „Knowledge without borders“ (организирана преку интернет), Врњачка Бања, Р Србија, 27 – 29.3.2020 	9
7	Учество на научен собир со реферат – усна презентација (1) x 11 <ul style="list-style-type: none"> - Меѓународна научна конференција „Knowledge without borders“, 29 – 31.3.2024 Сокобања, Србија, со усна презентација на “The promotion of cultural heritage on social media: Analysis of X/Twitter” - Меѓународна научна конференција „Knowledge in practice“, 15 – 17.12.2023, Банско, Бугарија, со усна презентација на “Challenges and opportunities for social inclusion and employment of roma people in Republic of North Macedonia” - Меѓународна научна конференција „Religious Education and Religiosity of Young People“, 8 – 9.9.2023, Сребрно Језеро, Србија, со усна презентација на “The involvement of youth in the religious life of religious communities in Macedonian society” - Меѓународна научна конференција „Knowledge in practice“, 16 – 18.12.2022, Банско, Бугарија, со усна презентација на “Religious Teachings and Sustainable Development Goals” - Меѓународна научна конференција „Knowledge for development“, 18 – 21.8.2022, со усна презентација на “The influence of religion on environmental awareness in Macedonian society” - Меѓународна научна конференција “Sustainable Development in Post-Pandemic Era: Green Economy Challenges”, 7 – 8.12.2021, (организирана преку интернет), со усна презентација на “Coronavirus 	11

	<p>pandemic reflections on the initiatives of religious communities to support sustainable development”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Меѓународна научна конференција „The teacher of the future“, 23 – 26.6.2021, со усна презентација на “Comparison of push and pull factors on migration tendencies in Macedonia” - Меѓународна научна конференција „The sociology of religion in Late Modern society: religion and values“, 15 – 16.4.2021 (организирана преку интернет), со усна презентација на “The position of religious communities during the coronavirus pandemic and the reflection on public opinion in Macedonia” - Меѓународна научна конференција „The teacher of the future“, 26 – 27.6.2020 (организирана преку интернет) со усна презентација на “Measuring Knowledge Society: Determining an appropriate methodological approach” - Меѓународна научна конференција “Македонија: историја, јазик и култура – 70 години од завршувањето на граѓанската војна во Грција”, Скопје, Р. Северна Македонија, 30.11.2019, со усна презентација на <i>Историјата на белаците во македонската држава и создавање на субјектни идентитети во „новиот“ олимписки</i> - Меѓународна научна конференција “The teacher of the future”, Будва, Црна Гора, 7 – 9.6.2019, со усна презентација на “Effective organizational training for competitive advantage” 	
8	<p>Апстракти објавени во зборник на меѓународна научна конференција (1) x 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - “The involvement of youth in the religious life of religious communities in Macedonian society” во зборник на апстракти од меѓународната научна конференција “Religious Education and Religiosity of Young People”, Сребрно Језеро, 2023 - “Census reflections on the topic of religion in Macedonian society” во зборник на апстракти од меѓународната научна конференција “Religion in the global crisis of late modernity”, Сребрно Језеро, 2022 - “Religious grounds for sustainable development” во зборник на апстракти од меѓународната научна конференција “Religion, Identities, Policies”, Сребрно Језеро, 2020 	3
	Вкупно	130,1

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Книга од стручна област Автор (8) x 1	8

	Интеркултурна комуникација – етички перспективи , издавач: Научен институт за менаџмент и знаење – Скопје, 2019	
2	Експертски активности: претседател на поткомисија за самоевалуација на студиските програми на ИСППИ	1
3	Експертски активности: План за управување со управување со животна средина и социјални аспекти за проектот за хидроенергетика на Црна Река, G-Consult, 2022	1
4	Експертски активности: Социо-економска студија во рамките на Оценката на влијанието врз животната средина и општествени аспекти за електраната Чебрен, EGIS IPF Consortium, декември 2021 – март 2022	1
	Вкупно	11

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание (1) x 2 - International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (IJCRSEE) - Годишник-Annual на ИСППИ	2
2	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен собир (1) x 22 - Член на организациски одбор на 43. Меѓународна научна конференција „Knowledge in practice“, 14 – 17.12.2023, Банско, Бугарија - Член на организациски одбор на 42. Меѓународна научна конференција „The Power of knowledge“, 5 – 8.10.2023, Переа, Грција - Член на програмски одбор на четврта меѓународна конференција „The importance of media interpretation for the promotion of cultural heritage“ 30.09.2023, Нови Сад, Србија - Член на организациски одбор на 41. Меѓународна научна конференција „The teacher of the future“, 8 – 11.6.2023, Будва, Црна Гора - Член на организациски одбор на 40. Меѓународна научна конференција „Knowledge without borders“, 7 – 9.4.2023, Сокобања, Србија - Член на организациски одбор на 39. Меѓународна научна конференција „Knowledge in practice“, 16 – 18.12.2022, Банско, Бугарија - Член на организациски одбор на 38. Меѓународна научна конференција „The Power of knowledge“, 6 – 9.10.2022, Переа, Грција - Член на организациски одбор на 37. Меѓународна научна конференција „Knowledge for development“, 18 – 21.8.2022, Струга, Македонија	22

	<ul style="list-style-type: none"> - Член на организациски одбор на 36. Меѓународна научна конференција „The teacher of the future“, 3 – 5.6.2022, Будва, Црна Гора - Член на организациски одбор на 35. Меѓународна научна конференција „Knowledge without borders“, 1 – 3.4.2022, Врњачка Бања, Србија - Член на програмски одбор на 34. Меѓународна научна конференција „Knowledge in practice“, 9 – 12.12.2021 (организирана преку интернет) - Член на програмски одбор на меѓународна научна конференција „Sustainable Development in Post-Pandemic Era: Green Economy Challenges“, 7 – 8.12.2021, (организирана преку интернет) - Член на организациски одбор на 33. Меѓународна научна конференција „The Power of knowledge“, 8 – 11.10.2021, Кавала, Грција - Член на организациски одбор на 32. Меѓународна научна конференција „Knowledge for development“, 19 – 22.8.2021, Струга, Македонија - Член на организациски одбор на 31. Меѓународна научна конференција „The teacher of the future“, 23 – 26.6.2021, Будва, Црна Гора - Член на програмски одбор на 30. Меѓународна научна конференција „Knowledge without borders“, 16 – 18.4.2021 (организирана преку интернет) - Член на програмски одбор на 29. Меѓународна научна конференција „Knowledge in practice“, 17 – 18.12.2020 (организирана преку интернет) - Член на организациски одбор на 28. Меѓународна научна конференција „The Power of knowledge“, 9 – 10.10.2020 (организирана преку интернет) - Член на организациски одбор на 27. Меѓународна научна конференција „Knowledge for sustainability“, 21 – 23.8.2020, Струга, Македонија - Член на организациски одбор на 26. Меѓународна научна конференција „The teacher of the future“, 26 – 27.6.2020 (организирана преку интернет) - Член на организациски одбор на 24. Меѓународна научна конференција „Knowledge without borders“, 27 – 28.4.2020 (организирана преку интернет) - Член на организациски одбор на 23. Меѓународна научна конференција „Knowledge in practice“, 12 – 15.12.2019, Банско, Бугарија 	
3	<p>Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (2) x 1 Член на собрание на Удружење за развој науке, инжењерства и образовања - Србија</p>	2
4	<p>Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект (0,5) x 1 Соработник во фаза на аплицирање на проектот „Изработка на студија за Просторен план-Демографија</p>	0,5

	за Просторниот план на Република Северна Македонија 2021-2040”	
5	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект (1) x 2 <ul style="list-style-type: none"> - Соработник во фаза на аплицирање на проектот “The Western Balkans at the Crossroad”, на повик на Erasmus+ Jean Monet networks - Соработник во фаза на аплицирање на проектот “Jewish Culture and History – a lesson for the future”, финансиран од Европската комисија 	2
6	Член на факултетска комисија (0,5) x 1 Претседател на поткомисија за самоевалуација	0,5
	Вкупно	29

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	34,37
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	130,1
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	11
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	29
Вкупно	204,47

КОМИСИЈА

Проф. д-р Ружица Цацаноска, претседател, с.р.
Проф. д-р Славејко Сасајковски, член, с.р.
Проф. д-р Емилија Симоска, член, с.р.